

13.8.2024 klo 13.00

Kuntarahoitus-konsernin puolivuosikatsaus

1.1.–30.6.2024

Kuntarahoitus

Yhteenveto Kuntarahoitus-konsernin alkuvuodesta 2024

- Konsernin tammi–kesäkuun liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia* kasvoi 9,6 % (9,3 %) 89 miljoonaan euroon (81 miljoonaa euroa). Korkokate* kasvoi lähinnä lyhyiden markkinakorkojen nousun seurauksena 3,4 % (2,2 %) 129 miljoonaan euroon (124 miljoonaa euroa). Myös vertailukautta pienemmät kulut kasvattivat liikevoittoa ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.
- Liikevoitto* oli 105 miljoonaa euroa (77 miljoonaa euroa). Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset* olivat katsauskaudella 16 miljoonaa euroa (-5 miljoonaa euroa). Muutokseen on vaikuttanut etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskillisien muutokset.
- Katsauskauden kulut* olivat 41 miljoonaa euroa (43 miljoonaa euroa). Kuluja pienensi se, että vuodelta 2024 ei peritä luottolaitosten kriisinratkaisujärjestelmän vakausmaksua.
- Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) pysyi edelleen vahvalla tasolla, ja se oli kesäkuun lopussa 12,0 % (12,0 %).
- Konsernin CET1-vakavaraisuus on erittäin vahva ja oli katsauskauden lopussa 102,4 % (103,4 %). CET1-vakavaraisuus oli selvästi korkeampi kuin 15,0 %:n vaaditut pääomapuskurit huomioiva kokonaisvakavaraisuusvaatimus. Koska Kuntarahoitus-konsernilla on vain ydinpääomaa, niin Tier 1 - ja kokonaisvakavaraisuus ovat samat kuin CET1-vakavaraisuus.
- Pitkäaikainen asiakasrahoitus (laina- ja leasingrahoitus) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia* oli kesäkuun lopussa 34 276 miljoonaa euroa (32 948 miljoonaa euroa), ja se kasvoi katsauskaudella 4,0 % (2,8 %). Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus* tammi–kesäkuussa kasvoi 2 416 miljoonaan euroon (1 909 miljoonaa euroa). Lyhytaikainen asiakasrahoitus* oli 1 292 miljoonaa euroa (1 575 miljoonaa euroa).
- Katsauskauden lopussa pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa ympäristövaikutuksiltaan kestävien investointien rahoitukseen tarkoitettun vihreän rahoituksen määrä* oli 5 688 miljoonaa euroa (4 795 miljoonaa euroa) sekä yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä edistävän yhteiskunnallisen rahoituksen määrä* 2 443 miljoonaa euroa (2 234 miljoonaa euroa). Edellä mainitun rahoituksen yhteismäärä kasvoi 15,7 % (14,1 %) katsauskaudella. Sen osuus pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia* kasvoi 2,4 %-yksikköä 23,7 %:iin.

- Pitkäaikainen uusi varainhankinta* tammi–kesäkuun aikana oli 4 942 miljoonaa euroa (7 118 miljoonaa euroa). Varainhankinnan kokonaismäärä* oli kesäkuun lopussa 44 478 miljoonaa euroa (43 320 miljoonaa euroa), josta pitkäaikaisen varainhankinnan* osuus oli 41 353 miljoonaa euroa (39 332 miljoonaa euroa).
- Konsernin kokonaislikviditeetti* on erittäin vahva, ja se oli kesäkuun lopussa 11 931 miljoonaa euroa (11 633 miljoonaa euroa). Maksuvalmiusvaatimus (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*) oli kesäkuun lopussa 423 % (409 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimus (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*) oli 126 % (124 %).
- Kuntarahoitus arvioi alkuvuodesta 2024 tytäryhtiönsä Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy:n (Inspira) tarjoamien konsultointipalveluiden tulevaisuutta sekä kehitysmahdollisuuksia ja päätti katsauskaudella lopettaa Inspiran konsultointipalveluiden tarjoamisen.

- Muutos näkymiin loppuvuodelle 2024: Kuntarahoitus-konserni arvioi konsernin tilikauden 2024 liikevoiton ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olevan samantasoinen (tilinpäätöstiedote 2023: samantasoinen tai suurempi) kuin vuonna 2023. Konsernin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän vahvoina. IFRS-tilinpäätösnormiston arvostusperiaatteet voivat aiheuttaa merkittäviä, mutta väliaikaisia realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, joista osa lisää myös liikevoiton volatilitteettia ja vaikeuttaa siten liikevoiton ennustettavuutta. Näkymistä on kerrottu tarkemmin luvussa *Näkymät loppuvuodelle 2024*.

Tuloksen ja katsauskauden muutosta kuvaavien lukujen vertailulukuna on käytetty vuoden 2023 vastaavan jakson lukua. Taseen ja muiden poikkeikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2023 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

* Vaihtoehtoinen tunnusluku.

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 39–47. Tässä puolivuosisikatsauksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoitus-konsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Konsernin avainluvut

Konsernin avainluvut

	1-6/2024	1-6/2023	Muutos, %	1-12/2023
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa)*	89	81	9,6	176
Liikevoitto (milj. euroa)*	105	77	37,2	139
Korkokate (milj. euroa)*	129	124	3,4	259
Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus (milj. euroa)*	2 416	1 909	26,6	4 319
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa)*	4 942	7 118	-30,6	10 087
Kulu-tuottosuhde, %*	23,7	31,8	-25,2**	32,2
Oman pääoman tuotto (ROE), %*	9,5	7,5	26,1**	6,6

	30.6.2024	30.6.2023	Muutos, %	31.12.2023	Muutos, %
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	33 300	30 129	10,5	32 022	4,0
Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä (milj. euroa)*	8 130	5 689	42,9	7 029	15,7
Taseen loppusumma (milj. euroa)	50 954	48 377	5,3	49 736	2,4
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1 586	1 500	5,7	1 550	2,3
Ensisijainen pääoma (Tier 1) (milj. euroa)	1 586	1 500	5,7	1 550	2,3
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 586	1 500	5,7	1 550	2,3
CET1-vakavaraisuus, %	102,4	101,3	1,0**	103,4	-1,0**
Tier 1-vakavaraisuus, %	102,4	101,3	1,0**	103,4	-1,0**
Kokonaisvakavaraisuus, %	102,4	101,3	1,0**	103,4	-1,0**
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	12,0	11,9	1,3**	12,0	-0,2**
Henkilöstö	196	186	5,4	185	5,9

* Vaihtoehtoinen tunnusluku.

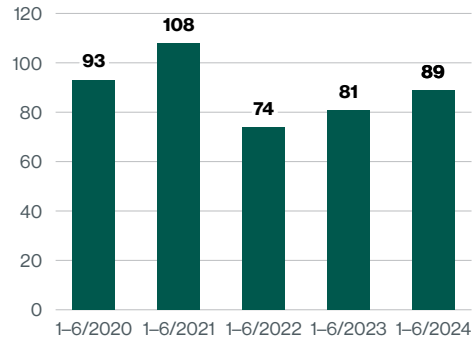
** Suhdeluvun muutos.

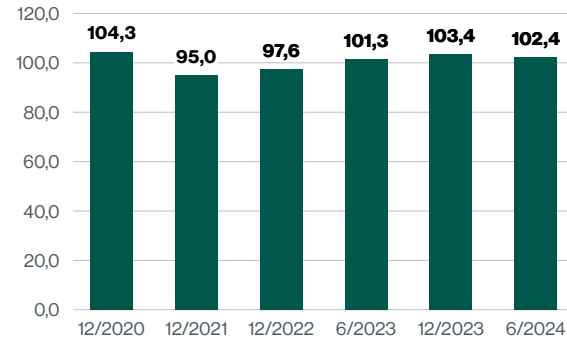
Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 39–47. Tässä puolivuosisikatsauksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoituskonsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Konsernin avainluvut

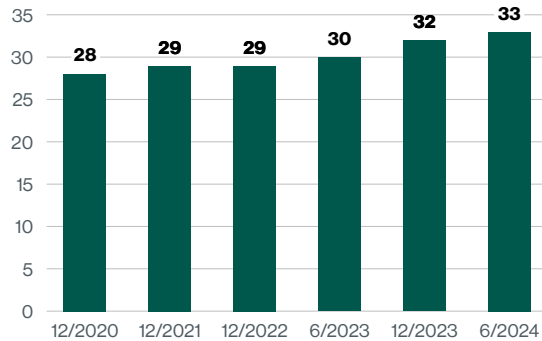
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, milj. euroa*

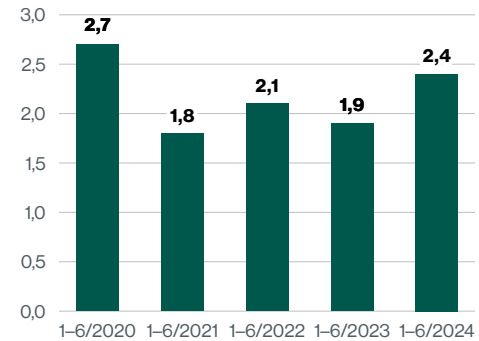
CET1-vakavaraisuus, %

Pitkäaikainen asiakasrahoitus, mrd. euroa*

Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus, mrd. euroa*

* Vaihtoehtoinen tunnusluku.

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 39–47. Tässä puolivuosisikatsauksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoituskonsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Toimitusjohtajan katsaus

Vuoden 2024 alkua leimasivat edelleen taloudellinen epävarmuus sekä huoli inflaatiokehityksestä. Toimintaympäristön haasteet eivät vaikuttaneet Kuntarahoituksen toimintaan, ja pystyimme varmistamaan asiakkaidemme edullisen rahoituksen perustehtävämme mukaisesti.

Kuntien taloudellisen tilanteen arvioidaan heikkenevän vuonna 2024, kun kuntataloutta edellisvuosina vahvistaneet tilapäiset poikkeuserät poistuvat. Verotulojen ennakoitua hitaampi kasvu sekä toimintakatteen selvä heikkeneminen lisäävät myös taloudenpidon haasteita. Suurimmissa kasvukeskuksissa kaupunkien investointitasot ovat pysyneet korkeina, mikä on osaltaan pehmentänyt yksityisten investointien voimakkaan laskun vaikutuksia. Kuntasektorin rahoituksen kysyntä oli katsauskaudella hieman ennakoitua alhaisempi.

” Asuntosektorilla rahoituksen kysyntä oli vilkasta, ja alkuvuonna käynnistyneet hankkeet lievensivät hieman rakennusalan vaikeuksia.

Hyvinvointialueita rahoitamme Kuntien takauskeskuksen Kuntarahoitukselle asettaman 400 miljoonan vuosittaisen limiitin rajoissa. Hyvinvointialueiden talousjohtajille tekemässämme kyselyssä nousi esiin huoli limiitin negatiivisista vaikutuksista rahoituksen hintaan sekä rahoituksen saatavuuteen. Hyvinvointialueiden taloudellinen tilanne on puolentoista vuoden toimintakauden jälkeen vaikea.

Asuntosektorilla rahoituksen kysyntä oli vilkasta, ja alkuvuonna käynnistyneet hankkeet lievensivät hieman rakennusalan vaikeuksia. Viime vuosien kustannusten ja korkojen nousu on aiheuttanut taloudellisia ongelmia joillekin, erityisesti muuttotappioseutujen pienille asuntotoimijoille. Kustannusten lasku huipustaan, Aran kasvaneet myöntämisvaltuudet ja hakemusten nopeutunut käsittely sekä asumisoikeusasuntojen rakentamisen tuen poistuminen vuoden 2025 loppuun mennessä kasvattivat asuntosektorin rahoituksen kysyntää.

Toimitusjohtajan katsaus

Ensimmäisen puolen vuoden aikana tilanne pääomamarkkinoilla oli vakaa vallinneista geopoliittisista jännitteistä huolimatta. Koronlaskuodotukset tukivat sijoittajakysyntää. Teimme varainhankintaa noin 5 miljardia euroa, joka on yli puolet vuoden 2024 tavoitteestamme.

Kuntien, asuntotuottajien ja hyvinvointialueiden merkittävänä rahoittajana tehtävämme on turvata suomalaisen yhteiskunnan kehitystä. Ilahduttavasti yhä useampi rakennuttaja huomioi investointien suunnittelussa kestävyystekijöitä, ja asiakkaamme hyödyntävät kestävä rahoitusta niiden toteuttamisessa. Kestävän rahoituksen kysyntä säilyi alkuvuonna vahvana ja kehittyi toivomaamme suuntaan. Rakentamisessa huomio tulisi kiinnittää yhä vahvemmin hankkeiden elinkaarikustannuksiin: vaikka kestävät investoinnit tulisivat rakennusvaiheessa

kalliimmiksi, ne maksavat itsensä takaisin alhaisempina käyttökustannuksina. Tätä esimerkiksi nykyinen valtion tukemaa asuntotuotantoa koskeva sääntely ja Ara-järjestelmä eivät toistaiseksi riittävällä tavalla ota huomioon.

Yksi strategisista painopisteistämme on henkilöstön osaamisen kehittäminen. Varmistamme, että työntekijöillämme on hyvät kehittymismahdollisuudet, jotka palvelevat myös Kuntarahoituksen ja asiakkaidemme tarpeita pitkälle tulevaan. Olemme alkuvuoden aikana tunnistaneet keskeisiä osaamisalueitamme ja järjestäneet esimerkiksi johtamiseen, projektinhallintaan ja tekoälyn hyödyntämiseen liittyviä koulutuksia. Työntekijämme ovat omaksuneet joustavan hybridityön mallimme ja uudet työtavat erinomaisesti.

Viime vuonna täsmennetyt strategiamme mukaan keskitymme aiempaakin vahvemmin perustehtäväämme, edullisen rahoituksen turvaamiseen. Tämä on näkynyt tänä vuonna hinnoittelumme tarkentamisena – olemme jälleen näinä epävarmoina aikoinakin pystyneet turvaamaan asiakkaillemme edullisen rahoituksen, markkinatilanteen muutoksista huolimatta. Haluan kiittää asiakkaitamme ja muita yhteistyökumppaneitamme luottamuksesta ja yhteistyöstä sekä kaikkia kuntarahoituslaisia sitoutumisesta yhteiseen tehtäväämme kestävä yhteiskunnan mahdollistajana.

Esa Kallio
toimitusjohtaja
Kuntarahoitus Oyj

Sisältö

Kuntarahoitus-konsernin puolivuositarkastus 1.1.–30.6.2024	9
Makrotaloudellinen toimintaympäristö alkuvuonna 2024.....	10
Konsernin tulosta koskevat tiedot.....	11
Konsernin tasetta koskevat tiedot.....	14
Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut.....	15
Varainhankinta ja likviditeetin hallinta.....	17
Kuntarahoituksen luottoluokitukset.....	19
Vakavaraisuus.....	20
Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet.....	27
Riskienhallinta.....	29
Hallinnointikäytäntö.....	32
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat.....	34
Näkymät loppuvuodelle 2024.....	35
Konsernin tunnuslukujen kehitys 2020–2024.....	37
Tunnusluvut.....	39

Kuntarahoitus-konsernin puolivuositarkastuksen taulukko-osio	48
Konsernin tuloslaskelma.....	49
Konsernin laaja tuloslaskelma.....	50
Konsernin tase.....	51
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.....	53
Konsernin rahavirtalaskelma.....	55
Konsernin puolivuositarkastuksen liitetiedot.....	56

Kuntarahoitus-konsernin puolivuosikatsaus

1.1.–30.6.2024

Kuntarahoitus

Makrotaloudellinen toimintaympäristö alkuvuonna 2024

Maailmantalouden kasvu oli alkuvuonna odotuksia vahvempaa. Myös euroalueen matalasuhdanne näytti jo helpottavan. Suomessakin bruttokansantuotteen supistuminen yllättäen päättyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, vaikka poliittiset lakot aiheuttivat tuotantomerenetyksiä ja painoivat erityisesti tavaraviennin lukuja. Kotimaisen kulutuksen ennakoitua voimakkaampi elpyminen kuitenkin väänsi bkt:n lievään kasvuun. Talouden suurin murhe liittyy edelleen rakennusalan lamaan, joka syveni entisestään talven aikana.

Vuoden alkupuoliskolla inflaatio jatkoi hidastuvalla trendillä niin kotimaassa kuin euroalueella. Silti kuluttajahintojen nousu oli euroalueella yhä keskuspankin kahden prosentin tavoitetta nopeampaa ja korkeat palkankorotukset aiheuttivat huolta inflaatiopaineiden pysymisestä koholla myös tulevaisuudessa. Inflaatoriskeistä huolimatta Euroopan keskuspankki (EKP) päätti kesäkuussa alentaa ohjauskorkoja 0,25 %-yksiköllä. Katsauskauden lopussa EKP:n talletuskorko oli 3,75 %.

Euroalueen suhdannenäkymän yllättävän ripeä paraneminen liudensi markkinoiden odotuksia rahapolitiikan kevennystahdistista. Rahamarkkinakorot hinnoittelivat vuosipuoliskon päätteeksi EKP:n tulevia koronalaskuja selvästi maltillisemmiksi kuin vielä vuoden alussa. 12 kuukauden euribor-korko nousikin hieman edellisvuoden lopun 3,51 %:sta 3,58 %:iin. EKP:n kesäkuisen koronaskun myötä kolmen kuukauden euribor kuitenkin laski 3,91 %:sta 3,71 %:iin. Kasvuodotusten siivittämänä pitkät korot nousivat alkuvuonna selvästi. Suomen kymmenen vuoden lainakorko oli kesäkuun lopussa 3,06 %, kun se viime vuoden lopussa oli 2,57 %.

Eurovaalien jälkeen Ranskassa presidentti päätti hajottaa parlamentin ja määräsi uudet vaalit pidettäväksi kesä–heinäkuun vaihteessa. Ranskan EU-suhteisiin, talouspolitiikan suuntaan ja velkakestävytyteen liittyvien epävarmuuksien vuoksi euroalueen valtioiden lainojen riskilisät yleisesti levenivät ensimmäisen vuosipuoliskon lopulla.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin tulos Miljoonaa euroa	1-6/2024	1-6/2023	Muutos, %	1-12/2023
Korkokate	129	124	3,4	259
Muut tuotot	1	1	56,3	0
Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	130	125	3,7	259
Palkkiokulut	-8	-8	5,1	-16
Henkilöstökulut	-11	-10	8,2	-20
Muihin hallintokuluihin liittyvät erät	-11	-10	12,8	-20
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-3	-3	-0,8	-7
Liiketoiminnan muut kulut	-7	-13	-41,1	-19
Kulut yhteensä	-41	-43	-6,2	-82
Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot	0	0	>100	-1
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	89	81	9,6	176
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	16	-5	>100	-37
Liikevoitto	105	77	37,2	139
Tuloverot	-21	-16	32,8	-28
Kauden tulos	84	61	38,4	111

Yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta johtuen pyöristyksestä.
Yli 100 %:n muutokset esitetään taulukossa merkinnällä >100.

Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia

Konsernin perusliiketoiminta jatkui edelleen vahvana alkuvuoden 2024 aikana. Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kasvoi 9,6 % (9,3 %) 89 miljoonaan euroon (81 miljoonaa euroa). Tuloksen kasvuun vaikuttivat sekä kulujen supistuminen että korkokatteen kasvu.

Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olivat 130 miljoonaa euroa (125 miljoonaa euroa) eli 3,7 % (1,7 %) vertailukautta suuremmat. Korkokate kasvoi 3,4 % (2,2 %) 129 miljoonaan euroon (124 miljoonaa euroa). Korkokatteen kehitykseen ovat vaikuttaneet positiivisesti liiketoimintavolyymien kasvu sekä vertailukautta korkeamman markkinakorkotason myötä kasvanut oman pääoman positiivinen korkokatevaikutus.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Muut tuotot olivat 1 miljoonaa euroa (1 miljoonaa euroa). Muut tuotot koostuvat pääasiassa Kuntarahoituksen digitaalisten palveluiden laskutuksesta sekä tytäryhtiö Inspiran liikevaihdosta. Muiden tuottojen osuus konsernin tuotoista ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli vähäinen eli 0,9 % (0,6 %).

Konsernin kulut olivat 41 miljoonaa euroa (43 miljoonaa euroa), eli 6,2 % pienemmät kuin vertailukaudella (-9,1 %). Kulujen supistuminen johtui siitä, että vuodelta 2024 ei peritä luottolaitosten kriisinratkaisujärjestelmän vakaussmaksua.

Palkkiokulut olivat 8 miljoonaa euroa (8 miljoonaa euroa). Näistä kuluista 7 miljoonaa euroa (7 miljoonaa euroa) oli Kuntien takauskeskukselle maksettavaa takausprovisiota Kuntarahoituksen varainhankinnan takauksesta.

Henkilöstö- ja hallintokulut kasvoivat 10,4 % (7,8 %) 22 miljoonaan euroon (20 miljoonaa euroa). Henkilöstökuluja oli 11 miljoonaa euroa (10 miljoonaa euroa) ja muita hallintokuluja 11 miljoonaa euroa (10 miljoonaa euroa). Keskimääräinen henkilöstömäärä oli katsauskaudella konsernissa 190 henkilöä (180 henkilöä). Muihin hallintokuluihin liittyvät erät kasvoivat 12,8 % (3,8 %). Muita hallintokuluja kasvattivat erityisesti tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannukset.

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat katsauskaudella 3 miljoonaa euroa (3 miljoonaa euroa).

Liiketoiminnan muut kulut olivat 7 miljoonaa euroa (13 miljoonaa euroa). Kulujen pienentymiseen vaikutti erityisesti kriisinratkaisujärjestelmään maksettava vakaussmaksu, jota ei peritä vuonna 2024. Liiketoiminnan muut kulut ilman viranomaiskuluja kasvoivat 50,0 % ja olivat 6 miljoonaa euroa (4 miljoonaa euroa).

Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot olivat tuloksessa 0,3 miljoonaa euroa positiiviset (0,2 miljoonaa euroa). Erä koostuu odotettavissa olevista luottotappioista (*Expected Credit Losses, ECL*). Konserni päivitti katsauskauden aikana ECL-laskentamallissa käytettäviä konkurssitodennäköisyyksiä sekä teki pienempiä muita mallimuutoksia. Lisäksi päivitettiin tulevaisuuteen suuntautuvia makroskenaarioita, joiden vaikutus oli vähäinen. Konsernin johto on arvioinut nopeasti kohonneen korkotason vaikutusta asiakasrahoituksen saamisiin ja luottorisktiin. Konsernin arvion mukaan joillakin asiakkailta saattaa olla kassavirran riittävydessä haasteita loppuvuoden 2024 aikana. Ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen määrä oli vuoden 2023 lopussa 0,6 miljoonaa euroa. Konsernin johto piti perusteltuna pienentää lisävarauksen määrää 0,4 miljoonalla eurolla kesäkuun 2024 lopussa, ja näin ollen ryhmäkohtaiseen arvioon perustuva lisävaraus oli 0,3 miljoonaa euroa.

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena. Myönnettyjen lainanhoitojoustojen määrä kesäkuun 2024 lopussa oli 508 miljoonaa euroa (491 miljoonaa euroa). Järjestämättömiä saamia oli katsauskauden lopussa 144 miljoonaa euroa (140 miljoonaa euroa), ja ne olivat 0,4 % (0,4 %) asiakasvastuista. Konsernin oli kesäkuun 2024 lopussa 13 miljoonaa euroa asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia saamia, joiden osalta on käynnissä vakuuden realisointiprosessi tai joissa luotto on eräänntynyt takaajan maksettavaksi (vuoden 2023 lopussa tällaisia saamia ei ollut). Asiakasrahoitukseen liittyvät saamiset ovat suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä, hyvinvointialueilta tai hyvinvointiyhtymiltä, tai niihin liittyy turvaava kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän takaus tai kiinteistövakuutta täydentävä valtion täytetakausta, ja näin ollen lopullista luottotappiota ei synny. Johdon arvion mukaan kaikki asiakassaavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin. Konsernin 35-vuotisen historian aikana se ei ole kirjannut lopullisia luottotappioita asiakasrahoituksestaan.

Myös likviditeettisalkun luottoriski on pysynyt alhaisella tasolla, ja salkussa olevien arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus on AA+ (AA+). Saamisten ja sitoumusten luottoriskeistä on esitetty lisätietoa tämän puolivuosisikatsauksen liitteessä 11.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin kokonaistulos ja realisoitumattomat käyvän arvon muutokset

Konsernin liikevoitto katsauskaudella oli 105 miljoonaa euroa (77 miljoonaa euroa). Katsauskauden aikana realisoitumattomat käyvän arvon muutokset kasvattivat konsernin liikevoittoa 16 miljoonaa euroa (vertailukaudella 2023 pienensivät 5 miljoonaa euroa). Tammi–kesäkuussa realisoitumattomat käyvän arvon muutokset suojauslaskennassa olivat 6 miljoonaa euroa (-5 miljoonaa euroa) ja rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattu realisoitumaton nettotulos oli 10 miljoonaa euroa (0,6 miljoonaa euroa).

Konsernin tuloslaskelmassa verot olivat 21 miljoonaa euroa (16 miljoonaa euroa). Konsernin kauden tulos verojen jälkeen oli 84 miljoonaa euroa (61 miljoonaa euroa).

Konsernin oman pääoman tuotto-% (*Return on Equity, ROE*) oli katsauskaudella 9,5 % (7,5 %). Ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia ROE oli 8,1 % (8,0 %).

Konsernin muihin laajan tuloksen eriin kirjattiin realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia 56 miljoonaa euroa (20 miljoonaa euroa). Katsauskauden aikana merkittävin muihin laajan tuloksen eriin vaikuttanut erä oli nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen laskennallisen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos 61 miljoonaa euroa (31 miljoonaa euroa). Suojauskustannuksen

arvonmuutos (*Cost-of-Hedging*) oli -1 miljoonaa euroa (-10 miljoonaa euroa). Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista oli -3 miljoonaa euroa (-1 miljoonaa euroa).

Kokonaisuudessaan realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat katsauskaudella konsernin omaan pääomaan verojen jälkeen 58 miljoonaa euroa (13 miljoonaa euroa). Vakavaraisuuslaskennan mukaiseen ydinpääomaan (*CET1*) realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat verovaikutukset huomioon ottaen 10 miljoonaa euroa (-11 miljoonaa euroa). Katsauskauden lopussa realisoitumattomien käyvän arvon muutosten kumulatiivinen vaikutus vakavaraisuuslaskennan mukaisiin omiin varoihin oli 54 miljoonaa euroa (vuoden 2023 lopussa 45 miljoonaa euroa).

Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset heijastavat raportointiajankohdan markkinaolosuhteiden sen hetkisiä vaikutuksia rahoitusinstrumenttien arvostustasoihin. Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset voivat vaihdella merkittävästi raportointikausittain, mikä aiheuttaa volatiliiteettia tulokseen, omaan pääomaan sekä omiin varoihin. Yksittäisiin sopimuksiin liittyvien arvostusten aiheuttama vaikutus poistuu viimeistään sopimusten erääntyessä. Katsauskauden realisoitumattomiin käyvän arvon muutoksiin ovat vaikuttaneet etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskilisten muutokset.

Riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti Kuntarahoituskonserni hallitsee korko-, valuuttakurssi- ja muita markkina- ja hintariskejä käyttämällä johdannaissopimuksia. Sopimusten mukaiset kassavirrat on suojattu, mutta yleisesti käytössä olevien arvostusmenetelmien vuoksi käyvän arvon muutokset eroavat rahoitusinstrumenttien ja niitä suojaavien johdannaisten välillä. Korkokäyrien muodon ja luottoriskilisten muutokset eri valuutoissa vaikuttavat arvostuksiin, minkä seurauksena suojattujen varojen ja velkojen sekä suojaavien instrumenttien käyvät arvot käyttäytyvät eri tavoin. Arvostuserot eivät käytännössä realisoidu kassaperusteisesti, koska konserni pitää rahoitusinstrumentit sekä niihin liittyvät suojaavat johdannaissinstrumentit lähtökohtaisesti aina eräpäivään asti. Johdannaisiin liittyvää vastapuoliriskiä suojataan kattavasti vakuuskäytännöillä. Myöskään luottoriskilisten muutosten aiheuttamien arvonmuutosten ei odoteta käytännössä realisoituvan luottotappioiden, koska konsernin likviditeettireservi on sijoitettu alhaisen luottoriskin instrumentteihin.

Emoyhtiön ja tytäryhtiö Inspiran tulos

Kuntarahoituksen korkokate oli katsauskaudella 129 miljoonaa euroa (124 miljoonaa euroa), ja liikevoitto oli 106 miljoonaa euroa (77 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksen tytäryhtiön, Rahoituksen neuvontapalvelut Inspiran Oy:n, liikevaihto katsauskaudella oli 0,4 miljoonaa euroa (1 miljoonaa euroa) ja liiketulos oli -0,5 miljoonaa euroa (0,0 miljoonaa euroa).

Konsernin tasetta koskevat tiedot

Konsernin tasetta koskevat tiedot

Konsernin tase Miljoonaa euroa	30.6.2024	31.12.2023	Muutos, %
Käteiset varat	0	0	-3,1
Saamiset luottolaitoksilta	9 157	9 187	-0,3
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	33 300	32 022	4,0
Saamistodistukset	4 984	5 145	-3,1
Johdannaissopimukset	1 863	1 857	0,3
Muut varoihin sisältyvät erät	1 649	1 526	8,1
Varat yhteensä	50 954	49 736	2,4
Velat luottolaitoksille	326	214	52,4
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 453	2 588	-5,2
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	41 883	40 602	3,2
Johdannaissopimukset	3 173	3 373	-5,9
Muut velkoihin sisältyvät erät	1 312	1 216	7,8
Oma pääoma	1 807	1 744	3,6
Velat ja oma pääoma yhteensä	50 954	49 736	2,4

Yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta johtuen pyöristyksestä.

Konsernin tase ylitti katsauskaudella 50 miljardin euron tason ja oli katsauskauden lopussa 50 954 miljoonaa euroa (49 736 miljoonaa euroa). Tase kasvoi vuoden 2023 lopusta 2,4 % (4,2 %). Kasvu taseen varoissa johtui pääosin lainakannan kasvusta saamisissa yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Velkaerissä suurin muutos näkyi uusissa velkojen liikkeeseenlaskuissa yleiseen liikkeeseen lasketuissa velkakirjoissa.

Oma pääoma oli katsauskauden lopussa 1 807 miljoonaa euroa (1 744 miljoonaa euroa). Omaa pääomaa kasvattivat katsauskauden tulos 84 miljoonaa euroa (111 miljoonaa euroa) sekä oman luottoriskin rahaston, sijoitusten käyvän arvon rahaston ja suojauskustannusrahaston muutokset yhteensä 45 miljoonaa euroa (87 miljoonaa euroa). Konsernin omasta pääomasta on vähennetty tilikaudelta 2023 toukokuussa 2024 maksetut osingot 66 miljoonaa euroa (68 miljoonaa euroa) Kuntarahoituksen osakkeenomistajille.

Emoyhtiön tase oli katsauskauden lopussa 50 954 miljoonaa euroa (49 735 miljoonaa euroa).

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Kuntarahoitus-konsernin asiakkaita ovat kunnat ja kuntayhtymät, hyvinvointialueet, hyvinvointiyhtymät ja niiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Aran nimeämät yleishyödylliset yhteisöt ja kohteet. Kuntarahoitus-konserni on näissä asiakasryhmissä selvästi suurin rahoittaja. Kuntarahoitus tarjoaa asiakkailleen pitkäaikaiseen rahoitustarpeeseen laina- ja leasingtuotteita sekä lyhytaikaista rahoitusta. Viime vuosina merkittävä osuus pitkäaikaisesta uudesta asiakasrahoituksesta on toteutettu vihreän tai yhteiskunnallisen rahoituksen tuotteiden avulla, jolloin rahoitus kohdistuu ilmaston, ympäristön tai yhteiskunnan kannalta erityisen kestäviin hankkeisiin. Koko Kuntarahoituksen myöntämä asiakasrahoitus on suomalaisella julkisyhteisöriskillä ja vakavaraisuuslaskennassa riskipainolla 0 %.

Konsernin liiketoiminta jatkui vakaana vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuolikkaalla. Taloudellinen suhdanne sekä vallitseva korkotaso aiheuttivat kustannuspaineita useimmille asiakasryhmille. Kuntarahoitus vastasi asiakkaidensa taloudellisen tilanteen heikkenemiseen perustehtävänsä mukaisesti pitämällä huolta rahoituksen hinnoittelun säilymisestä kilpailukykyisellä tasolla.

Asuntosektorin kysyntää pitivät korkeana muun muassa korotukset korkotukivaltuuksiin sekä asumisoikeusasuntojen rakentamisen kiihtyminen, joka ennakoii niiden rakentamiseen myönnettävän tuen lakkaamista vuoden 2025 loppuun mennessä. Toimintaympäristöä viime vuosina leimannut kohonnut korkotaso aiheutti edelleen kustannuspaineita useille asuntosektorin asiakkaille etenkin kasvukeskusten ulkopuolella. Asuntosektorin vahva kysyntä on korostanut valtion tukeman asuntorakentamisen kestävyysvaikutuksia, sillä rakentamisen ajoittuminen on tasapainottanut rakentamisen laskusuhdanteen yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Useat Kuntarahoituksen rahoittamat asuntokohteet on rahoitettu vihreällä rahoituksella, joka tukee kestäväää rakentamista.

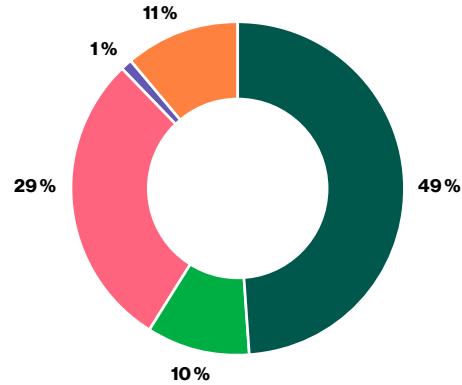
Katsauskaudella kuntatalouden taloudelliset haasteet palasivat. Investointiohjelmat pitivät yllä kuntien korkeaa lainanoton tarvetta ja kuntataloutta vahvistaneet tilapäiset poikkeuserät – koronatuet ja niin sanotut verohännät – poistuivat. Kuntien kiinnostus kestävään rahoituksen tuotteisiin oli vahvaa, vaikka toteutunut rahoituskysyntä jäi vertailukauden suhteellisen korkeaa tasoa pienemmäksi. Kysyntä leasing-rahoitusmuotoa kohtaan kasvoi vertailukaudesta.

Hyvinvointialueiden toinen toimintavuosi alkoi hankalassa taloustilanteessa kustannusleikkaustarpeiden sävyttämänä. Hyvinvointialueilla on merkittäviä investointitarpeita, minkä vuoksi myös rahoitustarpeet ovat korkealla tasolla. Alkuvuoden maltillinen rahoituksen kysyntä viitannee kysynnän painottumiseen vuoden loppupuolelle. Hyvinvointialueiden rahoituksessa niiden investointeja rahoittavaa Kuntarahoitusta sitoo Kuntien takauskeskuksen vuosittain määrittelemä limiitti, joka vuonna 2024 rajaa Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myönnettävän pitkäaikaisen rahoituksen määrän 400 miljoonaan euroon. Kuntarahoituksen arvion mukaan hyvinvointialueiden rahoituksen tarve on merkittävästi tätä asetettua limiittiä suurempi, noin 1–1,2 miljardia euroa vuodelle 2024.

Alkuvuonna 2024 Kuntarahoituksen liiketoiminta kehittyi vakaasti ja konsernin markkina-asema pysyi vahvana omassa asiakaskunnassaan. Pitkäaikaisen uuden asiakasrahoituksen määrä kasvoi katsauskaudella 26,6 % (-10,1 %) edelliseen kauteen verrattuna. Pitkäaikaisen uuden asiakasrahoituksen määrä tammi–kesäkuussa oli 2 416 miljoonaa euroa (1 909 miljoonaa euroa), mistä 2 308 miljoonaa euroa oli lainoja (1 818 miljoonaa euroa) ja 108 miljoonaa euroa (91 miljoonaa euroa) leasingrahoitusta. Pitkäaikaisen uuden asiakasrahoituksen, erityisesti kuntien, asiakasmarginaalit laskivat.

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Lainakanta asiakkaittain 30.6.2024, %

- Asuntoyhteisöt (ml. kuntien asuntoyhteisöt)
- Hyvinvointialueet
- Kunnat
- Kuntayhtymät
- Kuntien yhtiöt (pl. kuntien asuntoyhteisöt)

Pitkäaikainen asiakasrahoitus oli kesäkuun lopussa 33 300 miljoonaa euroa (32 022 miljoonaa euroa), josta lainakanta oli 31 797 miljoonaa euroa (30 580 miljoonaa euroa) ja leasingisaamiset olivat 1 503 miljoonaa euroa (1 442 miljoonaa euroa). Lainakannasta 49 % (48 %) on myönnetty asuntoyhteisöille, 41 % (42 %) kunnille, kuntien omistamille yrityksille sekä kuntayhtymille ja 10 % (10 %) hyvinvointialueille. Pitkäaikainen asiakasrahoitus (laina- ja leasingrahoitus) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli kesäkuun lopussa 34 276 miljoonaa euroa (32 948 miljoonaa euroa), ja se kasvoi 4,0 % (2,8 %).

Rahamarkkinatodistuksina myönnetty lyhytaikainen asiakasrahoitus oli kesäkuun lopussa 1 292 miljoonaa euroa (1 575 miljoonaa euroa).

Asiakkaiden kiinnostus vastuullisia rahoitustuotteita, erityisesti vihreää rahoitusta kohtaan, oli vahvaa. Vihreä ja yhteiskunnallinen rahoitus ovat instrumentteja, joilla Kuntarahoitus kannustaa asiakkaitaan vastuullisiin investointeihin. Kesäkuun 2024 lopussa pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa oli vihreän rahoituksen hankkeita 475 (411), ja vihreän rahoituksen määrä oli 5 688 miljoonaa euroa (4 795 miljoonaa euroa). Katsauskauden lopussa yhteiskunnallisia hankkeita oli 138 (123), ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä oli 2 443 miljoonaa euroa (2 234 miljoonaa euroa). Julkisen sektorin rahoittajana Kuntarahoitus

haluaa edistää ympäristön kannalta kestäviä tavoitteita asiakasrahoituksessaan. Konsernin vastuullisuustyötä ohjaa lokakuussa 2023 julkaistu kestävyysohjelma, jonka tavoitteiden mukaisesti vihreän rahoituksen osuus tulisi olla 25 % ja yhteiskunnallisen rahoituksen 8 % asiakasrahoituksesta vuonna 2030. Kesäkuun 2024 lopussa vihreän rahoituksen määrä oli 16,6 % (14,6 %) ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä 7,1 % (6,8 %) pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.

Katsauskaudella Kuntarahoitus päätti luopua Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy:n liiketoiminnasta. Liiketoiminnasta luopumiseksi neuvoteltu liiketoimintakauppa kuitenkin raukesi, minkä seurauksena Kuntarahoitus päätti lakkauttaa Inspiran konsultointipalveluiden tarjoamisen.

Kuntarahoitus esitteli vuonna 2023 mahdollisuuden hakea pitkäaikaista rahoitusta digitaalisen asioinnin verkkopalvelun kautta. Palvelun kautta tuli alkuvuoden 2024 aikana jo merkittävä osa kaikista rahoitushakemuksista. Myös kiinnostus lainasalkkusovelluksen käyttöön etenkin rahoituskustannusten laskemisessa, ymmärtämisessä ja analysoinnissa oli korkea.

Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

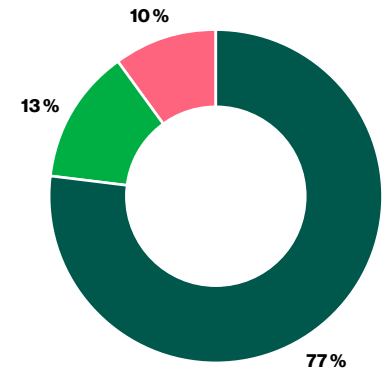
Kuntarahoitus-konserni hankkii luotonantoon tarvittavat varat pääosin kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja velkakirjaohjelmien alla. Varainhankinnan strategiana on varainhankinnan lähteiden hajautus, jolla pyritään varmistamaan rahoituksen saatavuus markkinaolosuhteista riippumatta. Varainhankintaa hajautetaan aktiivisesti valuutoittain ja maturiteeteittain sekä maantieteellisesti eri sijoittajaryhmittäin. Kuntarahoituksen asema pääomamarkkinoilla oli alkuvuonna vahva ja rahoituksen saatavuus erinomainen.

Vuoden 2024 ensimmäisellä puolikkaalla tilanne pääomamarkkinoilla oli vakaa, mutta varainhankintakustannukset kasvoivat luottoriskipreemioiden pysytellessä ennako-odotuksia korkeammalla tasolla. Etenkin vuoden ensimmäisinä kuukausina markkinoilla oli paljon tarjontaa, mutta aggressiivisten koronlaskuodotusten myötä myös sijoittajakysyntä oli vahvaa erityisesti euro- ja dollarimarkkinoilla.

Myös Kuntarahoitus-konserni hyödynsi alkuvuoden otollisen markkinatilanteen ja oli varainhankinnassaan erityisen aktiivinen tammi–helmikuussa. Tammikuussa Kuntarahoitus laski liikkeeseen yhden miljardin euromääräisen kymmenvuotisen viitelainan sekä 1,5 miljardin Yhdysvaltain dollarimääräisen viisivuotisen viitelainan, joka keräsi merkintöjä ennätykselliset 4,4 miljardia dollaria. Myös huhtikuussa liikkeeseen laskettu 1 miljardin Yhdysvaltain dollarimääräinen kolmevuotinen viitelaina sai markkinoilla hyvän vastaanoton. Helmikuussa Kuntarahoitus laski liikkeeseen myös ensimmäisen Norjan kruunumääräisen yhteiskunnallisen joukkovelkakirjalainansa, joka oli kooltaan 2 miljardia Norjan kruunua.

Kuntarahoituksen varainhankintaohjelman arvioitu koko vuodelle 2024 on 9–10 miljardia euroa. Tammi–kesäkuussa pitkäaikainen uusi varainhankinta oli 4 942 miljoonaa euroa (7 118 miljoonaa euroa). Pitkäaikaisia varainhankinta-järjestelyitä tehtiin yhteensä 34 (54) kaiken kaikkiaan 7 (10) eri valuutassa. Konserni suojaa varainhankintaan liittyviä markkinariskejä johdannaissopimuksilla.

Pitkäaikainen uusi varainhankinta 1–6/2024
varainhankintaluokittain

- Euro ja Yhdysvaltain dollarin määräiset viitelainat
- Velkakirjat muilta julkisilta markkinoilta
- Räätälöidyt järjestelyt

Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

Varainhankinnan kokonaismäärä oli kesäkuun 2024 lopussa 44 478 miljoonaa euroa (43 320 miljoonaa euroa), josta lyhytaikaisia Kuntarahoituksen velkasitoumuksia (*Euro Commercial Paper, ECP*) oli 3 125 miljoonaa euroa (3 987 miljoonaa euroa). Koko varainhankinnan määrästä euromääräistä oli 53,2 % (54,0 %) ja valuuttamääräistä 46,8 % (46,0 %).

Kuntarahoituksen käytössä olevat velkaohjelmat

Medium Term Note (MTN) -ohjelma	50 000 milj. euroa
Euro Commercial paper (ECP) -ohjelma	10 000 milj. euroa
AUD-velkaohjelma (<i>Kangaroo</i>)	2 000 milj. AUD

Konsernin likviditeettitilanne on säilynyt vahvana. Kokonaislikviditeetti oli kesäkuun 2024 lopussa 11 931 miljoonaa euroa (11 633 miljoonaa euroa). Tästä talletuksia keskuspankkiin oli 8 171 miljoonaa euroa (7 989 miljoonaa euroa) ja 3 693 miljoonaa euroa (3 570 miljoonaa euroa) sijoitettuna likvideihin arvopaperisijoituksiin. Arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus oli AA+ (AA+), ja keskimääräinen maturiteetti oli 3,4 vuotta (2,9 vuotta). Tämän lisäksi rahamarkkinatalletuksia luottolaitoksiin oli 68 miljoonaa euroa (74 miljoonaa euroa). Arvopaperisijoitusten korkoriski on pääsääntöisesti suojattu koronvaihtosopimuksilla, joten korkojen muutokset eivät suoraan vaikuta niiden arvonmuutoksiin.

Kuntarahoituksen vastuullisen sijoittamisen viitekehys määrittelee sijoitustoiminnan vastuullisuuden periaatteet, prosessit ja vastuut. Konserni seuraa ja hallinnoi sijoitusten vastuullisuutta ympäristö- ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ja hyvää hallintoa kuvaavan ESG-arvon (*Environmental, Social and Governance*) avulla. Lisäksi konserni poissulkee epäeettiset tai kiistanalaiset sijoitukset ennalta määriteltyjen kriteerien perusteella. Tavoitteena on myös kasvattaa sellaisten suorien sijoitusten osuutta, joilla on positiivinen ympäristö- tai yhteiskunnallinen vaikutus.

Kesäkuun 2024 lopussa Kuntarahoituksen arvopaperisijoitusten ESG-arvo asteikolla 0–10 oli 7,59 (7,59), mikä ylittää vertailuindeksiin 7,51 (7,41). Suoria vastuullisia sijoituksia (*Socially Responsible Investment, SRI*) oli yhteensä 768 miljoonaa euroa (635 miljoonaa euroa), mikä oli 20,4 % (17,4 %) kaikista Kuntarahoitus-konsernin joukkovelkakirjalainasijoitusten nimellisarvosta. Suorien vastuullisten sijoitusten määrä kasvoi 20,9 % vuoden 2023 lopusta ja kasvuun on vaikuttanut osaltaan myös lisääntynyt vastuullisten joukkovelkakirjalainojen tarjonta. Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan oli 16,3 % (14,0 %).

Kuntarahoituksen luottoluokitukset

Luokituslaitos

Pitkäaikainen
varainhankinta

Näkymät

Lyhytaikainen
varainhankinta

Moody's Investors Service

Aa1

Vakaat

P-1

Standard & Poor's

AA+

Vakaat

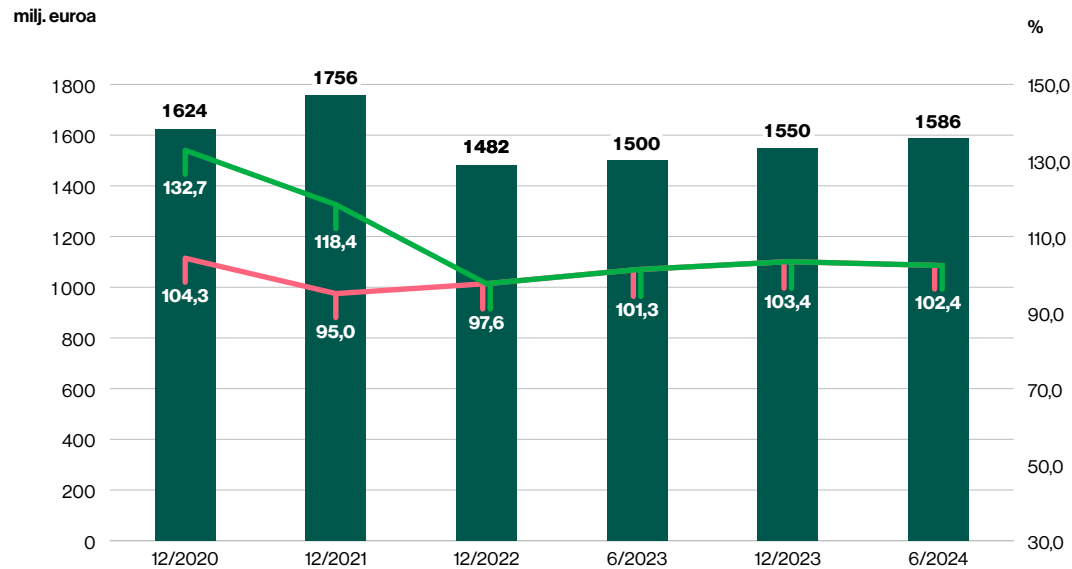
A-1+

Kuntarahoituksen luottoluokitukset vastaavat Suomen valtion luottoluokituksia.

Kuntarahoituksen luottoluokitukset eivät ole muuttuneet katsauskaudella. Kuntarahoituksen varainhankinnan takaavalla Kuntien takauskeskuksella on vastaavat luottoluokitukset.

Vakavaraisuus

Konsernin omat varat ja vakavaraisuus

- Omat varat (milj. euroa)
- CET1-vakavaraisuus, %
- Kokonaisvakavaraisuus, %

Konsernin omat varat ja vakavaraisuus

Kuntarahoitus-konsernin vakavaraisuus on erittäin vahva. CET1-vakavaraisuus oli 102,4 % (103,4 %), mikä vastaa myös Tier 1 - ja kokonaisvakavaraisuutta kesäkuun 2024 lopussa (103,4 %), sillä konsernilla oli vain ydinpääomaa katsauskauden ja vertailukauden lopussa. CET1-vakavaraisuus oli lähes seitsemänkertainen verrattuna 15,0 %:n kokonaisvakavaraisuusvaatimukseen vaaditut pääomapuskurit huomioiden.

Vakavaraisuus

Omat varat, konserni Miljoonaa euroa	30.6.2024	31.12.2023
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	1757	1678
Vähennykset ydinpääomasta	-171	-128
Ydinpääoma (CET1)	1586	1550
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1)	1586	1550
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä	1586	1550

Kuntarahoitus-konsernin ydinpääoma (CET1) oli katsauskauden lopussa 1586 miljoonaa euroa (1550 miljoonaa euroa). Konsernilla ei ollut kesäkuun lopussa ensisijaiseen lisäpääomaan tai toissijaiseen pääomaan luettavia eriä, minkä johdosta ensisijainen pääoma sekä omat varat yhteensä olivat yhtä suuria kuin ydinpääoma eli 1586 miljoonaa euroa (1550 miljoonaa euroa).

Ydinpääomaan sisältyy katsauskauden voitto, sillä katsauskauden tulos on ollut yleisluonteisen tarkastuksen kohteena, ja näin ollen katsauskauden voitto on voitu lukea ydinpääomaan Euroopan keskuspankin myöntämän vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan perusteella.

Vakavaraisuus

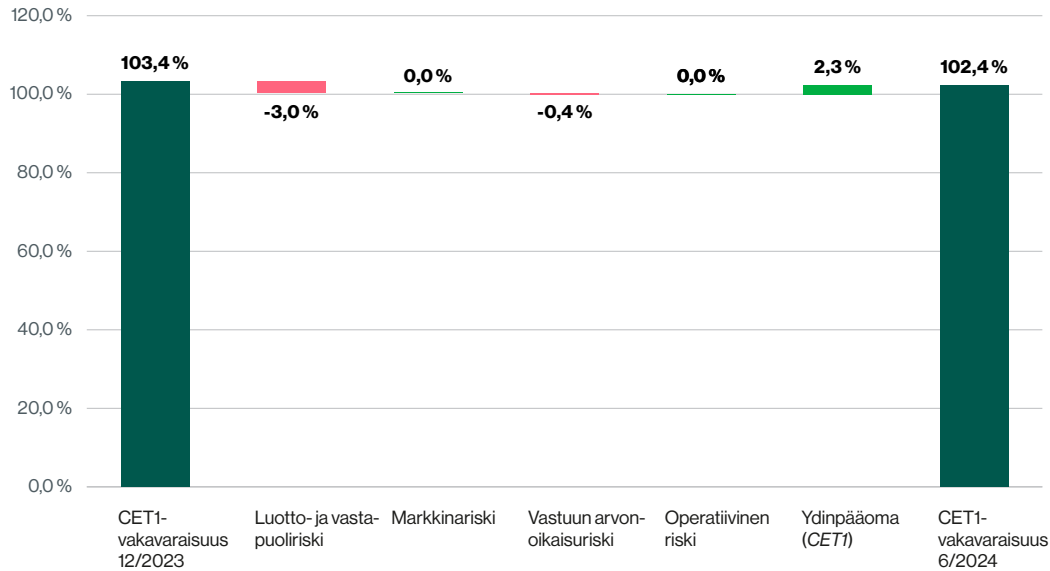
Omien varojen vähimmäisvaatimus, konserni Miljoonaa euroa	30.6.2024		31.12.2023	
	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset
Luotto- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	49	617	46	573
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	-	0	-	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	0,7	9	0,4	5
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	0,4	5	0,4	6
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	0	-	0
Saamiset laitoksilta	32	399	30	369
Saamiset yrityksiltä	2	27	2	23
Katetut joukkolainat	11	141	11	133
Muut erät	3	36	3	37
Markkinariski	-	-	-	-
Vastuun arvonokaisuriski (CVA VaR), standardimenetelmä	35	432	34	427
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	40	500	40	500
Yhteensä	124	1550	120	1500

Konsernin riskipainotetut saamiset kasvoivat 3,3 % vuoden 2023 lopusta ollen 1 550 miljoonaa euroa kesäkuun 2024 lopussa (1 500 miljoonaa euroa).

Vastapuoliriskin pääomavaade on 4,0 miljoonaa euroa (3,0 miljoonaa euroa).

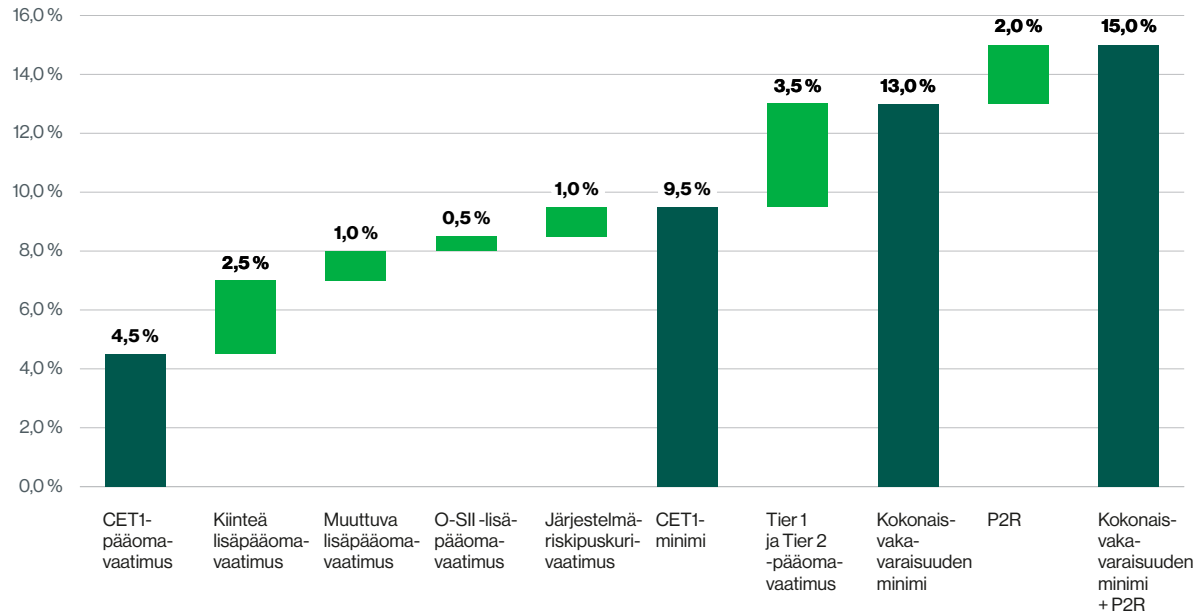
Vakavaraisuus

Muutokset konsernin CET1-vakavaraisuudessa, %

Kokonaisuudessaan luotto- ja vastapuoliriskin riskipainotetut saamiset kasvoivat 45 miljoonaa euroa vuoden 2023 lopusta. Markkinariskille ei ollut pääomavaadetta katsauskauden lopussa eikä vertailuvuonna, sillä valuuttapositio oli alle 2 % omista varoista, joten markkinariskille ei ole laskettu omien varojen vaatimusta EU:n vakavaraisuusasetuksen 351 artiklan mukaisesti. Vastuun arvon-oikaisuriski nousi 432 miljoonaan euroon (427 miljoonaa euroa). Operatiivisen riskin vasta-arvo oli 500 miljoonaa euroa (500 miljoonaa euroa).

Konsernin vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit, %

Konsernin vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit

Vähimmäispääomavaatimus vakavaraisuudelle on 8 % ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 %. Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomavaatimus on 2,5 % sekä muu rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen (*Other Systemically Important Institution, O-SII*) lisäpääomavaatimus on Kuntarahoitus-konsernille 0,5 %. Kesäkuun 2024 lopussa Finanssivalvonta antoi vuosittaisen päätöksensä O-SII-lisäpääomavaatimuksesta ja piti vaatimuksen ennallaan 0,5 %:ssa.

Huhtikuun 2024 alusta tuli voimaan 1 %:n rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä ydinpääomalla katettava lisäpääomavaatimus eli ns. järjestelmäriskipuskurivaatimus (*Systemic Risk Buffer requirement, SyRB*). Kuntarahoitukselle asetettu lisäpääomavaatimus vastaa muille suomalaisille pankeille samassa yhteydessä asetettua vaatimusta.

Vakavaraisuus

Kesäkuussa 2024 Finanssivalvonta päätti pitää muuttuvan lisäpääomavaatimuksen ennallaan ja säilyttää sen perustasollaan 0 %:ssa. Vastuiden maantieteellisen jakauman perusteella määrittyvä luottolaitoskohtainen lisäpääomavaatimus on Kuntarahoitus-konsernille 1,0 % (0,9 %), ja näin ollen CET1-vakavaraisuuden alaraja on 9,5 % (8,4 %) ja kokonaisvakavaraisuuden alaraja 13,0 % (11,9 %).

Edellä olevien lisäksi Euroopan keskuspankki (EKP) on asettanut osana vuosittaista valvojan arviota (*Supervisory Review and Evaluation Process, SREP*) Kuntarahoitus-konsernille 2,0 % lisäpääomavaatimuksen (*Pillar 2 Requirement, P2R*). SREP:n mukaista kokonaispääomavaatimusta (*Total SREP Capital Requirement, TSCR*) kuvaava suhde oli kesäkuun 2024 lopussa 10,0 % (10,0 %).

Kokonaispääomavaatimuksen minimitaso on 15,0 % (13,9 %) sisältäen P2R:n sekä muut lisäpääomavaatimukset.

Vähimmäisomavaraisuusaste, maksuvalmiusvaatimus ja pysyvän varainhankinnan vaatimus

Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) oli kesäkuun lopussa 12,0 % (12,0 %). Kuntarahoitus on CRR II -asetuksen mukainen julkinen kehitysluottolaitos (*public development credit institution*), ja näin ollen se voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta-, hyvinvointialue- ja valtoriskillä olevat luottosaatavansa. Kunta-, hyvinvointialue- ja valtoriskillä olevien luottosaatavien määrä oli katsauskauden lopussa 36 179 miljoonaa euroa (35 251 miljoonaa euroa) ja tämä vähennys huomioiden vähimmäisomavaraisuusvastuut olivat 13 210 miljoonaa euroa (12 877 miljoonaa euroa). Vähimmäistaso vähimmäisomavaraisuusasteelle on 3 %.

Maksuvalmiusvaatimus (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*) oli kesäkuun lopussa 423,0 % (409,1 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimus (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*) oli kesäkuun lopussa 125,6 % (124,1 %). Molempien vaatimusten vähimmäistaso on 100 %.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Kuntarahoituksen kriisinratkaisuviranomainen on EU:n yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (*Single Resolution Board, SRB*). Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on asettanut Kuntarahoitukselle sitovan omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimuksen (*Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, MREL*), joka on suuruudeltaan 10 % kokonaisriskin määrästä ja 3 % vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytetystä vastuiden kokonaismäärästä. MREL-vaateessa on otettu huomioon SRB:n päätös siitä, että Kuntarahoitusta koskee yksinkertaistettu kriisinratkaisustrategia.

MREL-vaade tuli voimaan 1.1.2024. Kuntarahoituksen omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen yhteismäärä ylittää moninkertaisesti Kuntarahoitukselle asetetun vähimmäisvaatimuksen. Kuntarahoituksella ei ole tällä hetkellä tarvetta MREL-vaateen täyttämiseen liittyvien Tier 3 -instrumenttien liikkeeseenlaskuille.

Muutokset pankkisääntelyssä

Euroopan komissio julkisti lokakuun 2021 lopussa esityksensä lopullisten Basel III -pankkisääntelystandardien toimeenpanemisesta EU:ssa (ns. *CRR III*). Uudistus vaikuttaa pankkien vakavaraisuuslaskentaan, erityisesti luotto-, markkina- ja operatiivisen riskin laskentaan, vastuun arvonokaisurisktiin, vähimmäisomavaraisuusasteen laskentaan sekä tuo uuden riskipainolattian (*output floor*). Kuntarahoitus-konsernin liiketoimintamalli perustuu vain nollariskiluokituksen saavaan luotonantoon, eikä tähän ole tulossa muutoksia Basel III -paketin toimeenpanossa. Uudistus tulee kuitenkin vaikuttamaan Kuntarahoitus-konsernin laskentamenetelmiin ja raportointiin.

Konserni on aloittanut alkuvuoden 2024 aikana CRR III -sääntelyn muutosten toteutushankkeen. Tämä hetkisen arvion mukaan muutosten seurauksena johdannaisiin liittyvät vakavaraisuuslaskennan pääomavaateet tulevat kasvamaan ja johdannaisten pääomavaateen kasvun arvioidaan heikentävän Kuntarahoitus-konsernin vakavaraisuuden suhdelukuja noin 10 %-yksiköllä. Muutoin vaikutusten odotetaan olevan vähäisiä. Vaikutusten arviointiin

liittyy kuitenkin vielä epävarmuutta sääntelymuutosten tulkinnan vakiintumattomuuden vuoksi. Kuntarahoitukseen vahvan vakavaraisuuden ansiosta vakavaraisuuden arvioidaan ylittävän sääntelyn voimaantulon jälkeenkin sääntelyn vähimmäisvaatimuksen moninkertaisesti. Sääntelyllä ei arvioida olevan vaikutuksia Kuntarahoitukseen vähimmäisomavaraisuusasteeseen.

Vastuullisuuteen liittyvät raportointivaatimukset kasvavat finanssialalla ja lisäävät Kuntarahoitus-konsernin lisäksi myös asiakkaiden vaatimuksia dokumentoida yhä tarkemmin toimintansa vaikutuksia. Kuntarahoitus-konserni on aloittanut valmistelut liittyen marraskuussa 2022 Euroopan parlamentin hyväksymään yritysten kestävä kehityksen raportointidirektiiviin (*Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD*), ja on toteuttanut alkuvuoden 2024 aikana kaksoisolennaisuusanalyysin sekä sääntelyn muutosten arvioinnin. CSRD:n implementointi kansalliseen lainsäädäntöön hyväksyttiin vuoden 2023 lopussa. Raportointivaatimus koskee Kuntarahoitus-konsernia vuodesta 2025 alkaen niin, että ensimmäinen raportointi tehdään alkuvuoden 2026 aikana.

Kuntarahoitus-konserni on myös jatkanut CRR-sääntelyn 499a artiklan mukaisia ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyen riskien raportoinnin toimeenpanoa osana Pilari III -raporttiaan. Alkuvuoden 2024 aikana konserni julkisti vaiheen 2 eli Green Asset Ratio (*GAR*) -tiedot osana Pilari III 2023 -raporttia sekä on valmistautunut vaiheen 3 eli rahoitettujen scope 3 päästöjen raportointiin kesäkuun 2024 lopusta. Valmistelut vaiheen 3 tietojen (*Banking Book Taxonomy Alignment Ratio, BTAR*) julkistamiseen vuoden 2024 lopusta ovat myös käynnistyneet.

Konsernilla on myös käynnissä hanke täyttääkseen finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyky -asetuksesta (*Digital Operational Resiliency Act, DORA*) tulevat muutokset tieto- ja viestintätekniikan sopimuksiin sekä tietojärjestelmien ylläpidon prosesseihin niin Kuntarahoitus-konsernissa kuin järjestelmiin liittyvien yhteistyökumppanien kanssa. Asetus on tullut voimaan tammikuussa 2023 ja sitä sovelletaan tammikuusta 2025 alkaen. Asetus sisältää vaatimuksia, joilla pyritään parantamaan finanssialan kykyä sietää tietojärjestelmien vikoja ja häiriöitä.

Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet

Kuntarahoituksen perustehtävänä on varmistaa rajatun, julkista tehtävää hoitavan asiakaskuntansa rahoituksen saatavuus ja edullisuus kaikissa markkinaolosuhteissa. Tämä perustehtävä edellyttää, että Kuntarahoituksen pääomien määrä ja laatu sekä maksuvalmius ylittävät aina tiukimmatkin viranomaisvaatimukset ja mahdollistavat siten normaalin liiketoiminnan harjoittamisen myös taloudellisesti vaikeina aikoina. Kuntarahoitus suhtautuu riskinottoon hyvin maltillisesti sekä ylläpitää vahvaa määrällistä ja laadullista riskinkantokykyä.

Erikoistuneen liiketoimintamallin vuoksi konsernin kaikkein tiukin sääntelyyn perustuva pääomavaade on useimmista luottolaitoksista poiketen vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*). Vähimmäisomavaraisuusaste on luottolaitossääntelyssä (*CRR*) määritelty, vakavaraisuustunnuslukuja täydentävä tunnusluku. Sen tavoitteena on estää luottolaitosten liiallinen velkaantuminen. Tunnusluku lasketaan vakavaraisuussäännösten mukaisen ensisijaisen pääoman sekä taseen varojen ja sääntelyssä tarkemmin kuvatulla tavalla määriteltyjen taseen ulkopuolisten erien suhteena. Kuntarahoitus on CRR II -asetuksen ((EU) 2019/876)

mukainen julkinen kehitysluottolaitos. Tämän johdosta se voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta-, hyvinvointialue- ja valtioriskillä olevat luottosaatavansa. Vähennyksen jälkeen merkittävimmin Kuntarahoituksen vähimmäisomavaraisuusasteen tasoon vaikuttaa Yhtiön maksuvalmiutta turvaavan likviditeettisalkun koko.

Kuntarahoituksen tavoitteena on, että konsernin ydinpääoman (*CET1*) määrä ylittää aina vähimmäisomavaraisuusasteen vähimmäistavoitteen, joka muodostuu sääntelyn vähimmäisvaatimuksen (3 %) sekä johdon asettamien pääomapuskurien (4 %) yhteismäärästä (7 %). Johdon asettamilla pääomapuskureilla konserni varautuu epäedullisesti pääoma-asemaan vaikuttaviin tapahtumiin ja muutoksiin, jotka voivat olla realisoituneita liiketoimintaan liittyviä riskejä tai pääoma-asemaa heikentäviä sääntelyn muutoksia. Liiketoimintariskeihin kohdistuva pääomavaade perustuu ankaraan stressitestiin. Merkittävä osa edellä mainituista liiketoimintariskeiden pääomavaateesta aiheutuu realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista, jotka ovat luonteeltaan tilapäisiä.

Kesäkuun 2024 lopussa konsernin vähimmäisomavaraisuusaste ydinpääomalla laskettuna oli 12,0 %. Vähimmäispääomatavoitteen ylittävät pääomat kattavat likviditeetin määrän muutosten aiheuttamaa pääomavaateen heilahteluja sekä turvaavat liiketoiminnan jatkuvuutta ja osingonmaksukykyä. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on 7–10 %:n vähimmäisomavaraisuusaste, mikä osaltaan mahdollistaa perustehtävän toteuttamisen varmistavan likviditeetin ylläpidon kaikissa markkinaolosuhteissa.

Koska Kuntarahoituksen tavoitteena vakavaraisuussääntelyn mukaisena julkisena kehitysluottolaitoksena ei ole Yhtiön tuloksen maksimointi, konserni tavoittelee tulosta, joka turvaa pitkällä aikavälillä konsernin kyvyn perustehtävän toteuttamiseen. Konsernin tavoitteena on saavuttaa vähintään tulos, joka on riittävä kattamaan liiketoiminnan kasvun aiheuttaman pääomavaateen kasvun sekä tyydyttämään omistajien pitkän aikavälin tuotto-odotuksen. Kuntarahoitus pyrkii pitkän aikavälin hinnoittelulla ja muilla toimenpiteillä mahdollisimman suureen asiakashyötyyn huomioiden samalla myös toiminnan jatkuvuuden varmistamisen ja omistajien tuotto-odotukset.

Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet

Kuntarahoituksen perusliiketoiminnan euromääräinen liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia on ollut viimeisten vuosien aikana suhteellisen vakaa eli noin 170–210 miljoonaa euroa. Suhteutettuna perusliiketoiminnan eli asiakasrahoituksen volyyymiin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia on kuitenkin laskenut selvästi. Vuodesta 2018 vuoteen 2023 asiakasrahoituksen volyyymiin suhteutettu kannattavuus on laskenut 0,83 %:sta 0,53 %:iin. Katsauskaudella vertailukelpoinen suhdeluku laski edelleen ja oli 0,51 %. Kuntarahoituksen lähivuosien tavoitteena on ylläpitää edelleen nykytasosta euromääräistä tulostasoa. Tämä tulostaso turvaa edelleen konsernin toiminnan jatkuvuuden varmistamisen edellyttämän vähimmäistason.

Kuntarahoitus pyrkii parantamaan jatkuvasti toimintansa tehokkuutta ja tuottamaan näin kasvavaa lisäarvoa asiakkaille ja omistajille. Kuntarahoituksen pitkän aikavälin tavoitteena on, että konsernin niiden kulujen ja kehitysinvestointien määrä, joihin konsernilla on vaikutusmahdollisuuksia, suhde asiakasliiketoimintaan alenee trendinomaisesti.

Yhtiökokouksen maaliskuussa 2023 hyväksymän osinko-politiikan mukaan vahvan pääoma-aseman mahdollistamana Kuntarahoituksen tavoitteena on maksaa osinkoa 30–60 % konsernin tilikauden tuloksesta. Osingonjako ei saa kuitenkaan vaarantaa Kuntarahoituksen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta eikä kykyä selvitä sitoumuksistaan. Voitonjakoesitystä valmisteltaessa ja itse voitonjakopäätöstä tehtäessä otetaan lisäksi kattavasti huomioon konsernin pääoma-asemaan vaikuttavia tekijöitä, kuten:

- toimintaympäristöön ja sääntelyyn liittyvät epävarmuudet ja muutokset
- arviot konsernin taloudellisesta tilanteesta tulevaisuudessa
- konsernin rahoitusasema ja maksuvalmius
- riskiasemassa tapahtuneet muutokset
- omiin varoihin vaikuttaneet realisoitumattomat käyvän arvon muutokset
- arviot likviditeetin määrän kehityksestä
- valvojien ja luottoluokittajien näkemykset
- mahdollisten AT1-lainojen tulokseen kirjaamattomat korot.

Riskienhallinta

Kuntarahoituksen liiketoiminta edellyttää riittäviä riskienhallintamekanismeja, joilla varmistetaan konsernin riskiaseman säilyminen emoyhtiön hallituksen vahvistamissa puitteissa. Konserni soveltaa riskienhallinnassaan konservatiivisia periaatteita. Tavoitteena on kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että Kuntarahoituksen hyvää luottoluokitusta ei vaaranneta.

Kuntarahoitus-konsernin toiminnan merkittävät riskit ovat luotto- ja vastapuoliriski, markkinariski ja likviditeettiriski. Kaikkeen liiketoimintaan liittyvät olennaisesti myös strategiset riskit, yritysvastuuriskit, kuten ilmasto- ja ympäristöriskit, sekä operatiiviset riskit mukaan lukien compliance-riskit.

Konsernin riskiasema

Konsernin riskinottohalukkuudessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia alkuvuoden 2024 aikana, ja konserni on pysynyt hallituksen määrittelemän riskinottohalukkuuden puitteissa. Geopoliittisten jännitteiden jatkuminen ja markkinoiden ailahtelu eivät vaikuttaneet Kuntarahoitus-konsernin toimintakykyyn katsauskaudella. Vuoden 2024 ensimmäisellä puolikkaalla tilanne pääomamarkkinoilla oli vakaa, mutta varainhankintakustannukset kasvoivat luottoriskipreemioiden pysytellessä ennako-odotuksia korkeammalla tasolla. Konsernin varainhankinta on toiminut katsauskauden aikana

normaalisti. Epävarmuuden johdosta konserni on kuitenkin edelleen ylläpitänyt vahvaa likviditeettipuskuria. Geopoliittiset epävakaudet vaikuttavat Kuntarahoitus-konsernin riskeihin välillisesti pääosin yleisen markkinatilanteen kautta.

Ulkoisten olosuhteiden muutoksista huolimatta Kuntarahoitus-konsernin toiminnan riskiasema on säilynyt vakaana ja riskitasoltaan maltillisena.

Konserni osallistui katsauskauden aikana joulukuussa 2023 käynnistyneeseen Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) ilmastoriskeihin liittyvään stressitestiharjoitukseen (*Fit-for-55*), jonka tavoitteena oli arvioida ilmastoriskien resilienssiä finanssisektorilla sekä saada näkemyksiä rahoitusjärjestelmän kyvystä tukea siirtymistä vähähiilisempään talouteen stressitilanteessa. Kuntarahoitus-konserni osallistui myös EKP:n järjestämään kyberriskistressitestiin, jossa ensimmäisen vuosipuoliskon aikana arvioitiin miten EKP:n suorassa valvonnassa olevat pankit vastaavat ja toipuvat kyberiskusta.

Kuntarahoitus altistuu luottoriskille osana konsernin liiketoimintaa. Asiakaskunnan luonteen vuoksi siitä syntyvät luottoriskit ovat vähäisiä. Kuntarahoituksen luottoriskit syntyvät pääosin likviditeetti- ja johdannaissalkun saamisista

sekä vähäisessä määrin asiakasrahoituksesta. Kuntarahoitus tarjoaa asiakkaidensa korkoriskipositioiden suojaamiseen myös johdannaissopimuksia, jotka katetaan vastakkaisilla sopimuksilla markkinoilta. Konserni käyttää johdannaisia vain markkinariskeiltä suojautumiseen.

Huomioiden luottoriskin vähentämistekniikat (kiinteistövakuudet ja saadut takaukset) ja CRR:n artiklan 400 mukaiset vapautukset liittyen suurten asiakasriskien laskentaan Kuntarahoitus-konsernille ei synny sääntelyn tarkoittamaa asiakasriskiä asiakkaidensa rahoituksessa, eikä näin ollen yhdenkään asiakkaan asiakasriski ylitä 10 % omista varoista. Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot olivat tuloksessa 0,3 miljoonaa euroa positiiviset (0,2 miljoonaa euroa). Erä koostuu odotettavissa olevista luottotappioista. Myönnettyjen lainanhoitojoustojen määrä katsauskauden lopussa oli 508 miljoonaa euroa (491 miljoonaa euroa). Järjestämättömiä saamisia oli kesäkuun lopussa 144 miljoonaa euroa (140 miljoonaa euroa), joille Kuntarahoituksella on kuntien tai hyvinvointialueiden omavelkainen takaus tai kiinteistövakuus sekä valtion täytetakaus, eikä siten näihin saataviin odoteta liittyvän riskiä lopullisesta luottotappiosta. Järjestämättömät saamiset olivat 0,4 % asiakasvastuista (0,4 %).

Riskienhallinta

Kuntarahoituksen luottoriskiasema on säilynyt katsauskauden aikana vakaana ja riskitasoltaan alhaisena. Myös tulevaisuudessa luottoriskiaseman odotetaan pysyvän vakaana konsernin luottoriskistrategian mukaisesti.

Markkinariskit muodostuvat korko-, valuuttakurssi- ja muista markkina- ja hintariskeistä. Konserni suojautuu markkinariskiltä johdannaissopimuksilla, ja niitä voidaan tehdä ainoastaan suojaustarkoituksessa. Konserni ei harjoita trading-toimintaa. Korkoriskiä syntyy pääasiassa lyhyiden viitekorkojen korkosidonnaisuuksien eroista taseen saamisten ja velkojen välillä. Lisäksi konsernilla on mahdollisuus jättää suojaamatta osa kiinteäkorkoisista tai pitkiin viitekorkoihin sidotuista sijoitus- tai lainavastuista (*ns. strateginen mismatch -portfolio*) tuloksen vakauttamiseksi. Johdannaisia ei käytetä strategisessa mismatch -portfoliossa.

Korkoriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Tuloriskin laskennassa käytetään kymmentä eri skenaariota, joista epäedullisin tulema otetaan huomioon korkoriskin seurannassa. Yhden vuoden tuloriski oli kesäkuun lopussa -45 miljoonaa euroa, jolloin epäedullisin skenaario oli lyhytaikaisten korkojen shokki ylös (vuoden 2023 lopussa epäedullisin skenaario oli lyhytaikaisten korkojen shokki ylös, -18 miljoonaa euroa). Myös taseen nykyarvon korkoherkkyyden laskennassa käytetään useita eri skenaarioita, joista huomioidaan epäedullisin tulema. Epäedullisin skenaario kesäkuun lopussa oli korkokäyrän 200

korkopisteen nousu, jolloin korkoherkkyys oli -111 miljoonaa euroa (vuoden 2023 lopussa epäedullisin skenaario oli korkokäyrän 200 korkopisteen nousu, -93 miljoonaa euroa).

Valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla kaikki valuuttamääräinen varainhankinta ja sijoitukset euromääräiseksi. Konsernin kaikki asiakasrahoitus on euromääräistä. Konsernilla ei ole merkittäviä avoimia valuuttapositioita. Johdannaisten keskusvastapuoliselvityksen valuuttamääräisen vakuushallinnan (*USD*) seurauksena voi kuitenkin syntyä väliaikaisesti vähäistä valuuttakurssiriskiä. Tätä valuuttakurssiriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Myös muilta markkina- ja hintariskeiltä suojaudutaan johdannaissopimuksilla.

Konserni on myös tunnistanut arvostusriskin olennaiseksi liiketoimintansa riskiksi. Katsauskauden aikana rahoitusinstrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttivat konsernille jonkin verran tulosvolatiliteettia. Realisoitumattomiin käyvän arvon muutoksiin ovat vaikuttaneet etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten ja luottoriskillisien muutokset sekä pankkisektorin haasteet. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja varautuu sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

Kuntarahoitus-konsernin markkinariski on edelleen säilynyt vakaana huolimatta markkinamuutoksista.

Kuntarahoitus hallitsee jälleenerahoitusriskiä rajoittamalla rahoitusvarojen ja -velkojen välistä keskimaturiteettieroa. Lisäksi maksuvalmiusriskiä rajoitetaan käytettävissä olevan lyhyt- ja pitkäaikaisen likviditeetin vähimmäisriittävyuden liimitillä. Likviditeetin riittävyys -tunnusluku (*Survival Horizon*) oli kesäkuun lopussa lähes 18 kuukautta (16 kuukautta). Kuntarahoitus-konsernin maksuvalmius on hyvä.

LCR-sääntelyssä määritellyt korkealaatuiset likvidit varat (*High Quality Liquid Assets, HQLA*) on esitetty seuraavassa taulukossa.

Likvidit varat, HQLA

Miljoonaa euroa	30.6.2024	%-osuus	31.12.2023	%-osuus
Taso 1	10 421	80	10 139	77
Taso 2a	1 031	8	1 043	8
Taso 2b	-	-	-	-
Taso N*	1 635	12	1 909	15
Yhteensä	13 087	100	13 090	100

* Sisältää rahamarkkinatodistuksina myönnettyä lyhytaikaista asiakasrahoitusta 1 292 miljoonaa euroa (1 575 miljoonaa euroa).

Riskienhallinta

Maksuvalmiusvaatimus (*LCR*) oli katsauskauden lopussa 423,0 % (409,1%). Pitkäaikaisen rahoituksen saatavuutta seurataan pysyvän varainhankinnan vaatimuksella (*NSFR*), ja se oli kesäkuun lopussa 125,6 % (124,1%). Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvällä tasolla katsauskauden aikana ja tammi–kesäkuussa 2024 pitkäaikainen uusi varainhankinta oli 4 942 miljoonaa euroa (7 118 miljoonaa euroa).

Operatiivisten riskien arvioidaan olevan maltillisella tasolla. Operatiivisista riskeistä ei realisoitunut olennaisia tappioita alkuvuoden 2024 aikana.

Yritysvastuuriskit voidaan jakaa ilmasto- ja ympäristöriskeihin, yhteiskunnallisiin riskeihin sekä hallintotapaan liittyviin riskeihin (ESG-riskit). Yritysvastuuriskeissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia katsauskauden aikana.

Konsernin arvion mukaan sen altistuminen ilmasto- ja ympäristöriskeille on alhaisella tasolla. Kuntarahoituksen liiketoimintamallin mukaisesti asiakkasatavat ovat suomalaiselta kunta- ja hyvinvointialuesektoreilta tai Suomen valtiolta riskinsiirron jälkeen (valtion täytetäkaus). Kuntarahoitus-konserni tunnistaa, että sen asiakkaat voivat altistua sekä ilmastomuutoksen aiheuttamille fyysisille riskeille että ilmastomuutoksen hillintään

liittyville siirtymäriskeille. Myös Kuntarahoitus-konserni voi asiakkaidensa kautta altistua näille riskeille. Tunnistetut riskit liittyvät rahoituksen vakuutena oleviin kiinteistövakuuksiin, joista ei kuitenkaan odoteta lopullisia luottotappioita ilmasto- tai ympäristöriskitapahtumien toteutuessa johtuen takausjärjestelyistä. Kuntarahoitus-konsernin sijoitusvastapuolia ovat keskuspankki, valtiot, SSA-sektorin (*Sovereigns, Supranationals, Agencies*) toimijat sekä luottolaitokset, ja konsernin arvion mukaan näihin toimijoihin kohdistuvien ilmasto- ja ympäristöriskien vaikutus konsernille on vähäinen, sillä Kuntarahoitus sijoittaa vain matalan riskin toimijoihin. Sama koskee myös konsernin johdannaisvastapuolia.

Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan ilmasto- ja ympäristöriskien vaikutus konsernille ei toteudu lyhyellä aikavälillä. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ilmasto- ja ympäristöriskeillä voi kuitenkin olla kielteinen vaikutus Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloudelliseen tilanteeseen. Vaikka konserni arvioi siihen kohdistuvat ilmasto- ja ympäristöriskit alhaisiksi, tunnistaa se, että ilmastomuutoksen edetessä siihen liittyvät riskit lisääntyvät ja epävarmuus kohoaa. Kuntarahoitus-konserni arvioikin sen altistumista ilmasto- ja ympäristöriskeille vähintään vuosittain.

Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan konsernilla ei ole merkittäviä yhteiskunnallisia tai hallintotapaan liittyviä riskejä. Altistuminen yhteiskunnallisille riskeille on matalalla tasolla, sillä perusliiketoiminnassa ei ole tunnistettu materiaalista riskiä työläinsäädännön noudattamatta jättämisestä, ihmisoikeuksista tai muista vastaavista sosiaalisen oikeuden osa-alueista. Kuntarahoitus-konserni seuraa asiakkaidensa ja sijoitusvastapuoliensa hallinnon toimintaa ESG-pisteytysmallin kautta, joka arvioi muun muassa hallinnon osalta asiakkaan tai vastapuolen raportoituja hallintojärjestelyitä sekä muita ESG-tekijöitä. Konserni seuraa lisäksi palveluntarjoajiensa toimintaa ja asettaa myös yhteistyölle Kuntarahoituksen kanssa vaatimuksia vastuullisuudesta.

Alkuvuoden 2024 aikana on jatkettu erityisesti kehittämistä ESG-riskienhallinnan kyvykkyksiin liittyen sekä valmistauduttu uusiin julkistamisvaatimuksiin, jotka tulevat voimaan vuoden 2024 aikana.

Hallinnointikäytäntö

Kuntarahoitus noudattaa yhtiölainsäädännön lisäksi luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimuksia ja viranomaisohjeita hallinnon järjestämisestä. Hallintoon liittyvät käytännöt on kuvattu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla, jossa on myös saatavilla arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7§:n mukainen selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2023 sisältäen kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä. Selvitys pitää sisällään myös luottolaitostoiminnasta annetun lain edellyttämät kuvaukset hallinnosta sekä tiedot siitä, miten Kuntarahoitus noudattaa pörssiyhtiöitä koskevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Koodi koskee suomalaisia pörssiyhtiöitä eli niitä yhtiöitä, joiden osakkeet ovat listattuina Helsingin pörssissä. Koska Kuntarahoitus on yksinomaan listattujen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija, ja sen osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena, Kuntarahoituksen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa kyseistä koodia suoraan.

Katsauskauden aikana Kuntarahoituksen osakkeet liitettiin arvo-osuusjärjestelmään vuoden 2023 varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle antaman valtuutuksen mukaisesti. Arvo-osuusjärjestelmään siirtyminen modernisoi osakerekisterin ylläpitoa ja pienentää siihen liittyviä operatiivisia riskejä.

Kuntarahoitus-konsernin hallinnointikäytännöissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia katsauskauden aikana.

Konsernirakenne

Kuntarahoitus-konsernin muodostavat Kuntarahoitus Oyj (Kuntarahoitus, Yhtiö) sekä Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy (Inspira). Kuntarahoitus arvioi alkuvuodesta 2024 tytäryhtiönsä Inspiran tarjoamien konsultointipalveluiden tulevaisuutta sekä kehitysmahdollisuuksia ja päätti luopua Inspiran liiketoiminnasta. Liiketoiminnasta luopumiseksi neuvoteltu liiketoimintakauppa kuitenkin raukesi loppukeväästä 2024, minkä seurauksena Kuntarahoitus päätti toukokuussa lakkauttaa Inspiran konsultointipalveluiden tarjoamisen. Kuntarahoitus omistaa Inspiran täysimääräisesti eikä katsauskauden aikana konserni- ja omistusrakenteessa ole tapahtunut muutoksia.

Kuntarahoitus suunnittelee siirtävänsä vuoden 2024 jälkipuoliskolla tytäryhtiöönsä muita lisäarvopalveluiden tuotantoon liittyviä tehtäviä. Tässä yhteydessä tytäryhtiön nimi on tarkoitus muuttaa.

Yhtiökokous

Kuntarahoituksen varsinainen yhtiökokous pidettiin 17.5.2024. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 2023 ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että osinkoa jaetaan 1,69 euroa osakkeelta, yhteensä 66,0 miljoonaa euroa. Yhtiön taseen 31.12.2023 mukaan voitonjakokelpoiset varat olivat 365,6 miljoonaa euroa.

Varsinainen yhtiökokous päätti omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että toimikaudella 2024–2025 hallituksen jäsenten lukumäärä on kahdeksan sekä nimitti hallituksen jäsenet toimikaudelle 2024–2025 (vuoden 2024 varsinaisesta yhtiökokouksesta seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti). Yhtiökokous vahvisti myös omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen jäsenille maksettavien palkkioiden määrät.

Hallinnointikäytäntö

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin hallituksen ehdotuksen ja suostumuksensa mukaisesti tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Jukka Paunonen. Varsinaiseen yhtiökokoukseen 2024 saakka tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab (KPMG), päävastuullisena tilintarkastajana KHT Tiia Kataja. KPMG:tä ei voitu valita enää toimikaudelle 2024–2025 tilintarkastusta koskevien lainsäädännön rotaatiovaatimusten vuoksi.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset ovat luettavissa Kuntarahoituksen verkkosivuilla olevasta yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Hallitus

Omistajien nimitysvaliokunta teki ehdotuksen 17.5.2024 järjestetylle yhtiökokoukselle yhtiön hallitukseen valittavista henkilöistä toimikaudelle, joka alkoi vuoden 2024 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiökokous päätti valita hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt: Maaria Eriksson, Markku Koponen, Kari Laukkanen, Tuomo Mäkinen, Denis Strandell, Elina Stråhlman, Leena Vainiomäki ja Arto Vuojolainen. Kuntarahoituksen hallitus valitsi omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksesta puheenjohtajaksi Kari Laukkasen ja varapuheenjohtajaksi Maaria Erikssonin.

Vuoden 2023 varsinaisesta yhtiökokouksesta vuoden 2024 varsinaiseen yhtiökokoukseen asti hallitukseen kuuluivat seuraavat jäsenet: Kari Laukkanen (puheenjohtaja), Maaria Eriksson (varapuheenjohtaja), Markku Koponen, Tuomo Mäkinen, Minna Smedsten, Denis Strandell, Leena Vainiomäki ja Arto Vuojolainen. Minna Smedsten ei ollut enää käytettävissä hallitukseen toukokuussa 2024 alkaneelle kaudelle.

Kuntarahoituksella on sääntelyn edellyttämät, hallituksen perustamat tarkastus-, riski- ja palkitsemisvaliokunnat, jotka toimivat hallitusta avustavina ja valmistelevinä toimieliminä. Tarkastusvaliokuntaan hallitus valitsi Markku Koposen puheenjohtajaksi sekä Tuomo Mäkisen, Denis Strandellin ja Elina Stråhlmanin jäseniksi. Riskivaliokuntaan hallitus valitsi Leena Vainiomäen puheenjohtajaksi sekä Maaria Erikssonin, Kari Laukkasen ja Arto Vuojolaisen jäseniksi. Palkitsemisvaliokuntaan hallitus valitsi Kari Laukkasen puheenjohtajaksi sekä Leena Vainiomäen ja Maaria Erikssonin jäseniksi.

Hallituksen ja sen valiokuntien toimintaa on selostettu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla.

Henkilöstö, palkat ja palkitseminen

Kuntarahoitus-konsernissa työskenteli kesäkuun 2024 lopussa 196 henkilöä (185), joista emoyhtiössä 185 henkilöä (174) ja alasajettavassa tytäryhtiössä 11 henkilöä (11).

Kuntarahoituksen toimitusjohtajana toimii Esa Kallio ja toimitusjohtajan sijaisena johtaja Mari Tyster. Lisäksi Kuntarahoituksen johtoryhmään kuuluvat johtajat Aku Dunderfelt, Toni Heikkilä, Joakim Holmström, Harri Luhtala, Minna Piitulainen ja Juha Volotinen.

Kuntarahoitus-konsernin johdon ja henkilöstön palkkiot muodostuvat kiinteästä palkkiosta (peruspalkka ja luontoisedut) ja muuttuvasta palkitsemisesta palkitsemisjärjestelmän ehtojen mukaan. Palkitsemisjärjestelmän periaatteet vahvistaa emoyhtiön hallitus, ja ne arvioidaan vuosittain. Palkitsemisjärjestelmiin ja palkkioihin liittyvässä työssä hallitusta avustaa hallituksen palkitsemisvaliokunta. Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot olivat katsauskaudella koko konsernissa 9,4 miljoonaa euroa (8,5 miljoonaa euroa).

Sisäinen tarkastus

Kuntarahoitus-konsernin sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu valvoa konsernin taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuutta ja oikeellisuutta. Lisäksi sen tehtävänä on varmistaa, että Kuntarahoitus-konsernilla on toimintaa varten riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt toimintatavat sekä tietotekniset järjestelmät ja että toimintaan liittyvien riskien hallinta on riittävää.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Kuntarahoituksen hallituksen tiedossa ei ole sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat olennaisesti konsernin taloudelliseen asemaan katsauskauden päättymisen jälkeiseltä ajalta.

Näkymät loppuvuodelle 2024

Näkymät loppuvuodelle 2024

Kasvuodotusten vahvistumisen ja talouden hintapaineiden vuoksi EKP:n arvioidaan etenevän rahapolitiikan keventämisessä aiempia odotuksia hitaammin. Moni tekijä silti puoltaa maltillisten koronlaskujen jatkamista. Euroalueen reaalkorot ovat jo nousseet talouden kasvupotentiaaliin nähden korkeiksi, finanssipolitiikan kiristyminen jähdyttää osaltaan taloutta ja Yhdysvalloissa ripeän kasvun vaihe näyttäisi olevan ohi. Myös poliittinen kuohunta EU:n sisällä lisää rahoitusmarkkinoiden vakausriskejä.

Suomessa yksityisestä kulutuksesta odotetaan suhdannekäänteen keskeisintä ajuria, kun kuluttajien ostovoima hiljalleen kohenee. Toisaalta kotitaloussektorin näkymiin liittyy edelleen paljon epävarmuutta. Kuluttajien luottamus on yhä poikkeuksellisen matalalla ja velallisten korkorasitus näyttäisi helpottavan toivottua verkkaisemmin. Lisäksi syyskuun alussa voimaan tuleva yleisen arvonlisäveron korotus väistämättä jarruttaa ostovoiman toipumista.

Kitkatekijöistä huolimatta käänne parempaan on jo näköpiirissä. Globaali elpyminen tukee Suomen vientiteollisuutta ja vihreät investointihankkeet vahvistavat lähivuosina talouden kasvupotentiaalia. Myös rakennusalan lama alkaa ensi vuonna vähitellen helpottaa.

Vaikka taantuma on jäämässä taakse, vuoden 2024 bkt-kasvu painuu yhä negatiiviseksi. Ensi vuonna kysyntätekijöiden elpyminen virkistää laaja-alaisemmin talouden toimeliaisuutta ja bkt-kasvu yltänee jo kahden %:n tuntumaan.

Parisen vuotta jatkuneesta matalasuhdanteesta huolimatta työllisyys on säilynyt kohtalaisen hyvällä tasolla. Rakennusalan ahdinko sekä konkurssimäärien yleinen kasvu tosin pitävät työttömyyden vielä jonkin aikaa nousussa. Työttömyysasteen ennakoidaan nousevan kuluvana vuonna keskimäärin 8,0 %:iin. Talouden elpyminen alentaa ensi vuonna työttömyyttä jo selvästi.

Inflaatiopaine on Suomessa hellittänyt muuta euroaluetta nopeammin. Arvonlisäveron korotuksella on loppuvuodesta kuitenkin hintoja nostava vaikutus. Alkusyksystä inflaatiossa nähdään myös tekninen pomppu, kun sähkön hintaindeksiin liittyvän laskentavirheen vaikutus poistuu vertailujakson luvuista. Kansallisen kuluttajahintaindeksin mukaisen inflaation arvioidaan laskevan alle kahden %:n vuonna 2025.

Suomen valtion talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi kesäkuun 2024 loppupuolella, että Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Aran toiminnot itsenäisenä virastona päättyvät ja ne siirretään osaksi ympäristöministeriötä vuonna 2025. Linjaus liittyy valtion tukeman asuntotuotannon hallinnoinnin kehittämiseen, eikä tarkoita, että valtion tukema asuntotuotanto olisi lakkaamassa. Kuntarahoitus arvioi, ettei uudistuksella ole välittömiä vaikutuksia Yhtiön liiketoimintaan. Kuntarahoituksen liiketoiminnan kannalta valtion tukemaan asuntotuotantoon liittyvä korkotukilainoitus jatkuu edelleen, ja siihen liittyviä prosesseja hallinnoidaan tulevaisuudessa ympäristöministeriössä. Kuntarahoitus seuraa tiiviisti uudistuksen käytännön vaikutuksia, koska hallinnoivan viranomaisen muuttuminen voi tarkoittaa joidenkin Yhtiön prosessien uudistamista.

Näkymät loppuvuodelle 2024

Edellä kuvatut seikat ja alkuvuoden tuloskehityksen huomioon ottaen Kuntarahoitus-konserni tarkentaa arvionsa konsernin tilikauden 2024 liikevoitosta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia samantasoisesti (tilinpäätöstiedote 2023: samantasoinen tai suurempi) kuin vuonna 2023. Konsernin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän vahvoina. IFRS-tilinpäätösnormiston arvostusperiaatteet voivat aiheuttaa merkittäviä, mutta väliaikaisia realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, joista osa lisää myös liikevoiton volatiliteettia ja vaikeuttaa siten liikevoiton ennustettavuutta.

Tässä esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön ja toiminnan kehityksestä.

Helsingissä 13.8.2024

Kuntarahoitus Oyj

Hallitus

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja Esa Kallio, puh. 050 337 7953

Johtaja, talous, Harri Luhtala, puh. 050 592 9454

Konsernin tunnuslukujen kehitys 2020–2024

Konsernin tunnuslukujen kehitys 2020–2024

	1-6/2024	1-12/2023	1-6/2023	1-6/2022	1-6/2021	1-6/2020
Liikevaihto (milj. euroa)	1532	2 680	1 054	258	280	257
Korkokate (milj. euroa)*	129	259	124	122	138	123
%-osuus liikevaihdosta	8,4	9,7	11,8	47,1	49,4	48,1
Liikevoitto (milj. euroa)*	105	139	77	91	127	62
%-osuus liikevaihdosta	6,9	5,2	7,3	35,0	45,6	24,3
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset (milj. euroa)*	16	-37	-5	16	20	-31
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa)*	89	176	81	74	108	93
Kulu–tuottosuhte, %*	23,7	32,2	31,8	33,1	19,7	31,9
Kulu–tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %*	26,9	27,3	30,5	37,5	22,4	23,8
Oman pääoman tuotto (ROE), %*	9,5	6,6	7,5	8,5	11,7	6,2
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %*	8,1	8,4	8,0	7,1	9,9	9,3
Koko pääoman tuotto (ROA), %*	0,3	0,2	0,3	0,3	0,5	0,2
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %*	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus (milj. euroa)*	2 416	4 319	1 909	2 124	1 770	2 678
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa)*	4 942	10 087	7 118	5 962	6 025	5 504

Konsernin tunnuslukujen kehitys 2020–2024

	30.6.2024	31.12.2023	30.6.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	33 300	32 022	30 129	29 144	29 214	28 022
Vihreän rahoituksen määrä (milj. euroa)*	5 688	4 795	3 814	3 251	2 328	1 786
Yhteiskunnallisen rahoituksen määrä (milj. euroa)*	2 443	2 234	1 875	1 734	1 161	589
Varainhankinnan kokonaismäärä (milj. euroa)*	44 478	43 320	41 018	40 210	40 712	38 139
Oma pääoma (milj. euroa)	1 807	1 744	1 623	1 614	1 862	1 705
Taseen loppusumma (milj. euroa)	50 954	49 736	48 377	47 736	46 360	44 042
Kokonaislikvideetti (milj. euroa)*	11 931	11 633	11 323	11 506	12 222	10 089
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	423,0	409,1	253,5	256,7	334,9	264,4
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	125,6	124,1	127,1	120,3	123,6	116,4
Omavaraisuusaste, %*	3,5	3,5	3,4	3,4	4,0	3,9
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1 586	1 550	1 500	1 482	1 408	1 277
Ensisijainen pääoma (Tier 1) (milj. euroa)	1 586	1 550	1 500	1 482	1 756	1 624
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 586	1 550	1 500	1 482	1 756	1 624
CET1-vakavaraisuus, %	102,4	103,4	101,3	97,6	95,0	104,3
Tier 1-vakavaraisuus, %	102,4	103,4	101,3	97,6	118,4	132,7
Kokonaisvakavaraisuus, %	102,4	103,4	101,3	97,6	118,4	132,7
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %**	12,0	12,0	11,9	11,6	12,8	3,9
Henkilöstö	196	185	186	175	164	165

* Vaihtoehtoinen tunnusluku.

** Kuntarahoitusta on CRR II -asetuksen mukainen julkinen kehitysluottolaitos, ja näin ollen voi vähentää laskennassa vastuistaan kunta-, hyvinvointialue- ja valtiotilillä olevat luottosaatavansa. CRR II -asetus astui voimaan kesäkuussa 2021.

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivuilla 39–47. Tässä puolivuositiedotuksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoituskonsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Tunnusluvut

Kuntarahoitus-konserni määrittelee vaihtoehtoiset tunnusluvut (*Alternative Performance Measures, APM*) tunnusluvuiksi, joita ei ole määritelty IFRS-standardeissa tai vakavaraisuussäännöksissä (*CRD/CRR*). Vaihtoehtoiset tunnusluvut parantavat vertailukelpoisuutta saman toimialan yritysten ja eri raportointikausien välillä ja tarjoavat arvokasta tietoa taloudellisten raporttien lukijoille. Vaihtoehtoiset tunnusluvut tarjoavat johdonmukaisen perustan eri kausien tulosten vertaamiseen ja konsernin suorituskyvyn arviointiin. Ne ovat myös tärkeä osa konsernin johdon asettamien operatiivisten tavoitteiden määrittämistä ja seurantaa.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut esitetään konsernin taloudellisessa raportoinnissa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (*European Securities and Markets Authority, ESMA*) vaihtoehtoisista tunnusluvuista antamien ohjeiden mukaisesti.

Tunnusluvut

Vaihtoehtoinen tunnusluku Miljoonaa euroa	Määritelmä /perustelu	Laskentakaava ja täsmäytys	1-6/2024	1-6/2023
Korkokate	Korkotuotot rahoitusvaroista ja korkokulut rahoitusveloista kirjataan korkokatteeseen. Konsernin liiketoiminnan tuotoista suurin osa muodostuu korkokatteesta.	Korkotuotot efektiivisen koron menetelmän mukaan Muut korkotuotot Korkokulut efektiivisen koron menetelmän mukaan Muut korkokulut	753 763 -371 -1 016	493 566 -243 -691
		Korkokate	129	124
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	IFRS 9 -standardin mukaisesti osa konsernin rahoitusinstrumenteista arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mikä lisää konsernin tulosvolatiliteettiä. Eri raportointikausien ja yritysten liiketoiminnan tuloksellisuuden vertailtavuuden parantamiseksi on usein tarpeen raportoida konsernin tulosta ja siihen liittyviä tunnuslukuja ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia. Laskentakaavan erät ovat tuloslaskelman erästä <i>Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotulos</i> .	Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotulos, realisoitumattomat käyvän arvon muutokset Suojauslaskennan nettotulos	10 6	1 -5
		Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	16	-5
Liikevoitto	Liikevoitto kuvaa konsernin liiketoiminnan tulosta ennen veroja.	Liikevoitto	105	77
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan ansaintakykyä.	Liikevoitto - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	105 16	77 -5
		Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	89	81
Tuotot	Tuotot kuvastavat mm. kulu-tuottosuhte -tunnusluvussa jakajana käytettyä (palkkiokuluilla oikaistua) erää, joka kuvaa konsernin kaikkia tuottoja ml. korkokate.	Korkokate Palkkiotuotot Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotulos Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotulos Liiketoiminnan muut tuotot	129 1 16 0 0	124 1 -5 0 0
		Tuotot	146	120

Tunnusluvut

Vaihtoehtoinen tunnusluku Miljoonaa euroa	Määritelmä /perustelu	Laskentakaava ja täsmäytys	1-6/2024	1-6/2023
Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvastaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan tuottoja, joista merkittävin on korkokate.	Tuotot - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	146 16	120 -5
		Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	130	125
Muut tuotot	Muut tuotot pitävät sisällään kaikki konsernin muut tuotot, pois lukien korkokate ja realisoitumattomat käyvän arvon muutokset.	Palkkiotuotot Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotulos, realisoituneet Valuuttakurssierojen nettotulos Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotulos Liiketoiminnan muut tuotot	1 0 0 0 0	1 0 0 0 0
		Muut tuotot	1	1
Kulut	Kulut kuvastavat mm. kulu-tuottosuhte -tunnusluvussa jaettavana (pois lukien palkkiokulut) käytettyä erää, joka kuvaa konsernin kaikkia liiketoiminnan kuluja.	Palkkiokulut Henkilöstö- ja hallintokulut Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä Liiketoiminnan muut kulut	8 22 3 7	8 20 3 13
		Kulut	41	43
Kulu-tuottosuhte, %	Kulu-tuottosuhte on rahoitustoimialalla vakiintunut tunnusluku kulujen ja tuottojen välisen suhteen arvioimiseksi. Suhdeluku antaa sijoittajille vertailukelpoisen kuvan konsernin toiminnan kustannustehokkuudesta.	Kulut (pl. palkkiokulut) ÷ Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot)	33 137	36 113
		Kulu-tuottosuhte, %	23,7 %	31,8 %
Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia antaa kulu-tuottosuhdetta tarkemman kuvan konsernin operatiivisesta tehokkuudesta, koska se ei huomioi realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta kulu-tuottosuhteeseen. Tunnusluku parantaa vertailukelpoisuutta eri raportointikausien ja yritysten välillä.	Kulut (pl. palkkiokulut) ÷ (Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot) - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset)	33 137 16	36 113 -5
		Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	26,9 %	30,5 %

Tunnusluvut

Vaihtoehtoinen tunnusluku
Miljoonaa euroa

Määritelmä /perustelu

Laskentakaava ja täsmäytys

1-6/2024

1-6/2023

Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen

Tunnusluku kuvaa kauden realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta konsernin laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen.

Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset, tulosvaikutteiset
Tulosvaikutteisesti kirjatut verot realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos verojen jälkeen
Suojauskustannuksen (*Cost-of-Hedging*) muutos verojen jälkeen
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista verojen jälkeen
Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä verojen jälkeen

16	-5
-3	1
49	25
-1	-8
-2	-1
0	0

Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen

58   **13**

Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus

Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (*KPI*). Tunnusluku sisältää kauden aikaisen uuden nostetun antolainauksen ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia sekä uuden leasingrahoituksen määrän ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.

Uusi luotonanto
Uusi leasingrahoitus

2 308	1 818
108	91

Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus

2 416   **1 909**

Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia suhteessa pitkä- ja lyhytaikaisen asiakasrahoituksen volyymiin, %

Johdon raportoinnissa liiketoiminnan tuloksen mittaamiseen käytetty suoritusasomittari (*KPI*). Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.

(Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia ÷ Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia ja lyhytaikainen asiakasrahoitus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100

89	81
35 045	32 423

Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia suhteessa pitkä- ja lyhytaikaisen asiakasrahoituksen volyymiin

0,51 %   **0,50 %**

Pitkäaikainen uusi varainhankinta

Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan aktiivisuuden kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (*KPI*). Tunnusluku sisältää yli vuoden mittaisen kauden aikana tehdyn uuden varainhankinnan ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.

Pitkäaikainen uusi varainhankinta

4 942   **7 118**

Tunnusluvut

Vaihtoehtoinen tunnusluku Miljoonaa euroa	Määritelmä /perustelu	Laskentakaava ja täsmäytys	1-6/2024	1-6/2023
Oman pääoman tuotto (ROE), %	ROE mittaa konsernin pääoman käytön tehokkuutta. Tunnuslukua käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	105 -21 1776	77 -16 1619
Oman pääoman tuotto (ROE), %			9,5 %	7,5 %
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Konsernin käyttämä strateginen mittari. Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten poislukeminen parantaa ROEn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	89 -18 1776	81 -17 1619
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %			8,1 %	8,0 %
Koko pääoman tuotto (ROA), %	ROA mittaa konsernin investointien tehokkuutta. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	105 -21 50 345	77 -16 48 057
Koko pääoman tuotto (ROA), %			0,3 %	0,3 %
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten poislukeminen parantaa ROAn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	89 -18 50 345	81 -17 48 057
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %			0,3 %	0,3 %

Tunnusluvut

Vaihtoehtoinen tunnusluku Miljoonaa euroa	Määritelmä /perustelu	Laskentakaava ja täsmäytys	30.6.2024	31.12.2023
Omavaraisuusaste, %	Omavaraisuusaste on vakavaraisuussuhdetta kuvaava tunnusluku, joka mittaa oman pääoman rahoittamaa varojen määrää. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten välistä vertailtavuutta.	(Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus ÷ Taseen loppusumma) x100 Omavaraisuusaste, %	1 807 50 954	1 744 49 736
Lainakanta	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteittori (KPI). Lainakanta koostuu pitkäaikaisista antolainoista, joiden alkuperäinen maturiteetti on vähintään 1 vuotta.	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Leasing Lainakanta	33 300 1 503 31 797	32 022 1 442 30 580
Pitkäaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteittori (KPI). Pitkäaikainen asiakasrahoitus koostuu lainakannasta sekä rahoitusleasingsaamisista.	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä Pitkäaikainen asiakasrahoitus	33 300 33 300	32 022 32 022
Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteittori (KPI), jossa realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on haluttu eliminoida, jotta varsinaiset asiakasrahoituksessa tapahtuneet muutokset käyvät ilmi tunnusluvusta.	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	33 300 976 34 276	32 022 926 32 948
Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteittori (KPI).	Vihreän rahoituksen määrä Yhteiskunnallisen rahoituksen määrä (Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä yhteensä ÷ Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia) x100 Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	5 688 2 443 8 130 34 276 23,7 %	4 795 2 234 7 029 32 948 21,3 %
Lyhytaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteittori (KPI). Lyhytaikainen asiakasrahoitus koostuu asiakkailta ostetuista rahamarkkinatodistuksista, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään 1 vuotta.	Saamistodistukset, rahamarkkinatodistukset asiakkailta Lyhytaikainen asiakasrahoitus	1 292 1 292	1 575 1 575

Tunnusluvut

**Vaihtoehtoinen
tunnusluku
Miljoonaa euroa**

Määritelmä /perustelu

Laskentakaava ja täsmäytys

30.6.2024

31.12.2023

Varainhankinnan
kokonaismäärä

Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI). Varainhankinnan kokonaismäärä sisältää sekä pitkäaikaisen varainhankinnan että lyhytaikaisen varainhankinnan.

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

326

214

2 453

2 588

41 883

40 602

Yhteensä

44 662

43 404

- Saadut lisävakuudet (CSA-vakuudet)

-184

-82

- Vaadittaessa maksettavat velat luottolaitoksille

-

-2

Varainhankinnan kokonaismäärä

44 478

43 320

Pitkäaikainen
varainhankinta

Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).

Varainhankinnan kokonaismäärä
- Lyhytaikaiset velkakirjalainat (ECP)

44 478

43 320

-3 125

-3 987

Pitkäaikainen varainhankinta

41 353

39 332

Kokonaisliikviditeetti

Johdon raportoinnissa konsernin maksuvalmiuden kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).

Saamistodistukset
- Lyhytaikainen asiakasrahoitus

4 984

5 145

-1 292

-1 575

Arvopaperisijoitukset yhteensä

3 693

3 570

Käteiset varat

0

0

Talletukset

8 238

8 063

Muut sijoitukset yhteensä

8 238

8 063

Kokonaisliikviditeetti

11 931

11 633

Suorien vastuullisten
sijoitusten osuus
kaikista joukkovelka-
kirjalainasijoituksista, %

Johdon raportoinnissa vastuullisuuden kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI). Tunnusluku on laskettu arvopaperisijoitusten nimellisarvoista.

(Suorat vastuulliset sijoitukset (SRI), nimellisarvo
÷ Joukkovelkakirjalainasijoitukset, nimellisarvo) x100

768

635

3 771

3 653

Suorien vastuullisten sijoitusten osuus kaikista joukkovelkakirjalainasijoituksista, %

20,4 %

17,4 %

Vastuullisten
sijoitusten määrä
suhteessa konsernin
omaan vihreään ja
yhteiskunnalliseen
varainhankintaan, %

Johdon raportoinnissa vastuullisuuden kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).

(Vastuullisten sijoitusten määrä
÷ Vihreän ja yhteiskunnallisen varainhankinnan määrä) x100

768

635

4 700

4 523

Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa konsernin omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan, %

16,3 %

14,0 %

Tunnusluvut

Muut tunnusluvut Miljoonaa euroa	Määritelmä	Laskentakaava ja täsmäytys	1-6/2024	1-6/2023
Liikevaihto	Määritelty IAS 1 -standardissa. Liikevaihtoa ei esitetä konsernin tuloslaskelmassa omana eränään, minkä vuoksi konserni esittää laskentakaavan ja täsmäytyksen tunnuslukutaulukossa.	Korkotuotot efektiivisen koron menetelmän mukaan Muut korkotuotot Palkkiotuotot Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotulos Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotulos Liiketoiminnan muut tuotot	753 763 1 16 0 0	493 566 1 -5 0 0
		Liikevaihto	1532	1054
			30.6.2024	31.12.2023
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Likvidit varat ÷ (Likviditeetin ulosvirtaukset – likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa)) x100	11157 2 638	10 909 2 667
		Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	423,0 %	409,1 %
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Pysyvän varainhankinnan erät (ASF) ÷ Pysyvää varainhankintaa edellyttävät erät (RSF)) x100	37 756 30 070	36 279 29 244
		Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	125,6 %	124,1 %
CET1-vakavaraisuus, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ydinpääoma (CET1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1586 1550	1550 1500
		CET1-vakavaraisuus, %	102,4 %	103,4 %

Tunnusluvut

Muut tunnusluvut Miljoonaa euroa	Määritelmä	Laskentakaava ja täsmäytys	30.6.2024	31.12.2023
Tier 1 -vakavaraisuus, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1586 1550	1550 1500
		Tier 1 -vakavaraisuus, %	102,4 %	103,4 %
Kokonais- vakavaraisuus, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Omat varat yhteensä ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1586 1550	1550 1500
		Kokonaisvakavaraisuus, %	102,4 %	103,4 %
Vähimmäis- omavaraisuusaste, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Vastuiden kokonaisuus) x100	1586 13 210	1550 12 877
		Vähimmäisomavaraisuusaste, %	12,0 %	12,0 %

Kuntarahoitus-konsernin puolivuosikatsauksen taulukko-osio

Kuntarahoitus

Konsernin tuloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1-6/2024	1-6/2023
Korkotuotot efektiivisen koron menetelmän mukaan	(2)	752 584	492 816
Muut korkotuotot	(2)	762 629	565 679
Korkokulut efektiivisen koron menetelmän mukaan	(2)	-370 849	-242 859
Muut korkokulut	(2)	-1 015 805	-691 269
Korkokate*		128 559	124 368
Palkkiotuotot		932	1102
Palkkiokulut		-8 127	-7 730
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotulos	(3)	16 071	-5 039
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotulos		3	-257
Liiketoiminnan muut tuotot		25	102
Henkilöstö- ja hallintokulut		-22 139	-20 046
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(10)	-3 112	-3 138
Liiketoiminnan muut kulut		-7 395	-12 562
Luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun ja käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostetuista rahoitusvaroista	(11)	278	-218
Liikevoitto		105 093	76 581
Tuloverot		-20 810	-15 665
Kauden tulos		84 284	60 917

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikastausta.

* Kuntarahoituskonserni on muuttanut korkokatteen esitystapaa jaottelemalla erikseen erät *Korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan* ja erät *Muut korkotuotot/-kulut*. Esitystavan muutoksella ei ole vaikutusta aikaisemmin julkaistuihin lukuihin.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Konsernin laaja tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1-6/2024	1-6/2023
Kauden tulos		84 284	60 917
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	(3)	60 788	31 333
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	(4)	-1 407	-10 339
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto		-2 883	-771
Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä, netto		-124	287
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	(11)	2	-4
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		-11 275	-4 101
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		45 101	16 405
Kauden laaja tulos		129 384	77 321

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikastausta.

Konsernin tase

Konsernin tase

(1000 €)	Liite	30.6.2024	31.12.2023
Varat			
Käteiset varat	(8)	2	2
Saamiset luottolaitoksilta		9 156 644	9 187 071
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		33 300 221	32 021 717
Saamistodistukset		4 984 493	5 144 963
Johdannaissopimukset	(9)	1 863 029	1 856 769
Aineettomat hyödykkeet	(10)	4 682	6 311
Aineelliset hyödykkeet	(10)	8 474	9 648
Muut varat		1 183 790	1 073 885
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		452 508	435 982
Laskennalliset verosaamiset		6	9
Varat yhteensä	(5, 6, 7)	50 953 850	49 736 359

Konsernin tase

(1 000 €)

	Liite	30.6.2024	31.12.2023
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Velat luottolaitoksille	(12)	325 726	213 695
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		2 453 269	2 588 275
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(13)	41 882 991	40 601 646
Johdannaissopimukset	(9)	3 173 083	3 372 514
Varaukset ja muut velat	(14)	399 876	418 275
Siirtovelat ja saadut ennakot		576 929	474 620
Laskennalliset verovelat		334 792	323 517
Velat yhteensä	(5, 6, 7)	49 146 666	47 992 542
Oma pääoma			
Osakepääoma		42 583	42 583
Vararahasto		277	277
Käyvän arvon rahasto: sijoitukset		-352	2 052
Oman luottoriskin rahasto		108 869	60 238
Suojauskustannusrahasto	(4)	20 696	21 821
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		40 366	40 366
Kertyneet voittovarot		1 594 746	1 576 480
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		1 807 184	1 743 817
Oma pääoma yhteensä		1 807 184	1 743 817
Velat ja oma pääoma yhteensä		50 953 850	49 736 359

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikastausta.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(1 000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma								
	Osake- pääoma	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto: sijoitukset	Oman luotto- riskin rahasto	Suojaus- kustannus- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2023	42 583	277	2 052	60 238	21 821	40 366	1 576 480	1 743 817	1 743 817
Vuodelta 2023 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-66 018	-66 018	-66 018
Kauden voitto	-	-	-	-	-	-	84 284	84 284	84 284
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen									
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi									
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	48 631	-	-	-	48 631	48 631
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	-1126	-	-	-1126	-1126
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi									
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	-2 307	-	-	-	-	-2 307	-2 307
Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä, netto	-	-	-100	-	-	-	-	-100	-100
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	2	-	-	-	-	2	2
Oma pääoma 30.6.2024	42 583	277	-352	108 869	20 696	40 366	1 594 746	1 807 184	1 807 184

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma

(1 000 €)	Osake- pääoma	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto: sijoitukset	Oman luotto- riskin rahasto	Suojaus- kustannus- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2022	42 583	277	-4 457	-83	1 488	40 366	1 533 535	1 613 709	1 613 709
Vuodelta 2022 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-67 580	-67 580	-67 580
Kauden voitto	-	-	-	-	-	-	60 917	60 917	60 917
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen									
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi									
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	25 066	-	-	-	25 066	25 066
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	-8 271	-	-	-8 271	-8 271
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi									
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	-387	-	-	-	-	-387	-387
Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä, netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	-3	-	-	-	-	-3	-3
Oma pääoma 30.6.2023	42 583	277	-4 848	24 983	-6 783	40 366	1 526 871	1 623 450	1 623 450

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikatsausta.

Konsernin rahavirtalaskelma

Konsernin rahavirtalaskelma

(1 000 €)

	Liite	1–6/2024	1–6/2023
Liiketoiminnan rahavirta		58 329	67 250
Pitkäaikaisen varainhankinnan nettomuutos		2 063 405	2 647 844
Lyhytaikaisen varainhankinnan nettomuutos		-943 947	-1 672 863
Pitkäaikaisten luottojen nettomuutos		-1 350 683	-900 667
Lyhytaikaisten luottojen nettomuutos		281 235	263 280
Sijoitusten nettomuutos		-301 652	197 218
Vakuustalletusten nettomuutos		166 980	-607 458
Korkovirta rahoitusvaroista		1 088 440	568 270
Korkovirta rahoitusveloista		-930 544	-401 960
Muut tuotot		24 578	33 283
Maksut liiketoiminnan kuluista		-40 095	-42 348
Maksetut verot		612	-17 348
Investointien rahavirta		-204	-356
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-	-7
Aineellisten hyödykkeiden luovutukset		19	112
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-223	-461
Rahoituksen rahavirta		-66 934	-68 641
Maksetut osingot		-66 018	-67 580
Vuokrasopimuksista johtuva kokonaisrahavirta		-916	-1 060
Rahavarojen muutos		-8 809	-1 747
Rahavarat 1.1.	(8)	63 214	48 624
Rahavarat 30.6.	(8)	54 405	46 877

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuositilikausta.

Konsernin puolivuositiedot

- Liite 1. Puolivuosikatsauksen laatimisperiaatteet
- Liite 2. Korkotuotot ja -kulut
- Liite 3. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotulos
- Liite 4. Suojauslaskenta
- Liite 5. Rahoitusvarat ja -velat
- Liite 6. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot
- Liite 7. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma tasearvoin
- Liite 8. Rahavarat
- Liite 9. Johdannaissopimukset
- Liite 10. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset
- Liite 11. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit
- Liite 12. Velat luottolaitoksille
- Liite 13. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- Liite 14. Varaukset ja muut velat
- Liite 15. Annetut vakuudet
- Liite 16. Ehdolliset varat ja velat
- Liite 17. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- Liite 18. Lähipiiritapahtumat
- Liite 19. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Liite 1. Puolivuosikatsauksen laatimisperiaatteet

Puolivuosikatsaus on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (*International Financial Reporting Standards, IFRS*) mukaisesti. Puolivuosikatsauksen laatimisessa noudatetaan IAS 34 *Osavuosisikatsaukset* -standardia sekä vuoden 2023 konsernitilinpäätöksessä (Liite 1) esitettyjä laatimisperiaatteita. Tämä puolivuosisikatsaus sisältää supistetun version konsernitilinpäätöksestä katsauskaudelta, joka päättyy 30.6.2024 ja tulisi lukea yhdessä tilintarkastetun konsernitilinpäätöksen 2023 kanssa. Konsernin toimintaan ei liity kausiluonteisuutta, joten puolivuosisikatsauksen liitetiedoissa ei ole esitetty taloudellista informaatiota puolivuosisikatsauksen päättymispäivän edeltävältä 12 kuukauden jaksolta.

Laatimisperiaatteisiin ei ole tehty muutoksia katsauskauden aikana lukuun ottamatta alla kohdassa *Muutokset laatimisperiaatteisiin, esittämistapaa sekä uusien standardien soveltaminen* kuvattuja muutoksia. Liitetiedot esitetään tuhansina euroina. Kaikki puolivuosisikatsauksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Puolivuosikatsaus on ollut yleisluontoisen tarkastuksen kohteena.

Puolivuosikatsaus julkaistaan suomen ja englannin kielellä. Suomenkielinen puolivuosisikatsaus on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

Muutokset laatimisperiaatteisiin, esittämistapaan sekä uusien standardien soveltaminen

Konsernin tuloslaskelmassa on päivitetty *Korkotuottojen ja vastaavien tuottojen* sekä *Korkokulujen ja vastaavien kulujen* esittämistapaa. Vuoden 2024 alusta nämä rivit esitetään seuraavasti:

- Korkotuotot ja vastaavat tuotot jaetaan kahdelle riville *Korkotuotot efektiivisen koron menetelmän mukaan* ja *Muut korkotuotot*
- Korkokulut ja vastaavat kulut jaetaan kahdelle riville *Korkokulut efektiivisen koron menetelmän mukaan* ja *Muut korkokulut*.

Lisäksi on tehty pieniä päivityksiä muutamaan muuhun tuloslaskelman riviin, mutta sisältö on pysynyt samana.

Konserni on soveltanut 1.1.2024 alkaen seuraavia uusia standardeja, tulkintoja ja muutoksia olemassa oleviin standardeihin:

Vuokrasopimusvelka myynnissä ja takaisinvuokrauksessa – Muutokset IFRS 16:een Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2024 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua). Muutokset lisäävät uuden, muuttuvia maksuja koskevan kirjanpitomallin ja edellyttävät myyjä-vuokralle ottajan arvioimaan uudelleen ja mahdollisesti oikaisemaan myynti- ja takaisinvuokrausliiketoimet, jotka on tehty vuonna 2019 tapahtuneen IFRS 16:n käyttöönoton jälkeen. Muutoksella ei ole ollut merkittävää vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Muutokset IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen: Classification of Liabilities as Current or Non-current Date; Classification of Liabilities as Current or Non-current – Deferral of Effective Date; Non-current Liabilities with Covenants (sovellettava 1.1.2024 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua). Muutosten tavoitteena on yhdenmukaistaa soveltamiskäytäntöä sekä selventää vaatimuksia velkojen luokittelumisesta lyhyt- tai pitkäaikaisiksi. Muutokset täsmentävät, että sellaiset kovenanttiehdot, joiden on täytyttävä raportointikauden päättymispäivän jälkeen, eivät vaikuta velan luokitteluun lyhyt- tai pitkäaikaiseksi raportointikauden päättymispäivänä. Tällaisista kovenanteista on esitettävä tietoja tilinpäätöksen liitetiedoissa. Muutoksilla selvennetään myös, että yhtiön omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien siirto katsotaan velan suorittamiseksi. Jos velkaan liittyy vaihto-oikeus, tämä saattaa vaikuttaa velan luokitteluun lyhyt- tai pitkäaikaiseksi, ellei näitä vaihto-oikeuksia ole kirjattu IAS 32:n mukaisesti omaan pääomaan. Muutoksella ei ole ollut vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

IASB julkaisi huhtikuussa 2024 uuden standardin **IFRS 18 Tilinpäätöksen ja liitetietojen esittäminen**, joka tulee korvaamaan standardin **IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen**. IFRS 18 on uusi tilinpäätösstandardi, jossa käsitellään tilinpäätöksen päälaskelmien ja liitetietojen esittämistä. Standardi sisältää uusia vaatimuksia määrättyjen välisummien esittämisestä voittoa tai tappiota osoittavassa laskelmassa ja uusia vaatimuksia johdon määrittelemiä tuloksellisuutta kuvaavia lukuja koskevien tietojen antamisesta. Standardia tulee soveltaa 1.1.2027 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, mukaan lukien väli tilinpäätökset. Standardia tullaan soveltamaan takautuvasti. Uuden standardin vaikutuksia Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätöksen esittämiseen liittyen ei ole vielä arvioitu.

Muutokset IFRS 9: ään Rahoitusinstrumentit ja IFRS 7:ään Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot. IASB julkaisi toukokuussa 2024 muutoksia, jotka selventävät ja tarjoavat lisäohjeistusta rahoitusvarojen sopimusehtojen tunnistamiseksi ja siihen ovatko rahoitusvarojen rahavirtaominaisuudet yksinomaan pääomaa ja korkoa. Lisäksi muutokset selventävät rahoitusvarojen ja -velkojen taseeseen merkitsemistä ja poiskirjaamista, erityisesti niiden rahoitusvelkojen osalta, jotka selvitetään elektronisen pankkijärjestelmän kautta. Tilinpäätöksessä esitettävien tietojen standardimuutokset liittyvät rahoitusinstrumentteihin, joissa on rahavirtaominaisuus, joihin liittyy tietty ympäristö-, yhteiskunta- tai hyvän hallintotavan tavoitteiden saavuttaminen. Muutoksia tulee soveltaa 1.1.2026 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua. Standardien muutosten vaikutusta Kuntarahoitus-konsernin konsernitilinpäätöksen esittämiseen liittyen ei ole vielä arvioitu.

Johdon harkinta ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Puolivuosisikatsauksen laatiminen IFRS-standardien mukaan edellyttää tiettyä johdon harkintaa sekä arvioita. Konsernin tekemät keskeiset oletukset liittyvät tulevaisuutta ja raportointipäivän arvioita koskeviin merkittävimpiin epävarmuustekijöihin.

Käyvän arvon määrittäminen

Johdon harkinta

Jos rahoitusinstrumentille on saatavilla toimivilla markkinoilla noteerattu hinta, on johdon käyttämän harkinnan tarve yleensä vähäinen. Jos rahoitusinstrumentille ei ole saatavissa toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa, konserni käyttää käyvän arvon määrittämiseksi arvostusmenetelmiä. Näihin arvostusmenetelmiin liittyy jonkin verran johdon harkintaa, jonka aste riippuu syöttötietojen saatavuudesta ja instrumentin monimutkaisuudesta. Johdon harkintaa liittyy seuraaviin osa-alueisiin:

- arvostusparametrien ja mallintamistekniikoiden valinta
- syöttötietojen, oletusten ja arvostustekniikoiden soveltamisessa erityisesti, kun syöttötietojen noteeraukset ovat vähäisiä
- harkinta siitä, mitkä markkinaparametrit ovat havainnoitavissa
- käyvän arvon oikaisujen laskennassa huomioiden oleelliset riskitekijät
- käyvän arvon hierarkian tason päättämisessä, kun käypä arvo määräytyy useiden syöttötietojen perustella ja joista osa on havainnoitavissa ja osa ei.

Arviot

Tämän puolivuosisikatsauksen liitteessä 6 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot* kohdassa *Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyysanalyysi* on kuvattu herkkyysanalyysi instrumentityypeittäin merkittävien ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen osalta sekä minkälainen vaikutus ei-havainnoitavissa olevan syöttötiedon yhden tai useamman oletuksen muuttamisella voisi olla käypään arvoon raportointihetkenä eri tuotteissa.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta

Arvon alentumistappioiden määrittäminen edellyttää kaikissa rahoitusvarojen ryhmissä harkintaa erityisesti liittyen tulevaisuuden kassavirtojen määrään ja ajoitukseen sekä vakuuksien arvoihin, kun arvonalentumistappioita määritetään ja luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan. Näihin arviointeihin vaikuttavat monet tekijät, joiden muutokset voivat johtaa erisuuruisiin varauksiin. Konsernin odotettavissa olevat luottotappiot on esitetty liitteessä 11 *Saamisten ja sitoumusten luottoriskit*. Odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa erään *Luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon ja käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostetuista rahoitusvaroista*.

IFRS 9-standardin mukainen odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta edellyttää johdon harkintaa sekä arvioita. Tärkeimmät ovat:

Johdon harkinta

Arviot

- Konsernin kriteerit sen arvioimiseksi, onko luottoriskissä tapahtunut merkittävä lisääntyminen.

- Arviot makrotaloudellisista muuttujista sekä herkkyyshanalyysin tulokset on kuvattu liitteessä 11 Saamisten ja sitoumusten luottoriskit, kohdassa Tulevaisuuteen suuntautuvan informaation huomioiminen.

- Konsernin sisäinen luottoluokitusmalli, joka määrittää maksukyvyttömyyden todennäköisyydet yksittäisille luokille.

- Odotettavissa olevien luottotappioiden mallien kehittäminen mukaan lukien erilaiset kaavat ja muuttujien valinta.

- Makrotaloudellisten skenaarioiden ja taloudellisten muuttujien, kuten työttömyysasteen ja vakuuksien arvon, välisten suhteiden määrittäminen sekä näiden vaikutus maksukyvyttömyyden todennäköisyyksiin (*Probability of Default, PD*), maksukyvyttömyyshetken vastuiden määrään (*Exposure at Default, EAD*) ja tappio-osuuksiin (*Loss Given Default, LGD*).

- Tulevaisuuteen suuntautuvien makrotaloudellisten skenaarioiden valinta.

Liite 2. Korkotuotot ja -kulut

(1 000 €)	1-6/2024			1-6/2023		
	Korkotuotot	Korkokulut	Netto	Korkotuotot	Korkokulut	Netto
Varat						
Jaksotettu hankintameno						
Saamiset luottolaitoksilta	179 975	-45	179 929	133 117	-77	133 040
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	515 671	-	515 671	320 110	-	320 110
Saamistodistukset	27 271	-	27 271	18 449	-23	18 426
Muut varat	24 043	-	24 043	19 038	-	19 038
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat						
Saamistodistukset	5 625	-	5 625	2 102	-	2 102
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	174	-	174	174	-	174
Saamistodistukset	23 459	-	23 459	11 708	-	11 708
Paketetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	624	-	624	460	-	460
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	271 708	-224 873	46 835	176 031	-133 187	42 844
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	210 893	-	210 893	143 751	-	143 751
Leasing	24 085	-	24 085	15 355	-	15 355
Korot rahoitusvaroihin kuulumattomista muista varoista	2	-	2	1	-	1
Korot varoista yhteensä	1 283 530	-224 918	1 058 612	840 296	-133 287	707 009
<i>, josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	752 584	-45		492 816	-100	
<i>, josta muut korkotuotot/-kulut</i>	530 946	-224 873		347 480	-133 187	

(1 000 €)	1-6/2024			1-6/2023		
	Korkotuotot	Korkokulut	Netto	Korkotuotot	Korkokulut	Netto
Velat						
Jaksotettu hankintameno						
Velat luottolaitoksille	-	-4 189	-4 189	-	-20 552	-20 552
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-17 955	-17 955	-	-19 262	-19 262
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-340 757	-340 757	-	-195 636	-195 636
Varaukset ja muut velat	-	-7 904	-7 904	-	-7 309	-7 309
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Velat luottolaitoksille	-	-574	-574	-	-301	-301
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-18 978	-18 978	-	-18 058	-18 058
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-193 259	-193 259	-	-184 510	-184 510
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	231 683	-222 699	8 984	218 200	-163 072	55 128
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-355 422	-355 422	-	-192 139	-192 139
Korot veloista yhteensä	231 683	-1 161 737	-930 054	218 200	-800 840	-582 641
<i>, josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	-	-370 804		-	-242 759	
<i>, josta muut korkotuotot/-kulut</i>	231 683	-790 932		218 200	-558 082	
Korkotuotot ja -kulut yhteensä	1 515 213	-1 386 655	128 559	1 058 495	-934 127	124 368

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskennassa vaiheen 3 rahoitusvaroista kirjattiin katsauskaudella korkotuottoja 1 687 tuhatta euroa (30 tuhatta euroa). Nämä korkotuotot näkyvät taulukon erissä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* sekä *Leasing*.

Korkokulut varauksista ja muista veloista sisältää 17 tuhatta euroa (26 tuhatta euroa) IFRS 16 *Vuokrasopimukset* -standardin mukaisesti kirjattuja vuokrasopimusvelkojen korkoja.

Korkokulut saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenuun liittyvät pankkitilien negatiivisiin saldoihiin. Vertailukaudella korkokulut saamistodistuksista koostuvat rahamarkkinatodistuksina myönnetyn asiakasrahoituksen negatiivisista koroista. Korkokulut johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten koroista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten suojaksi tehdyt johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritetty yksilöityä suojauskohdetta. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eriä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* ja *Leasing*.

Korkotuotot johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten positiivisista korkokuluista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen suojaukseksi tehtyjä johdannaissopimuksia. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eriä *Velat luottolaitoksille*, *Velat yleisölle* ja *julkisyhteisöille* ja *Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat*.

Liite 3. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotulos

1-6/2024 (1 000 €)	Realisoituneet voitot ja tappiot (netto)	Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Rahoitusvarat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	40	-8 394	-8 354
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	271	271
Rahoitusvelat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	99 910	99 910
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-19	-81 725	-81 744
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	20	20
Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattava nettotulos	21	10 083	10 104
Valuuttakurssierojen nettotulos	4 972	-4 833	139
Suojauslaskennan nettotulos	-	5 828	5 828
Yhteensä	4 993	11 078	16 071

Erä *Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattava nettotulos* sisältää käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon muutoksen, suojauslaskentaan kuulumattomien johdannaissopimusten (johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti) käyvän arvon muutoksen sekä näiden erien realisoituneet voitot ja -tappiot. Erä *Valuuttakurssierojen nettotulos* sisältää kaikkien valuuttamääräisten erien osalta realisoituneet ja realisoitumattomat kurssierot. Erä *Suojauslaskennan nettotulos* on esitetty tarkemmin liitteessä 4 *Suojauslaskenta*. Katsauskauden täsmäytyslaskelma ensimmäisen päivän voiton tai tappion (*Day 1 gain or loss*) osalta esitetään liitteessä 6 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*.

1-6/2023
(1 000 €)

Realisoituneet voitot ja
tappiot (netto)

Realisoitumattomat
käyvän arvon muutokset

Yhteensä

Rahoitusvarat

Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti

-

16 619

16 619

Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti

-

98

98

Rahoitusvelat

Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti

-

-179 577

-179 577

Johdannaispimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti

-88

163 435

163 347

Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (*Day 1 gain or loss*)

-

22

22

Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattava nettotulos

-88

596

508

Valuuttakurssierojen nettotulos

9 642

-9 785

-143

Suojauslaskennan nettotulos

-

-5 404

-5 404

Yhteensä

9 554

-14 593

-5 039

Seuraavissa taulukoissa on eritelty nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen tasearvot ja katsauskauden käyvän arvon muutos tuloslaskelman erässä *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotulos* ja muun laajan tuloksen erässä *Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto*.

**Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat ja -velat
(1 000 €)**

	Nimellisarvo 30.6.2024	Tasearvo 30.6.2024	Nimellisarvo 31.12.2023	Tasearvo 31.12.2023
Rahoitusvarat				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 000	29 519	30 000	30 326
Saamistodistukset	3 435 500	3 338 075	3 284 881	3 200 340
Rahoitusvarat yhteensä*	3 465 500	3 367 593	3 314 881	3 230 667
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	64 000	36 948	44 000	42 989
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 465 482	1 282 151	1 449 753	1 311 174
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	8 625 868	8 139 412	9 870 880	9 472 387
Rahoitusvelat yhteensä	10 155 350	9 458 511	11 364 633	10 826 551

* Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen osalta luottoriskille alltiina oleva enimmäismäärä on 30.6.2024 ja 31.12.2023 tasearvon suuruinen.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen arvonmuutos (1 000 €)

	30.6.2024	1.1.2024	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2024	, josta luottoriskin osuus	, josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-8 447	-7 988	-459	46	-505
Saamistodistukset	-102 724	-94 789	-7 935	2 500	-10 435
Rahoitusvarat yhteensä	-111 171	-102 777	-8 394	2 546	-10 940

Rahoitusvarat, jotka konserni on luokitellut nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi, sisältävät likvideettisalkun saamistodistukset sekä yksittäisiä antolainoja, joiden korkoriski on suojattu korko- ja valuuttajohdannaisilla. Luokittelu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi tehdään, sillä se vähentää merkittävästi arvostukseen liittyviä epäjohtonmukaisuuksia (kirjanpidollista epäsymmetriaa), joka syntyisi siitä, että johdannaissopimus arvostetaan tulosvaikutteisesti ja saamistodistus IFRS 9 -liiketoimintamallin perusteella käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai antolaina jaksotettuun hankintameno. Konsernilla ei ole luottojohdannaisia, jotka suojaisivat näitä rahoitusvaroja.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen arvonmuutos (1 000 €)

	30.6.2024	1.1.2024	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2024	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1-6/2024	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-6/2024
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	1364	495	869	173	1042
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	197 146	169 099	28 047	25 862	53 909
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	496 583	425 589	70 994	34 754	105 748
Rahoitusvelat yhteensä	695 093	595 183	99 910	60 788	160 699

Netto käyvän arvon muutos erässä Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloksen kautta kirjattava nettotulos (1 000 €)	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 30.6.2024	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2024
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	695 093	99 910
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaissojimat käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-689 043	-96 918
Netto käyvän arvon muutos	6 050	2 992

Konserni on luokitellut lyhytaikaiset valuuttamääräiset velkasitoumukset, jotka on suojattu valuuttajohdannaisilla, nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Luokittelun avulla poistetaan kirjanpidollista epäsymmetriaa, joka muuten syntyisi johdannaisen ja rahoitusvelan eri arvostusperiaatteista johtuen. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat ovat rahoitusvelkoja, jotka on suojattu konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti, mutta joihin ei sovelleta IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa. Rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksesta syntyy tulosvaikutusta, mutta niiden ollessa suojattu, odotettavissa olevat voitot ja tappiot niiden osalta rajoittuvat korkoihin. Yllä oleva taulukko kuvaa rahoitusvelkojen ja niitä suojaavien johdannaisten nettovaikutuksen tulokseen.

Kun rahoitusvelka luokitellaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan käyvän arvon muutos, lukuunottamatta käyvän arvon muutosta, joka johtuu oman luottoriskin muutoksesta, tuloslaskelmassa erään *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotulos*. Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen osuus käyvän arvon muutoksesta esitetään erikseen muissa laajan tuloksen erissä oman luottoriskin rahaston muutoksena.

Oman luottoriskin muutoksen erottamiseksi rahoitusvelan käyvän arvon muutoksesta Kuntarahoituskonserni soveltaa IFRS 13 -standardin mukaista tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa (*income approach*). Valtaosalle nimenomaisesti käypään arvoon luokitelluista rahoitusveloista ei ole saatavilla markkinahintoja, sillä niillä ei käydä aktiivisesti kauppaa jälkimarkkinoilla. Oman luottoriskin

erottamiseksi kehitetyssä arvostusmenetelmässä käytetään syöttötietoina Kuntarahoituksen jälkimarkkinakäyriä eri valuutoissa (*benchmark curves*), markkinatietoa valuuttojen välisistä viitekoronvaihtosopimusten preemioista (*cross currency basis*) sekä toteumatietoa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskettujen velkojen luottomarginaalista (*credit spread*). Näiden tietojen perusteella saadaan määritettyä eri raportointiajankohdille arvostuskäyrä, jolla arvostetaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat. Vertaamalla teko hetken ja raportointihetken käyrillä laskettua käypää arvoa voidaan määrittää Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen vaikutus rahoitusvelan käypään arvoon.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitelluilla rahoitusveloilla ei käydä kauppaa.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen arvonmuutos (1 000 €)

	30.6.2023	1.1.2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2023	, josta luottoriskin osuus	, josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-9 807	-10 581	774	68	705
Saamistodistukset	-199 652	-215 498	15 846	-1 320	17 166
Rahoitusvarat yhteensä	-209 459	-226 078	16 619	-1 252	17 872

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen arvonmuutos (1 000 €)

	30.6.2023	1.1.2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2023	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1-6/2023	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-6/2023
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	2 333	1 708	626	100	726
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	223 573	245 483	-21 910	16 664	-5 246
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	574 962	733 254	-158 293	14 568	-143 725
Rahoitusvelat yhteensä	800 868	980 445	-179 577	31 333	-148 245

Netto käyvän arvon muutos erässä Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloksen kautta kirjattavat nettotulos (1 000 €)

	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 30.6.2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2023
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	800 868	-179 577
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaispimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-802 371	187 400
Netto käyvän arvon muutos	-1 503	7 822

Liite 4. Suojauslaskenta

Konsernin korko- ja valuuttakurssiriskejä hallitaan johdannaisten avulla. Markkinariskipolitiikan mukaisesti suojausstrategiana on pääsääntöisesti suojata rahoitusvarojen ja -velkojen merkittävät valuutta- ja korkoriskit erien osalta, joiden maturiteetti ylittää vuoden. Näin ollen ulkomaan valuutan määräiset erät muunnetaan euromääräisiksi, ja kiinteät ja pitkiin viitekorkoihin sidotut korkoehdot vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla ehdoiltaan lyhyempiin vaihtuviin korkoihin. Konsernin markkinariskien suojaamiseen liittyvät riskienhallintaperiaatteet kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen 2023 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema*.

Konserni soveltaa sekä IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa että IAS 39 -standardin mukaista käyvän arvon portfoliosuojauslaskentaa. Konserni ei sovelle rahavirran suojauslaskentaa. Suojauslaskentaan liittyvät laatimisperiaatteet kuvataan konsernitilinpäätöksen 2023 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 10. *Suojauslaskenta*.

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kohteena olevat varat ja velat tase-erien mukaisesti jaoteltuna IAS 39 -standardin mukaiseen portfoliosuojauslaskentaan ja IFRS 9 -standardin mukaiseen käyvän arvon suojauslaskentaan, joka on edelleen jaettu kahteen osaan sen perusteella sovelletaanko suojauksessa suojauskustannuksen eriyttämistä (*Cost-of-Hedging*).

Suojauslaskenta 30.6.2024 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Antolainat	11 482 139	10 529 566	10 471 436	58 130	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Leasing	382 664	366 810	-	366 810	-
Varat yhteensä	11 864 803	10 896 376	10 471 436	424 940	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	115 000	104 809	-	104 809	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 207 710	1 171 117	-	1 171 117	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	35 038 949	32 858 736	-	17 645 269	15 213 467
Velat yhteensä	36 361 659	34 134 662	-	18 921 195	15 213 467

Suojauslaskenta 31.12.2023 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Antolainat	11 843 871	10 937 466	10 877 199	60 267	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Leasing	395 417	383 163	-	383 163	-
Varat yhteensä	12 239 288	11 320 629	10 877 199	443 430	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	95 000	86 889	-	86 889	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 287 710	1 277 101	-	1 277 101	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	32 537 103	30 841 465	-	17 950 427	12 891 038
Velat yhteensä	33 919 813	32 205 454	-	19 314 416	12 891 038

Viereisessä taulukossa esitetään suojauskohteen suojatun riskin ja suojausinstrumentin kumulatiivinen käypä arvo kauden alussa ja lopussa sekä käyvän arvon muutokset kauden aikana. Taulukossa esitettävät luvut eivät pidä sisällään suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden valuuttakurssieroista johtuvia käyvän arvon muutoksia. Tästä johtuen suojausinstrumenttien yhteissumma ei täsmää liitteessä 9 *Johdannaissopimukset* esitettävään erään *Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä*. Suojauskohteiden käyvän arvon muutos suojatun riskin osalta ja niitä suojaavien johdannaisten muut käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmassa erään *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotulos*. Suojaussuhteen tehoton osuus näkyy siten tässä tuloslaskelmaerässä. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotulos eritellään liitteessä 3.

Markkinakäytännön ja IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* -standardin mukaisesti konserni diskonttaa suojauskohteet swap-käyrällä, kun ne arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Johdannaissopimukset taas diskontataan OIS-käyrällä. Ero käytetyissä diskonttokäyrissä aiheuttaa merkittävän osan konsernin suojauslaskennan tehottomuudesta. Lisäksi tehottomuutta voi jossain määrin syntyä myös eroista pääomissa, päivälaskentamenetelmissä tai kassavirtojen ajoittumisissa.

**Arvostus suojatun riskin osalta
(1 000 €)**

	30.6.2024	11.2024	Tulosvaikutus 1–6/2024
Varat			
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-951 988	-907 319	-44 668
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 012 431	969 754	42 677
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	-1 531	-1 652	121
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta, netto	58 913	60 783	-1 870
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-15 585	-10 422	-5 163
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	14 020	9 060	4 960
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta, netto	-1 565	-1 362	-203
Velat			
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Velat luottolaitoksille	10 191	8 111	2 080
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	30 938	4 425	26 512
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 589 060	1 407 537	181 523
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-1 644 871	-1 442 656	-202 215
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta, netto	-14 682	-22 583	7 901
Suojauslaskenta yhteensä	42 666	36 838	5 828

**Arvostus suojatun riskin osalta
(1 000 €)**

	30.6.2023	11.2023	Tulosvaikutus 1–6/2023
Varat			
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 365 106	-1 476 553	111 447
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 431 472	1 549 315	-117 842
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	-1 781	-1 721	-61
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta, netto	64 585	71 041	-6 456
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-26 790	-29 402	2 613
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	25 710	28 548	-2 838
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta, netto	-1 080	-855	-225
Velat			
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Velat luottolaitoksille	11 107	10 108	999
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	50 068	54 570	-4 501
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 491 885	2 559 950	-68 065
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-2 557 985	-2 631 089	73 104
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta, netto	-4 925	-6 461	1 537
IBOR-uudistukseen liittyvät kompensatiot	-3 603	-3 343	-260
Suojauslaskenta yhteensä	54 977	60 382	-5 404

Viereisessä taulukossa esitetään koron- ja valuutanvaihtosopimusten (*cross currency swaps*) suojauskustannuksen (*Cost-of-Hedging*) vaikutus oman pääoman erään *Suojauskustannusrahasto*. Luvut esitetään verojen jälkeen. Kaikissa valuuttamääräisissä suojaussuhteissa konserni on ottanut käyttöön ns. suojauskustannuksen eriyttämisen (*Cost-of-Hedging*). Jokaisen suojaussuhteen osalta, kun koron- ja valuutanvaihtosopimus määritetään suojausinstrumentiksi, eri valuuttojen välinen viitekoronvaihtosopimuksen preemio (*cross currency basis*) erotetaan ja jätetään suojaussuhteen ulkopuolelle.

Johdannaisen koko käyvän arvon muutoksen ja suojaussuhteeseen määritetyn osuuden käyvän arvon muutoksen erotus kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta erään *Suojauskustannusrahasto*. Muutokset eri valuuttojen välisen viitekoronvaihtosopimusten preemioissa vaikuttavat siten muihin laajan tuloksen eriin eivätkä luo tehottomuutta suojaussuhteeseen.

Suojauslaskennan vaikutus oman pääoman eriin (1 000 €)

Suojauskustannus (*Cost-of-Hedging*)

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

Yhteensä

30.6.2024

1.1.2024

Vaikutus Suojauskustannusrahastoon

20 696

21 821

-1 126

20 696

21 821

-1 126

Suojauslaskennan vaikutus oman pääoman eriin (1 000 €)

Suojauskustannus (*Cost-of-Hedging*)

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

Yhteensä

30.6.2023

1.1.2023

Vaikutus Suojauskustannusrahastoon

-6 783

1 488

-8 271

-6 783

1 488

-8 271

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kumulatiivinen tehokkuus suojauskohteittain. Lisäksi taulukossa esitetään käytetyt suojausinstrumentit.

**Suojauslaskennan tehokkuus suojauskohteittain
30.6.2024 (1 000 €)**

Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	-951 988	1 012 431	60 444
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	267	-26	241
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-15 852	14 046	-1 806
Varat yhteensä		-967 573	1 026 452	58 879
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euomääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	1 257 910	-1 280 515	-22 606
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuuttavaihtosopimukset) Korkojohdannainen	372 279	-364 356	7 924
Velat yhteensä		1 630 189	-1 644 871	-14 682

**Suojauslaskennan tehokkuus suojauskohteittain
30.6.2023 (1 000 €)**

Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	-1 365 106	1 431 472	66 367
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	-473	741	268
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-26 317	24 969	-1 348
Varat yhteensä		-1 391 895	1 457 182	65 287
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euomääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	1 854 770	-1 863 098	-8 328
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuutanvaihtosopimukset) Korkojohdannainen	698 291	-694 887	3 403
Velat yhteensä		2 553 060	-2 557 985	-4 925

Liite 5. Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat 30.6.2024 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 156 644	-	-	-	-	9 156 644	9 156 644
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*	32 108 222	-	29 519	26 362	-	32 164 102	33 939 959
Saamistodistukset	1 291 704	354 714	3 338 075	-	-	4 984 493	4 984 902
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	334 844	334 844	334 844
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	1 528 185	1 528 185	1 528 185
Muut varat**	1 162 128	-	-	-	-	1 162 128	1 162 128
Yhteensä	43 718 701	354 714	3 367 593	26 362	1 863 029	49 330 399	51 106 664

* Erä sisältää 366 810 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

Rahoitusvelat 30.6.2024 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	288 779	36 948	-	325 726	325 679
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 171 117	1 282 151	-	2 453 269	2 465 135
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	33 743 578	8 139 412	-	41 882 991	41 834 453
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 133 220	1 133 220	1 133 220
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	2 039 863	2 039 863	2 039 863
Varaukset ja muut velat*	381 759	-	-	381 759	381 759
Yhteensä	35 585 233	9 458 511	3 173 083	48 216 827	48 180 108

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 373 743 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 8 016 tuhatta euroa.

Rahoitusvarat 31.12.2023 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 187 071	-	-	-	-	9 187 071	9 187 071
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä*	30 905 386	-	30 326	27 482	-	30 963 194	32 746 762
Saamistodistukset	1 574 954	369 669	3 200 340	-	-	5 144 963	5 145 075
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	312 957	312 957	312 957
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	1 543 813	1 543 813	1 543 813
Muut varat**	1 048 412	-	-	-	-	1 048 412	1 048 412
Yhteensä	42 715 826	369 669	3 230 667	27 482	1 856 769	48 200 413	49 984 092

* Erä sisältää 383 163 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

Rahoitusvelat 31.12.2023 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	170 706	42 989	-	213 695	213 654
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 277 101	1 311 174	-	2 588 275	2 601 224
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 129 259	9 472 387	-	40 601 646	40 566 379
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 157 142	1 157 142	1 157 142
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	2 215 373	2 215 373	2 215 373
Varaukset ja muut velat*	401 010	-	-	401 010	401 010
Yhteensä	32 978 076	10 826 551	3 372 514	47 177 141	47 154 781

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 392 173 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 8 837 tuhatta euroa.

Liite 6. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanomaisessa liiketoimessa. Konsernin käyvän arvon arvostuksissa käytetään seuraavaa käyvän arvon hierarkiaa, joka heijastaa arvostuksissa käytettyjen syöttötietojen merkitystä.

Taso 1

Syöttötiedot ovat täysin samanlaisille instrumenteille noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja toimivilla markkinoilla, joihin konsernilla on pääsy arvostuspäivänä. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos kauppa käydään usein ja hintatietoja on saatavilla säännöllisesti. Nämä hintanoteeraukset (keskihinta) edustavat hintaa, johon tavanomainen liiketoimi omaisuuserän myymiseksi tai velan siirtämiseksi toteutuisi markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä tarkasteluhetken markkinaolosuhteiden vallitessa. Tason 1 instrumentit sisältävät pääosin konsernin sijoituksia joukkovelkakirjalainoihin.

Taso 2

Arvostus on määritelty käyttäen syöttötietoina muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, ja jotka ovat havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle joko suoraan (hintoina) tai epäsuorasti (johdettuna hinnoista). Taso 2 sisältää instrumentit, jotka on arvostettu käyttämällä täysin samanlaisten tai vastaavien varojen tai velkojen noteerattuja hintoja markkinoilla, jotka eivät ole täysin toimivat tai muita arvostusmenetelmiä, joissa kaikki merkittävät syöttötiedot ovat suorasti tai epäsuorasti havainnoitavissa markkinoilta. Tason 2 instrumentit sisältävät pääasiassa OTC-johdannaisia (*over-the-counter*), konsernin liikkeeseen laskemia plain vanilla -velkakirjalainoja sekä konsernin antolainasopimuksia.

Taso 3

Tason 3 instrumenttien arvostusmenetelmät sisältävät syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa ja ei-havainnoitavissa olevilla syöttötiedoilla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostuksessa. Ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja käytetään arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla. Jos syöttötieto on epälikvidi, ekstrapoloitu tai perustuu historialliseen hintaan, syöttötieto määritellään tason 3 syöttötiedoksi, koska tällaiset syöttötiedot eivät ole havainnoitavissa. Rahoitusinstrumentit, joissa on osake- ja valuuttastruktuureja, kuuluvat tähän tasoon johtuen syöttötietojen, kuten osinkotuoton, vaikutuksesta näiden käypään arvoon. Lisäksi taso 3 sisältää joitakin pitkän maturiteetin korkostruktoureja (esimerkiksi yli 35 vuotta) tai valuuttoja, joiden korkokäyrä ei ole kaikilla maturiteeteilla likvidi.

Konsernin varainhankintaportfolion luonne huomioiden (liikkeeseen lasketut velkakirjat suojataan back-to-back) jos suojaava johdannainen määritellään tason 3 instrumentiksi, niin myös suojattu liikkeeseen laskettu velka määritellään tason 3 instrumentiksi. Sama periaate koskee myös muita portfolioita ja käyvän arvon hierarkiatasoja. Konsernilla ei ole muita omaisuuseriä kuin rahoitusvaroja tai -velkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon eikä myöskään varoja tai velkoja, jotka arvostetaan kertaluonteisesti käypään arvoon.

Seuraavassa taulukossa esitetään rahoitusinstrumentit käyvän arvon hierarkiatasoin käypään arvoon.

Rahoitusvarat 30.6.2024 (1 000 €)	Käypä arvo				
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	354 714	315 063	39 652	-	354 714
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 519	-	29 519	-	29 519
Saamistodistukset	3 338 075	3 328 083	9 992	-	3 338 075
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	26 362	-	-	26 362	26 362
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	334 844	-	330 423	4 421	334 844
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 528 185	-	1 528 416	-231	1 528 185
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	5 611 699	3 643 146	1 938 001	30 552	5 611 699
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	10 896 376	-	11 415 240	-	11 415 240
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	10 896 376	-	11 415 240	-	11 415 240
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Käteiset varat	2	2	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 156 644	8 292 805	863 839	-	9 156 644
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	212 118 46	-	22 468 838	-	22 468 838
Saamistodistukset	1 291 704	-	1 291 704	-	1 292 113
Muut varat	1 162 128	-	1 162 128	-	1 162 128
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	32 822 325	8 292 807	25 786 509	-	34 079 726
Rahoitusvarat yhteensä	49 330 399	11 935 953	39 139 750	30 552	51 106 664

Rahoitusvelat 30.6.2024 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	36 948	-	36 948	-	36 948
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 282 151	-	1 243 994	38 157	1 282 151
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	8 139 412	-	7 943 126	196 286	8 139 412
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 133 220	-	1 030 174	103 046	1 133 220
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	2 039 863	-	2 029 453	10 409	2 039 863
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	12 631 594	-	12 283 696	347 898	12 631 594
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	104 809	-	104 762	-	104 762
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 171 117	-	1 182 983	-	1 182 983
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat*	32 858 736	-	32 573 633	236 565	32 810 198
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	34 134 662	-	33 861 378	236 565	34 097 943
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Velat luottolaitoksille	183 970	-	183 970	-	183 970
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	884 842	-	884 842	-	884 842
Varaukset ja muut velat	381 759	-	381 759	-	381 759
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	1 450 571	-	1 450 571	-	1 450 571
Rahoitusvelat yhteensä	48 216 827	-	47 595 645	584 463	48 180 108

* Kuntarahoituskonsernin liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset viitelainat on esitetty käyvän arvon hierarkiatasolla 2 johtuen siitä, että kyseiset rahoitusvelat ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa, minkä seurauksena ne ovat suojatun riskin osalta arvostettu käypään arvoon. Arvostamisessa on käytetty tason 2 syöttötietoja. Puolivuosisikatsauksen liitetiedoissa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemien kiinteäkorkoisten viitelainojen käypä arvo on raportoitu kokonaisuudessaan perustuen Bloombergilta saatuun hintanoteeraukseen. Hintanoteeraus on tason 1 syöttötieto.

Rahoitusvarat 31.12.2023 (1 000 €)	Käypä arvo				
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	369 669	369 669	-	-	369 669
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 326	-	30 326	-	30 326
Saamistodistukset	3 200 340	3 153 086	47 254	-	3 200 340
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	27 482	-	-	27 482	27 482
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	312 957	-	304 492	8 464	312 957
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 543 813	-	1 543 813	-	1 543 813
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	5 484 587	3 522 755	1 925 886	35 946	5 484 587
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 320 629	-	11 872 370	-	11 872 370
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	11 320 629	-	11 872 370	-	11 872 370
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Käteiset varat	2	2	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 187 071	8 126 158	1 060 913	-	9 187 071
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	19 584 757	-	20 816 584	-	20 816 584
Saamistodistukset	1 574 954	-	1 575 066	-	1 575 066
Muut varat	1 048 412	-	1 048 412	-	1 048 412
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	31 395 197	8 126 160	24 500 975	-	32 627 136
Rahoitusvarat yhteensä	48 200 413	11 648 915	38 299 231	35 946	49 984 093

Rahoitusvelat 31.12.2023 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	42 989	-	42 989	-	42 989
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 311 174	-	1 212 590	98 584	1 311 174
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	9 472 387	-	9 178 791	293 596	9 472 387
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 157 142	-	1 039 248	117 893	1 157 142
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	2 215 373	-	2 201 980	13 393	2 215 373
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	14 199 065	-	13 675 599	523 466	14 199 065
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	86 889	-	86 847	-	86 847
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 277 101	-	1 290 050	-	1 290 050
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30 841 465	-	30 621 730	184 468	30 806 198
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	32 205 454	-	31 998 627	184 468	32 183 095
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Velat luottolaitoksille	83 817	-	83 817	-	83 817
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	287 794	-	287 794	-	287 794
Varaukset ja muut velat	401 010	-	401 010	-	401 010
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	772 622	-	772 622	-	772 622
Rahoitusvelat yhteensä	47 177 141	-	46 446 847	707 935	47 154 781

Kaikki arvostusmallit, sekä monimutkaiset että yksinkertaiset, käyttävät markkinahintoja ja muita syöttötietoja. Nämä syöttötiedot pitävät sisällään korot, valuuttakurssit, volatiliiteetit, korrelaatiot jne. Konserni soveltaa erityyppisiä syöttötietoja riippuen instrumentin tyypistä ja monimutkaisuudesta sekä tarvittavista markkinariskifaktoreista ja tuottorakenteista. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen luokittelu perustuu analyysiin, joka tehdään syöttötietojen, stressitestauksen (kohtuullinen mahdollinen vaihtoehtoinen oletus) ja mallin monimutkaisuuden perusteella. Jos instrumentin käyvän arvon määrittämisessä käytetyt syöttötiedot luokitellaan käyvän arvon hierarkian eri tasoille, instrumentin arvostus luokitellaan kokonaisuudessaan sen alimman tason syöttötiedon mukaisesti, jolla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostukselle.

IFRS 13 -standardin mukaisesti kolme yleisesti käytettyä arvostusmenetelmää ovat markkinoihin perustuva lähestymistapa, tuottoihin perustuva lähestymistapa ja hankintameno perustuva lähestymistapa. Kuntarahoituskonserni soveltaa markkinalähtöistä lähestymistapaa, kun instrumentilla on toimivat markkinat ja saatavilla on julkisia hintanoteerauksia. Konserni käyttää markkinalähtöistä lähestymistapaa sijoitussalkun joukkovelkakirjalainojen arvostamiseen. Kaikille tason 1 instrumenteille konserni käyttää täysin samanlaisen instrumentin markkinahintaa (sama ISIN). Konserni ei hyödynnä arvostamisessa vastaavanlaisten rahoitusvarojen hintoja.

Tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa käytetään, kun arvostus perustuu arvostusmalliin, kuten tulevien kassavirtojen nykyarvoon (diskonttaaminen). Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon luottoriskin arviointi, käytetyt diskonttokorot, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuus ja muut tekijät, jotka luotettavasti vaikuttavat rahoitusinstrumentin käypään arvoon. Konserni käyttää tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa monien rahoitusinstrumenttiansa arvostamisessa, esimerkiksi johdannaissopimuksissa, antolainauksessa ja varainhankinnan instrumenteissa. Konserni ei käytä hankintameno perustuvaa lähestymistapaa rahoitusinstrumenttien arvostuksessa.

Konserni käyttää laajalti tunnustettuja ja käytettyjä arvostusmalleja määrittäessään sellaisten yleisten ja yksinkertaisten rahoitusinstrumenttien, kuten korko- ja valuuttanvaihtosopimusten käypiä arvoja. Nämä mallit käyttävät vain havainnoitavissa olevia markkinatietoja ja vaativat vain vähän johdon harkintaa ja arvioita. Havainnoitavissa olevat hinnat tai syöttötiedot ovat yleensä saatavissa noteeratuille velkakirjoille, osakkeille ja yksinkertaisille OTC-johdannaisille, kuten koronvaihtosopimuksille. Havainnoitavissa olevat markkinahinnat ja syöttötiedot vähentävät johdon harkinnan ja arvioiden käyttämistä sekä käypien arvojen määrittämiseen liittyvää epävarmuutta. Havainnoitavissa olevien markkinahintojen ja syöttötietojen saatavuus vaihtelee tuotteista ja markkinoista riippuen ja ne ovat alttiina muutoksille johtuen erityisistä tapahtumista ja rahoitusmarkkinoiden yleisistä olosuhteista.

Kuntarahoitus-konserni soveltaa erilaisia malleja tietyntyyppisten instrumenttien arvostamiseksi. Perusmallien valinta ja mallien kalibrointi riippuvat rahoitusinstrumentin monimutkaisuudesta ja tarkoituksenmukaisten syöttötietojen saatavuudesta. Markkinakäytännön mukaisesti ensisijainen perusmalli määrittyy kohde-etuksina olevien omaisuusserien mukaisesti. Tämän lisäksi instrumentit jaetaan eri luokkiin, jotta tärkeimmät riskitekijät ja erityyppiset kalibrointitekniikat saadaan määriteltä. Perusmallien, erilaisten oletusten ja kalibrointitekniikoiden yhdistelmä dokumentoidaan. Konsernin arvostusmalleilla arvostettavat rahoitusinstrumentit jaetaan neljään eri luokkaan:

- Korkoinstrumentit,
- Valuuttapohjaiset instrumentit,
- Osakesidonnaiset instrumentit ja
- Hybridi-instrumentit.

Rahoitusinstrumentit, jotka kuuluvat luokkiin *valuuttapohjaiset*, *osakesidonnaiset* ja *hybridi-instrumentit*, luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa pääasiassa tason 3 instrumenteiksi.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo lasketaan yleensä yksittäisten instrumenttien nettonykyarvona. Tätä laskentaa täydennetään vastapuolitason oikaisuilla. Konserni sisällyttää johdannaisten arvostuksiin luottokelpoisuuden huomioivan vastapuoliriskioikaisun (*Credit Valuation Adjustment, CVA*) sekä oman luottoriskioikaisun (*Debit Valuation Adjustment, DVA*). CVA kuvastaa vastapuolen luottoriskin vaikutusta käypään arvoon ja DVA konsernin omaa luottokelpoisuutta.

Konserni soveltaa samaa metodologiaa CVA:n ja DVA:n laskemiseksi. Molemmissa käytetään kolmea syöttötietoa: maksujen laiminlyönnistä johtuva tappio-osuus (*Loss Given Default, LGD*), laiminlyönnin todennäköisyys (*Probability of Default, PD*), oma DVA:ssa ja vastapuolen CVA:ssa sekä odotettu vastuun määrä (*Expected Exposure, EE*). Lisäksi konserni laskee oikaisun (*Funding Valuation Adjustment*) sellaisten johdannaissopimusten osalta, joissa ei ole käteisvakuusjärjestelyitä (asiakkaiden kanssa tehdyt johdannaissopimukset).

Arvostusten viitekehys

Kuntarahoitus-konsernilla on käytössä viitekehys, joka pitää sisällään konsernin malliriskien hallinnan järjestelyt, aktiviteetit ja menettelytavat (*model risk management framework*). Viitekehysten tarkoituksena on varmistaa malliriskien tehokas hallinta ja vähentää käyvän arvon arvostukseen liittyvää epävarmuutta sekä varmistaa ulkoisten ja sisäisten vaatimusten noudattaminen. Konserni varmistaa, että kaikki arvostusmallien elinkaaren näkökohdat (ml. hyväksyntä, suunnittelu, kehittäminen, testaus, ylläpito, valvonta ja toimeenpano) pitävät sisällään tehokkaan hallinnon, selkeät tehtävät ja vastuut sekä tehokkaan sisäisen valvonnan.

Konserni hallinnoi ja ylläpitää mallivarastoa, joka tarjoaa kokonaisvaltaisen kuvan kaikista arvostusmalleista, niiden liiketoiminnallisista tarkoituksista ja ominaisuuksista sekä sovelluksista ja käyttöehdoista. Riskienhallinnan johtoryhmä arvioi ja hyväksyy kaikki mallivarastossa olevat hyväksytyt arvostusmallit uudelleen vuosittain.

Kuntarahoitus-konsernin Talouden johtoryhmä toimii arvostusten kontrolliryhmänä, joka valvoo konsernin arvostuksia ja vastaa arvostusten lopullisesta hyväksynnästä taloudellisen raportoinnin käyttöön. Talouden johtoryhmä valvoo ja kontrolloi konsernin arvostusprosessia sekä arvostusmenetelmien suorituskykyä, päättää tarvittavista toimenpiteistä ja raportoi edelleen johtoryhmälle. Talouden johtoryhmä arvioi myös, tuottavatko arvostusmallit ja -prosessi riittävän oikeaa tietoa konsernin taloudellisen raportoinnin käyttöön, ja päättää saatujen tietojen perusteella mahdollisista oikaisuista arvostusprosessin tuottamiin arvoihin.

Konserni on ottanut käyttöön arvostusmallien tehokkaan kontrolli- ja suorituskyvyn seurantakehyksen, jolla pyritään varmistamaan mallien antamien tulosten oikeellisuus ja asianmukaisuus. Mallien suorituskyvyn seuranta koostuu neljästä pääkontrollista:

- Vastapuoliarvostusten kontrolli (*Counterparty Valuation Control, CVC*),
- Arvostusten analyysi (*Fair value explanation*),
- Riippumaton arvostusten todentaminen (*Independent Price Verification, IPV*) ja
- Riippumaton mallien validointi.

Riskienhallinta suorittaa päivittäin vastapuoliarvostusten kontrollin. Kontrollissa analysoidaan mahdolliset poikkeamat arvostusmallin tuottamassa arvostuksessa verrattuna konsernin aiempiin arvostuksiin sekä vastapuolien

arvostuksiin. Kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Arvostusten analyysi koostuu riskienhallinnan tekemästä päivittäisestä käypien arvojen muutoksien analysoinnista. Analyysin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton arvostusten todentaminen tehdään kuukausittain ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta osana konsernin IPV-prosessia. IPV-kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton mallien validointi tehdään vuosittain valitulle konsernin arvostusmallien otokselle ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta. Mallivalidoinnin tulokset raportoidaan Talouden johtoryhmälle.

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä

Kuntarahoitus-konserni arvioi käyvän arvon hierarkialuokituksen tarkoituksenmukaisuutta ja oikeellisuutta alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja kunakin raportointipäivänä. Tämän avulla määritellään tasojen 1, 2 ja 3 instrumenttien alkuperäinen luokitus ja niitä seuraavat mahdolliset siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen siirto voi tapahtua esimerkiksi, kun aiemmin havainnoitavaksi katsottu syöttötieto vaatii oikaisun ei-havainnoitavissa olevaa syöttötietoa käyttäen. Menettely on sama siirroille käyvän arvon tasoille ja niiltä pois. Siirtojen eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen sen kvartaalin lopussa, jonka aikana siirron aiheuttama tapahtuma tai olosuhteiden muutos on toteutunut.

Katsauskaudella 1–6/2024 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 37 172 tuhatta euroa. Tasolta 2 tasolle 3 siirtoja ei ollut.

Tason 3 siirrot (1 000 €)	11.2024	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Uudet sopimukset	Eräntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	30.6.2024
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	27 482	-1120	-	-	-	-	26 362
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	8 464	-3 880	-	-163	-	-	4 421
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-231	-	-	-	-	-231
Rahoitusvarat yhteensä	35 946	-5 231	-	-163	-	-	30 552
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	98 584	-2 492	-	-	-	-57 935	38 157
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	293 596	-15 034	-	-82 276	-	-	196 286
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	117 893	6 822	-	-14 112	-	-7 558	103 046
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	13 393	-4 955	2 309	-	-	-338	10 409
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	184 468	9 799	45 330	-	-	-3 033	236 565
Rahoitusvelat yhteensä	707 935	-5 859	47 640	-96 388	-	-68 864	584 463
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä*	743 881	-11 091	47 640	-96 551	-	-68 864	615 015

* Konserni kirjaa nämä voitot ja tappiot tuloslaskelmassa erään Käypään arvoon tuloslaskelmassa kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotulos. Oman luottoriskin muutoksen osuus arvonmuutoksesta kirjataan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen osalta muihin laajan tuloksen eriin.

Tilikaudella 2023 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 71 534 tuhatta euroa. Tilikaudella 2023 siirrettiin rahoitusinstrumentteja tasolta 2 tasolle 3 yhteensä 2 426 tuhatta euroa.

Tason 3 siirrot (1 000 €)	1.1.2023	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Uudet sopimukset	Eräntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	31.12.2023
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	31 090	-3 609	-	-	-	-	27 482
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	14 880	-3 418	-	-2 998	-	-	8 464
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	671	-	-	-	-	-671	-
Rahoitusvarat yhteensä	46 641	-7 026	-	-2 998	-	-671	35 946
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	152 227	3 983	-	-57 626	-	-	98 584
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	976 820	-6 020	-	-677 204	-	-	293 596
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	340 512	-11 412	-	-211 206	-	-	117 893
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	6 001	808	8 738	-	654	-2 808	13 393
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	56 749	2 718	153 022	-	1 772	-29 792	184 468
Rahoitusvelat yhteensä	1 532 308	-9 923	161 760	-946 036	2 426	-32 601	707 935
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä	1 578 949	-16 949	161 760	-949 034	2 426	-33 272	743 881

Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysi esittää mahdollisten vaihtoehtoisten oletusten vaikutuksen niiden rahoitusinstrumenttien käypään arvoon, joiden arvostus on riippuvainen ei-havainnoitavissa olevista syöttötiedoista. On kuitenkin epätodennäköistä, että käytännössä kaikki herkkyysanalyyseissä testattavat ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen vaihtoehtoiset oletukset liikkuisivat yhtäaikaaisesti ääripäihin. Tästä

johtuen tässä liitetiedossa herkkyysanalyysin kuvaama vaikutus käypään arvoon on todennäköisesti suurempi kuin tosiasiallinen epävarmuus raportointipäivän käyvässä arvossa. Lisäksi tämä herkkyysanalyysi ei ole ennustava tai indikaatiivinen tulevaisuuden muutoksista rahoitusinstrumenttien käyvissä arvoissa.

Vaikka Kuntarahoitus-konserni uskoo käyvän arvon arvostusten olevan asianmukaisia, erilaisten menetelmien

ja oletusten käyttö voisi johtaa erilaisiin käyvän arvon määrityksiin. Tason 3 käyvän arvon määrittämisessä yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehtoiset oletukset) voisi olla seuraavat vaikutukset arvostuksiin: 30.6.2024 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 13,9 miljoonaa euroa (21,2 miljoonaa euroa) tai pienentää käypiä arvoja 14,0 miljoonaa euroa (21,1 miljoonaa euroa).

Merkittävien ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyysanalyysi instrumenttityypeittäin (1 000 €)	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli 30.6.2024	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli 30.6.2024	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli 31.12.2023	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli 31.12.2023
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä				
Antolainat	25	-21	-26	-81
Johdannaissopimukset				
Osakejohdannaiset	400	-390	668	-641
FX-sidonnaiset koron- ja valuutanvaihtosopimukset	877	-1 006	860	-970
Muut koronvaihtosopimukset	6 718	-6 822	9 975	-10 115
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille				
Osakesidonnaiset velkakirjat	315	-461	726	-590
FX-sidonnaiset velkakirjat	742	-712	737	-650
Muut velkakirjat	4 847	-4 597	8 310	-8 093
Yhteensä	13 924	-14 010	21 250	-21 141

Tasolle 3 luokiteltavien ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen käyvän arvon muutokset eivät ole välttämättä toisistaan riippumattomia, ja vuorovaikutuksellisia suhteita esiintyy usein ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen ja havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä. Tällaisia suhteita, jotka ovat merkittäviä rahoitusinstrumentin käyvälle arvolle, on kontrolloitu hinnoittelumallien ja arvostusmenetelmien kautta. Kuntarahhoitus-konserni käyttää stokastisia malleja tulevaisuuden kassavirtojen luomiseksi. Tulevaisuuden kassavirrat diskontataan nykyhetkeen, minkä jälkeen niistä johdetaan rahoitusinstrumenttien käypä arvo. Konserni käyttää stokastisina arvostusmalleinaan Hull-Whiten mallia ja Dupireen volatiliiteettimallia.

Seuraavaksi on kuvattu konsernin käyttämät ei-havainnoitavissa olevat syöttötiedot, joita käytetään rahoitusinstrumenttien arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla.

Korrelaatioparametrit

Korrelaatio kuvaa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttavien kohde-etuuksien vuorovaikutussuhteita tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttaa useampi eri ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto. Korrelaatiolla on merkittävä vaikutus esimerkiksi osakesidonnaisten instrumenttien käypään arvoon, jos kohde-etuuden arvo riippuu useammasta eri osakkeesta. FX-sidonnaisten koron- ja valuutanvaihtosopimusten

osalta korrelaatioita esiintyy eri valuuttakurssien välillä, jotka vaikuttavat instrumentin käypään arvoon. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on korkea korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon nousuun. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on matala korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon laskuun. Kuntarahhoitus-konsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa korrelaatio on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Volatiliiteetti (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Rahoitusinstrumentti, jonka arvo johdetaan stokastisella mallilla, käyttää tyypillisesti kohde-etuuden volatiliiteettiä syöttötietona. Stokastisena arvostusmallinaan konserni käyttää Dupireen volatiliiteettimallia. Korkokomponenteissa käytetään arvostuksissa tasaoptioiden implisiittistä volatiliiteettiä. FX- ja osakekomponenteille (sekä osakeindeksit että yksittäiset osakkeet) on käytössä volatiliiteettipinta, joka huomioi instrumenttien eri toteutushinnat ja juoksuajat. Kuntarahhoitus-konserni käyttää implisiittistä volatiliiteettiä suurimmalle osalle osakesidonnaisista struktuureista. Joissain tapauksissa osakesidonnaisille struktuureille ei ole kuitenkaan tiedossa volatiliiteettipinta, joka olisi likvidi. Tällaisissa tapauksissa konserni käyttää proxy-volatiliiteettiä implisiittisen volatiliiteetin sijaan. Kuntarahhoitus-konsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa volatiliiteetti on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Osinkotuotto

Osakesidonnaisten tuotteiden käypään arvoon vaikuttaa olennaisesti osinkotuotto ja kohde-etuuden volatiliiteetti. Osakesidonnaiset instrumentit vaativat kohde-etuuden osinkotiedon käyvän arvon syöttötietona. Osakesidonnaisten tuotteiden osakekomponentin käypä arvo johdetaan käyttämällä Dupireen volatiliiteettimallia, jossa oletetaan kohde-etuuden osakkeen hinnan noudattavan satunnaista kulkua. Kuntarahhoitus-konsernilla on osakesidonnaisia rahoitusinstrumentteja, joissa osinkotuotto on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Korkostrukturi (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Monimutkaisten korkostruktuurien arvostamisessa käytetään ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Tulevaisuuden korkokassavirrat ja näiden käypä arvo lasketaan käyttämällä kohde-etuuden forward-käyriä sekä volatiliiteettiä käyttämällä stokastisena mallina Hull-Whiten mallia. Tasolle 3 luokiteltujen monimutkaisten rahoitusinstrumenttien korkosuoritus on riippuvainen juoksuajan syöttötiedon arvosta. Kuntarahhoitus-konsernilla on monimutkaisia korkostruktuureja rahoitusinstrumenteissa, joissa ekstrapoloitu tai epälikvidi korko on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Seuraava taulukko kuvaa sitä, mikä vaikutus ei-havainnoitavissa olevan syöttötiedon yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehtoiset oletukset) voisi olla arvostuksiin raportointipäivänä.

**Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyssanalyysi
30.6.2024 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	26 362	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	25	-21
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-10 001	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-10	-14
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	398	-363
			Osinkotuotto	12	-13
FX-sidonnaiset koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-3 740	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	86	-81
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	791	-925
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut koronvaihtosopimukset	-95 524	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	1	-1
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	5 808	-5 913
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	908	-908
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakesidonnaiset velkakirjat	12 138	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-11	-16
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	312	-433
			Osinkotuotto	14	-12
FX-sidonnaiset velkakirjat	84 681	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	51	-37
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	692	-676
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut velkakirjat	374 189	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	0	-1
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	4 823	-4 572
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	24	-24
Yhteensä				13 924	-14 010

**Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyssanalyysi
31.12.2023 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	27 482	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	-26	-81
Johdannaisopimukset					
Osakejohdannaiset	-21 211	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	7	-20
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	627	-607
			Osinkotuotto	34	-14
FX-sidonnaiset koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-244	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	125	-111
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	735	-859
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut koronvaihtosopimukset	-101 367	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	0	0
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	9 267	-9 408
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	708	-708
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakesidonnaiset velkakirjat	79 794	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	24	8
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	658	-562
			Osinkotuotto	44	-36
FX-sidonnaiset velkakirjat	107 163	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	80	-73
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	657	-577
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut velkakirjat	389 692	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	2	-2
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	8 277	-8 060
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	31	-31
Yhteensä				21 250	-21 141

Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (1 000 €)	1-6/2024	1-12/2023
Avaava saldo kauden alussa	-350	-392
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän voitto	-	-
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän tappio	-452	-470
Jaksotettu ensimmäisen päivän voitto tai tappio	473	512
Yhteensä kauden lopussa	-329	-350

Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (*Day 1 gain or loss*) -määritelmä ja jaksotustapa on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2023 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 13. *Käyvän arvon määräytyminen.*

Liite 7. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma tasearvoin

Rahoitusvarat 30.6.2024 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 104 092	39 471	13 082	-	-	9 156 644
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä , josta leasing*	410 858 12 327	1 643 115 23 029	9 623 801 85 198	6 405 219 61 204	14 081 110 185 052	32 164 102 366 810
Saamistodistukset	1 023 493	871 031	2 345 898	689 786	54 284	4 984 493
Johdannaisopimukset	55 920	24 987	622 168	696 388	463 566	1 863 029
Muut varat**	1 162 128	-	-	-	-	1 162 128
Yhteensä	11 756 494	2 578 604	12 604 949	7 791 393	14 598 960	49 330 399

* Erä sisältää leasingsaamiset, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei esitetä maturiteettijakaumassa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

Rahoitusvelat 30.6.2024 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	203 972	3 305	61 543	39 537	17 370	325 726
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	326 279	797 438	645 730	683 822	2 453 269
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 629 945	7 335 108	22 727 499	6 656 396	1 534 042	41 882 991
Johdannaissopimukset	47 427	420 498	1 138 948	918 009	648 201	3 173 083
Varaukset ja muut velat*	374 154	935	5 345	1 325	-	381 759
<i>,josta vuokrasopimusvelat</i>	412	935	5 345	1 325	-	8 016
Yhteensä	4 255 498	8 086 125	24 730 773	8 260 997	2 883 435	48 216 827

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saadun käteisvakuuden ja IFRS 16 -standardin mukaisen vuokrasopimusvelan.

Velat ja niitä suojaavat johdannaissopimukset, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteetti luokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista.

Rahoitusvarat 31.12.2023 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 132 917	25 000	29 155	-	-	9 187 071
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	419 905	1 522 408	7 641 310	7 016 007	14 363 565	30 963 194
<i>, josta leasing</i>	8 056	25 793	78 191	64 743	206 381	383 163
Saamistodistukset	1 710 671	5 216 613	2 418 010	494 669	-	5 144 963
Johdannaissopimukset	-5 159	60 275	591 362	774 062	436 229	1 856 769
Muut varat	1 048 412	-	-	-	-	1 048 412
Yhteensä	12 306 749	2 129 297	10 679 836	8 284 737	14 799 794	48 200 413

Rahoitusvelat 31.12.2023 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	83 817	-	56 101	55 819	17 959	213 695
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	84 957	1 387 233	972 626	549 697	842 273	2 588 275
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	6 167 913	4 401 266	22 518 036	6 056 018	1 458 415	40 601 646
Johdannaissopimukset	205 672	265 043	1 459 565	865 120	577 115	3 372 514
Varaukset ja muut velat	392 619	1 142	5 374	1 876	-	401 010
<i>, josta vuokrasopimusvelat</i>	446	1 142	5 374	1 876	-	8 837
Yhteensä	6 934 977	4 806 173	25 011 701	7 528 528	2 895 761	47 177 141

Liite 8. Rahavarat

30.6.2024 (1 000 €)	Yhteensä	Rahavarat	Odotettavissa olevat luottotappiot
Kassa	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa	-	-	-
Käteiset varat	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	54 403	54 403	0
Rahavarat yhteensä	54 405	54 405	0

31.12.2023 (1 000 €)	Yhteensä	Rahavarat	Odotettavissa olevat luottotappiot
Kassa	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa	0	0	-
Käteiset varat	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	63 211	63 212	0
Rahavarat yhteensä	63 214	63 214	0

Liite 9. Johdannaissopimukset

30.6.2024 (1 000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo				Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Positiivinen	Negatiivinen
	Alle 1 vuotta	1-5 vuotta	Yli 5 vuotta			
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	4 374 204	12 907 011	19 012 587	36 293 803	1 092 619	-1 630 987
<i>,joista keskusvastapuoliselvitettävät</i>	4 314 927	12 787 783	18 315 392	35 418 102	1 056 411	-1 606 632
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	2 101 760	13 413 320	450 541	15 965 622	435 566	-408 876
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	6 475 964	26 320 332	19 463 128	52 259 424	1 528 185	-2 039 863
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	5 086 452	9 756 599	4 708 992	19 552 044	259 155	-895 214
<i>,joista keskusvastapuoliselvitettävät</i>	3 485 400	7 165 835	1 801 141	12 452 376	186 623	-11 553
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	927 980	2 327 886	64 012	3 319 878	62 901	-225 949
Terminisopimukset	2 410 769	-	-	2 410 769	12 789	-2 056
Osakejohdannaiset	16 576	-	-	16 576	-	-10 001
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	8 441 777	12 084 485	4 773 004	25 299 266	334 844	-1 133 220
Johdannaissopimukset yhteensä	14 917 741	38 404 817	24 236 132	77 558 690	1 863 029	-3 173 083

Erä *Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti* sisältää kaikki konsernin johdannaissopimukset, jotka eivät ole suojauslaskennassa, vaikka ne olisi tehty riskienhallintatarkoituksessa suojaaviksi. Tähän ryhmään lukeutuvat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten

suojaiksi tehdyt johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritelty yksilöityä suojauskohdetta.

Johdannaissopimusten jaksotetut korkosaamiset ja -velat sisältyvät taseen eriin *Siirtosaamiset ja maksetut ennakot* ja *Siirtovelat ja saadut ennakot*.

31.12.2023 (1 000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo				Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksuaika				Positiivinen	Negatiivinen
	Alle 1 vuotta	1-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä		
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	4 082 331	11 468 301	18 991 507	34 542 139	1 148 245	-1 581 581
<i>,joista keskusvastapuoliselitettävät</i>	<i>3 967 376</i>	<i>11 288 451</i>	<i>18 280 451</i>	<i>33 536 278</i>	<i>1 114 996</i>	<i>-1 563 069</i>
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	1 838 537	10 963 203	479 835	13 281 574	395 568	-633 792
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	5 920 868	22 431 503	19 471 342	47 823 713	1 543 813	-2 215 373
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	4 387 178	11 024 261	4 300 134	19 711 573	257 271	-831 692
<i>,joista keskusvastapuoliselitettävät</i>	<i>3 211 225</i>	<i>8 099 203</i>	<i>1 540 172</i>	<i>12 850 600</i>	<i>173 241</i>	<i>-32 697</i>
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	335 671	2 845 363	69 179	3 250 213	52 741	-203 865
Termiinisopimukset	3 890 874	-	-	3 890 874	2 919	-100 348
Osakejohdannaiset	85 340	-	-	85 340	26	-21 237
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	8 699 063	13 869 624	4 369 313	26 938 000	312 957	-1 157 142
Johdannaissopimukset yhteensä	14 619 930	36 301 128	23 840 655	74 761 713	1 856 769	-3 372 514

Liite 10. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

1–6/2024 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	29 014	299	6 478	15 406	22 183
+ Lisäykset	239	-	-	269	269
- Vähennykset	-	-	-29	-742	-771
Hankintameno 30.6.	29 253	299	6 448	14 934	21 681
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	22 703	-	5 920	6 614	12 535
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-29	-542	-572
+ Suunnitelman mukaiset poistot	1 869	-	369	874	1 244
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 30.6.	24 571	-	6 260	6 946	13 207
Kirjanpitoarvo 30.6.	4 682	299	188	7 988	8 474

1-12/2023 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	28 074	299	7 230	9 818	17 347
+ Lisäykset	940	-	7	8 013	8 020
- Vähennykset	-	-	-759	-2 425	-3 184
Hankintameno 31.12.	29 014	299	6 478	15 406	22 183
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	19 243	-	5 665	6 620	12 285
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-739	-2 090	-2 829
+ Suunnitelman mukaiset poistot	3 460	-	995	2 084	3 079
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	22 703	-	5 920	6 614	12 535
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 311	299	557	8 792	9 648

Liite 11. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit

Kuntarahoitus-konsernin luottoriskin muodostumista on käsitelty konsernitilinpäätöksen 2023 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski*. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta ja arvonalentumisvaiheet on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2023 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*.

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain.

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä			
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3*					
Vastuut ja odotettavissa olevat luottotappiot saamiserittäin ja arvonalentumisvaiheittain								
30.6.2024 (1 000 €)	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Odotettavissa olevat luottotappiot
Käteiset varat jaksotettuun hankintameno	2	-	-	-	-	-	2	-
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintameno	9 156 715	-70	-	-	-	-	9 156 715	-70
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno	30 346 356	-128	1 252 647	-1 561	144 345	-248	31 743 348	-1 937
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno	1 499 626	-8	3 322	-11	-	-	1 502 948	-19
Saamistodistukset jaksotettuun hankintameno	1 290 723	-2	984	0	-	-	1 291 706	-2
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	354 759	-45	-	-	-	-	354 759	-45
Muihin varoihin sisältyvä käteisvakuus keskusvastapuolelle jaksotettuun hankintameno	1 162 135	-7	-	-	-	-	1 162 135	-7
Tase-erät yhteensä	43 810 315	-260	1 256 953	-1 572	144 345	-248	45 211 613	-2 080
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 883 375	-14	122 804	-3	-	-	3 006 180	-17
Yhteensä	46 693 690	-273	1 379 758	-1 575	144 345	-248	48 217 793	-2 097

* Konsernilla on vaiheen 3 saamisille täydet takaus- ja vakuusjärjestelyt kuten konsernitilinpäätöksen 2023 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski* on kuvattu. Konsernin johdon arvion mukaan vaiheen 3 saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota synny. Vaiheen 3 saamiset sisältävät 1961 tuhatta euroa (2 031 tuhatta euroa) saamisia, jotka ovat olleet myöntöhetkellä arvoltaan alentuneita (*Purchased or Originated Credit Impaired, POCI*). POCI-saamisista on kirjattu 3 tuhannen euron (3 tuhannen euron) odotettavissa oleva luottotappio.

Vastuut ja odotettavissa olevat luottotappiot saamiserittäin ja arvonalentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet				Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3			
	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Odotettavissa olevat luottotappiot
31.12.2023 (1 000 €)								
Käteiset varat jaksotettuun hankintameno	2	-	-	-	-	-	2	-
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintameno	9 187 144	-73	-	-	-	-	9 187 144	-73
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno	28 859 183	-122	1 524 888	-1 872	140 359	-214	30 524 430	-2 207
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno	1 420 170	-8	21 546	-21	-	-	1 441 715	-29
Saamistodistukset jaksotettuun hankintameno	1 573 803	-1	1 152	0	-	-	1 574 955	-1
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	369 711	-42	-	-	-	-	369 711	-42
Muihin varoihin sisältyvä käteisvakuus keskusvastapuolelle jaksotettuun hankintameno	1 048 419	-6	-	-	-	-	1 048 419	-6
Tase-erät yhteensä	42 458 432	-252	1 547 586	-1 893	140 359	-214	44 146 377	-2 359
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	3 017 837	-15	53 406	0	-	-	3 071 243	-15
Yhteensä	45 476 269	-267	1 600 992	-1 894	140 359	-214	47 217 620	-2 375

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenvetona odotettavissa olevien luottotappioiden muutos ja täsmäytys arvonalentumisvaiheittain katsauskauden aikana.

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä arvonalentumisvaiheittain				Odotettavissa olevat luottotappiot
(1 000 €)				
Avaava saldo 11.2024	-267	-1 894	-214	-2 375
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-40	-112	-72	-224
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	33	103	48	184
Siirrot vaiheeseen 1	-2	126	-	124
Siirrot vaiheeseen 2	1	-278	-	-278
Siirrot vaiheeseen 3	0	0	-11	-11
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	375	-	375
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-
Muutokset mallissa* ja parametreissa** koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	1	105	0	107
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-
Yhteensä 30.6.2024	-273	-1 575	-248	-2 097

* Konserni on päivittänyt odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamallissa maksukyvyttömyyden todennäköisyyden mallia yhden vuoden konkurssitodennäköisyyden indikaattorin osalta liittyen asiakasrahoituksen saamisiin. Aiemmassa mallissa asiakkaan yhden vuoden konkurssitodennäköisyyden indikaattorina toimi 30 päivän maksuviive Kuntarahoitukselle. Päivitetystä mallista yhden vuoden konkurssitodennäköisyyden indikaattorina toimii maksukyvyttömyshavainto ja siitä syntyvä tasolle 3 siirto ECL-mallin mukaisesti.

** Muutokset mallien parametreissa liittyivät konsernin makrotaloudellisten muuttujien päivittämiseen huomioiden ajantasainen tulevaisuuden informaatio katsauskauden lopussa. Lisäksi konkurssitodennäköisyydet on päivitetty päivityssyklin mukaisesti.

Kuntarahoitus-konserni on vuoden 2024 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana päivittänyt konkurssitodennäköisyydet päivityssyklin mukaisesti sekä yhden vuoden konkurssitodennäköisyyden indikaattoria suosituksia vastaavaksi asiakasrahoitusta koskevien saamisten osalta. Lisäksi makroskenaarioita on päivitetty tulevaisuuden informaation huomioimiseksi katsauskauden lopussa. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä laski 107 tuhatta euroa malleissa ja parametreissa tehtyjen muutosten vuoksi kokonaisuudessaan raportointikauden aikana.

Konserni on arvioinut kohonneen korkotason vaikutusta asiakasrahoituksen saamisiin ja luottorisktiin. Kesäkuussa 2023 konsernin johto päätti kirjata ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen 609 tuhatta euroa, sillä johdon arvion mukaan joillakin asiakkailta on kassavirran riittävydessä haasteita loppuvuoden 2023 aikana. Tilikauden 2023 lopussa konsernin johto arvioi edelleen lisävarauksen tarvetta ja päätti kasvattaa lisävarausta 16 tuhannella eurolla, jolloin lisävarauksen määrä oli 625 tuhatta euroa.

Konsernin arvion mukaan joillakin asiakkailta saattaa olla kassavirran riittävydessä haasteita myös alkuvuonna 2024, mikä voi ilmentyä Kuntarahoitus-konsernille lisääntyneinä maksuviiveinä ja lainanhoitajoustoina. Kesäkuun 2024 lopussa konsernin johto arvioi, että kohonneella korkotasolla on ollut vaikutusta erityisesti asuntosektorin asiakkaisiin ja edelleen on ollut havaittavissa hieman normaalia enemmän maksuviiveitä ja annettuja lainanhoitajoustoja ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Johdon arvion mukaan pienemmällä joukolla asiakkaita, joille kohonneen korkotason vaikutukset näkyvät hieman viiveellä,

tullee olemaan kassavirran riittävydessä vielä haasteita loppuvuoden 2024 aikana, mikä saattaa ilmentyä Kuntarahoitus-konsernille edelleen lisääntyneinä maksuviiveinä ja lainanhoitajoustoina. Osa aiemmasta lisävarauksesta on alkuvuoden 2024 aikana realisoitunut vaiheiden 2 ja 3 siirtyminä. Näin ollen konsernin johto arvioi lisävarauksen tarvetta uudelleen ja päätti pienentää sitä 375 tuhatta euroa, jolloin ryhmäkohtaiseen arvioon perustuva lisävaraus oli kesäkuun 2024 lopussa 250 tuhatta euroa. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle.

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena ja odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrä on edelleen vähäinen. Konsernin asiakassaamiset luokitellaan vakavaraisuuslaskennassa 0-riskiluokkaan, koska ne ovat suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä tai hyvinvointialueilta tai niihin liittyä turvaava kunnan, kuntayhtymän tai hyvinvointialueen takaus, tai kiinteistövakuutta täydentävä valtion täytetakaus. Johdon arvion mukaan kaikki saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota näin ollen synny. Konsernilla oli kesäkuun 2024 lopussa 13 449 tuhatta euroa asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia saamisia, joiden osalta on käynnissä vakuuden realisointiprosessi tai joissa luotto on eräänntynyt takaajan maksettavaksi (vuoden 2023 lopussa tällaisia saamisia ei ollut). Likviditeettisalkun luottoriski on pysynyt hyvällä tasolla, ja salkussa olevien arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus oli AA+ (AA+).

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä arvon alentumisvaiheittain				
(1 000 €)				
Avaava saldo 1.1.2023	-464	-686	-21	-1 171
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-60	-65	0	-126
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	87	31	18	136
Siirrot vaiheeseen 1	-1	88	-	87
Siirrot vaiheeseen 2	2	-40	-	-38
Siirrot vaiheeseen 3	0	0	-65	-65
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-625	-	-625
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	168	-596	-145	-573
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2023	-267	-1 894	-214	-2 375

Seuraavat taulukot kuvaavat odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän täsmäytystä arvonalentumisvaiheittain avaavasta taseesta katsauspäivään jokaiselle saamistyyppille erikseen.

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Käteiset varat jaksotettuun hankintamenoön arvonalentumisvaiheittain					
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2024	-	-	-	-	-
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-
Yhteensä 30.6.2024	-	-	-	-	-

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot
Käteiset varat jaksotettuun hankintamenoön arvonalentumisvaiheittain				
(1 000 €)				
Avaava saldo 1.1.2023	-	-	-	-
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2023	-	-	-	-

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenoön arvonalentumisvaiheittain					
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2024	-73	-	-	-73	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-9	-	-	-9	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	11	-	-	11	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	1	-	-	1	
Yhteensä 30.6.2024	-70	-	-	-70	

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenoön arvonalentumisvaiheittain					
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2023	-109	-	-	-109	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-4	-	-	-4	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	46	-	-	46	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-6	-	-	-6	
Yhteensä 31.12.2023	-73	-	-	-73	

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenoön arvonalentumisvaiheittain					
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2024	-122	-1 872	-214	-2 207	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-11	-109	-72	-192	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	6	102	48	157	
Siirrot vaiheeseen 1	-2	120	-	118	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-267	-	-266	
Siirrot vaiheeseen 3	0	0	-11	-11	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	375	-	375	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	90	0	90	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	
Yhteensä 30.6.2024	-128	-1561	-248	-1937	

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon arvonalentumisvaiheittain				
(1 000 €)				
Avaava saldo 1.1.2023	-89	-662	-21	-772
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-20	-65	0	-85
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	3	12	18	34
Siirrot vaiheeseen 1	-1	87	-	86
Siirrot vaiheeseen 2	2	-38	-	-36
Siirrot vaiheeseen 3	0	0	-65	-65
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-625	-	-625
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-18	-582	-145	-745
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2023	-122	-1 872	-214	-2 207

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenoön arvonalentumisvaiheittain					
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2024	-8	-21	-	-29	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	0	-	-1	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	0	-	0	
Siirrot vaiheeseen 1	-	5	-	5	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-11	-	-11	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	16	-	16	
Yhteensä 30.6.2024	-8	-11	-	-19	

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenoön arvonalentumisvaiheittain				
(1 000 €)				
Avaava saldo 1.1.2023	-6	-22	0	-28
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	0	-	-1
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	16	0	16
Siirrot vaiheeseen 1	-	1	-	1
Siirrot vaiheeseen 2	0	-2	-	-2
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-14	0	-15
Yhteensä 31.12.2023	-8	-21	0	-29

Saamistodistukset jaksotettuun hankintamenoön arvonalentumisvaiheittain

(1 000 €)

Avaava saldo 1.1.2024

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Avaava saldo 1.1.2024	-1	0	-		-1
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-2	0	-		-2
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	1	0	-		1
Siirrot vaiheeseen 1	0	0	-		0
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-		-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-		-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	0	-		0
Yhteensä 30.6.2024	-2	0	-		-2

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot
Saamistodistukset jaksotettuun hankintamenoön arvonalentumisvaiheittain				
(1 000 €)				
Avaava saldo 1.1.2023	-1	-	-	-1
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	0	-	-1
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	1	-	-	1
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	-	-	0
Yhteensä 31.12.2023	-1	0	-	-1

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvonalentumisvaiheittain				
(1 000 €)				
Avaava saldo 1.1.2024	-42	-	-	-42
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-10	-	-	-10
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	7	-	-	7
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	-	-	0
Yhteensä 30.6.2024	-45	-	-	-45

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen vieraan pääoman ehtoisten rahoitusvarojen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu käyvän arvon rahastoon laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2023 liitteessä 1 kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*. Kertynyt vähennyserä kirjataan tulosvaikutteisesti varojen taseesta pois kirjaamisen hetkellä.

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvonalentumisvaiheittain					
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2023	-44	-	-	-44	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-22	-	-	-22	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	27	-	-	27	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-3	-	-	-3	
Yhteensä 31.12.2023	-42	-	-	-42	

**Muihin varoihin sisältyvä käteisvakuus keskusvastapuolelle
jaksotettuun hankintamenuon arvonalentumisvaiheittain**

(1 000 €)

Avaava saldo 1.1.2024

Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset				
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)				
Siirrot vaiheeseen 1				
Siirrot vaiheeseen 2				
Siirrot vaiheeseen 3				
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita				

Yhteensä 30.6.2024

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Avaava saldo 1.1.2024	-6	-	-	-	-6
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	-	-	-	-1
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	-	-	0
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	-	-	-	0
Yhteensä 30.6.2024	-7	-	-	-	-7

**Muihin varoihin sisältyvä käteisvakuus keskusvastapuolelle
jaksotettuun hankintamenuon arvonalentumisvaiheittain**

(1 000 €)

Avaava saldo 1.1.2023

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot
Avaava saldo 1.1.2023	-203	-	-	-203
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	197	-	-	197
Yhteensä 31.12.2023	-6	-	-	-6

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä) arvonalentumisvaiheittain					
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2024	-15	0	-	-15	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-7	-3	-	-10	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	8	0	-	8	
Siirrot vaiheeseen 1	0	0	-	0	
Siirrot vaiheeseen 2	0	0	-	0	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	0	-	0	
Yhteensä 30.6.2024	-14	-3	-	-17	

Taseen ulkopuolisiin vastuihin liittyvä odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu erään *Varaukset ja muut velat* laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2023 liitteessä 1 kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*.

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä) arvonalentumisvaiheittain					
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2023	-11	-2	-	-14	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-12	0	-	-12	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	9	2	-	11	
Siirrot vaiheeseen 1	0	0	-	0	
Siirrot vaiheeseen 2	0	0	-	0	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	0	-	0	
Yhteensä 31.12.2023	-15	0	-	-15	

Tulevaisuuteen suuntautuvan informaation huomioiminen

Tulevaisuutta koskevaa informaatiota sisällytetään sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalliin että sen arvioimiseen, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt merkittävästi (*Significant Increase in Credit Risk, SICR*). Makrotaloudelliset ennusteet kattavat kolme vuotta ja koska luotettavaa yli kolme vuotta kattavaa ennustetta ei ole saatavilla, myös ennusteisiin ja skenaarioihin perustuva oikaisu tehdään kolmelle vuodelle. Skenaarioita on käytössä pääsääntöisesti kolme: perus, vahva (optimistinen) ja heikko (epäsuotuisa). Skenaarioille arvioidaan toteutumisen todennäköisyydet. Viereisessä taulukossa on kuvattu skenaarioiden todennäköisyyspainotukset.

Skenaario	30.6.2024			31.12.2023		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Heikko (epäsuotuisa)	40 %	40 %	40 %	40 %	40 %	40 %
Perus	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %
Vahva (optimistinen)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %

Kuntarahoitus-konserni on tunnistanut kunkin portfolion luottotappioiden keskeiset tekijät, joilla on samanlaiset luottoriskiominaisuudet, ja arvioinut makrotaloudellisten muuttujien ja luottotappioiden välistä suhdetta. Käytössä olevat makrotaloudelliset muuttujat suomalaisille rahoitusvaroilte ovat Suomen valtion pitkäaikaiset korot sekä asuntojen hintakehitys ja työttömyysaste. Muille kuin suomalaisille rahoitusvaroilte käytetään Euroopan keskuspankin julkaisemia stressitestiskenaarioita. Jokainen muuttuja kattaa arvion kolmen vuoden ajalta. Viereisessä taulukossa esitetään makrotaloudelliset muuttujat ja niiden ennusteet kolmen vuoden ennustejaksolle.

Makrotaloudelliset muuttujat	Skenaario	30.6.2024			31.12.2023		
		2024	2025	2026	2024	2025	2026
Suomen valtion pitkäaikaiset korot, %	Heikko	3,8	3,7	3,6	3,8	3,7	3,7
	Perus	3,0	3,0	2,9	3,5	3,5	3,4
	Vahva	3,5	3,5	3,4	3,3	3,2	3,2
Asuntojen hintakehitys (myyntihinta, vuositason muutos), %	Heikko	-13,0	-2,0	3,0	-13,0	-2,0	3,0
	Perus	-1,0	4,0	2,5	-1,0	4,0	2,5
	Vahva	2,5	4,0	2,5	2,5	4,0	2,5
Työttömyysaste, %	Heikko	10,2	9,9	8,5	9,9	9,6	8,5
	Perus	8,0	7,5	7,0	7,7	7,4	7,0
	Vahva	7,1	6,1	5,8	7,1	6,1	5,8

Huolimatta rahapolitiikan nopeasta kiristymisestä euroalueen talouden taantuma on pysynyt melko lievänä ja taloudelliset odotukset ovat alkaneet vahvistua. Myös maailmanlaajuisia taloudellisia kasvunnuosteita on tarkistettu ylöspäin. Inflaatio on hidastumassa, mutta sen ennustetaan edelleen olevan ensi vuonna keskimäärin yli EKP:n 2 %:n tavoitetason. Inflaatioon liittyy edelleen paljon epävarmuutta, kuten merkittävät palkankorotukset ja palveluiden hinnat. Rahapolitiikan kiristyminen on tuntunut voimakkaammin Suomessa, ja talouden taantuma on syvempi kuin euroalueella kokonaisuudessaan. Suomen bkt laski 1,0 % vuonna 2023, ja talouden odotetaan vielä supistuvan 0,5 % vuonna 2024. Suhdannetilanteen elpymisen ja vihreän siirtymän investointien arvioidaan kiihdyttävän bkt:n kasvun 2 %:iin vuonna 2025, minkä jälkeen talous lähentyy pitkän aikavälin kasvu-uraansa. Työttömyyden ei odoteta kasvavan merkittävästi, koska useilla aloilla on edelleen työvoimapula. Keskimääräisen vuotuisen työttömyysasteen odotetaan saavuttavan huippunsa, 8,0 % vuonna 2024 ja pysyvän korkeana yli 7 %:ssa vuosina 2025–2026. Suurimmissa kaupungeissa omistusasuntojen hintojen odotetaan laskevan keskimäärin 7 % vuonna 2023. Kiinteistömarkkinoiden elpyminen alkaa vuonna 2024, mutta vuosittaiset keskihinnat laskevat edelleen hieman. Huomioiden korkeat reaalikorot suhteessa talouden kasvupotentiaaliin on jo aihetta keventää rahapolitiikkaa. Inflaatioon liittyy erävarmuus kuitenkin johtaa siihen, että korkoja voidaan laskea vain pienin askelin. Todennäköisesti EKP saavuttaa 2,5 %:n talletuskoron tason vuoden 2025 lopussa.

Perusskenaarioon verrattuna vahvassa skenaariossa taloudelliset vaikutukset ovat lievempiä. Tässä skenaariossa Suomen bkt:n ennustettu kasvu on 1,0 % vuonna 2024 ja 3,5 % vuonna 2025. Työttömyysasteen odotetaan jatkavan asteittaista laskuaan koko ennustejakson vuodesta 2024 vuoteen 2027. Kuluttajahintainflaation ennustetaan hidastuvan 2,0 %:iin vuonna 2024 ja pysyvän hieman alle 2 %:ssa seuraavien kolmen vuoden ajan. Asuntojen kysynnän ennustetaan elpymisen vuonna 2024, ja asuntojen hintojen odotetaan nousevan 2,5 % edellisvuodesta. Asuntojen hintainflaation odotetaan kiihtyvän 4,0 %:iin vuonna 2025, minkä jälkeen vuotuinen hintojen nousu hidastuu 2,5 %:iin. Koska kokonaiskysyntä elpyy odotettua nopeammin, EKP:n odotetaan laskevan korkoja hitaammin kuin perusskenaariossa.

Heikko skenaario kuvaa lopputulosta, jossa rahapolitiikan kiristäminen ja geopoliittiset jännitteet lopulta käynnistävät synkronoidun taantumun maailmantaloudessa. Sekä Suomi että koko euroalue kärsivät syvästä taantumasta, joka jatkuu pitkälle vuoteen 2025. Työttömyys kasvaa voimakkaasti ja pysyy korkealla tasolla koko ennustejakson ajan. Kokonaiskysynnän supistuminen pahentaa deflaatiopaineita taloudessa, mikä johtaa perusskenaarioon verrattuna nopeampaan inflaation jäähtymiseen. Hitaampi inflaatio yhdistettynä valtavien taloudellisiin vastatuuliin saa aikaan äkillisen muutoksen rahapolitiikassa. EKP käynnistää useita koronlaskuja vuonna 2024 ja jatkaa rahapolitiikan keventämistä koko vuoden 2025 ajan. Asuntomarkkinoiden vähentynyt kysyntä johtaa asuntojen hintojen jyrkkään laskuun. Pitkittynyt maailmanlaajuinen taantuma aiheuttaa jännitteitä rahoitusmarkkinoilla aiheuttaen omaisuuserien hinnoittelussa riskipreemioiden levenemistä. Heikko talouskehitys ja kasvava julkinen velka kasvattavat merkittävästi Suomen ja Saksan välistä korkoeroa.

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden herkkyys tulevaisuuteen suuntautuvalle informaatiolle olettaen heikon (epäsuotuisan) skenaarion painon olevan 100 % vuoteen 2024 (2023) asti.

Herkkyysanalyysi (1 000 €)	30.6.2024			31.12.2023		
	Käytetyt skenaario- painotukset	Heikko skenaario (100 %)	Ilman skenaario- painotuksia	Käytetyt skenaario- painotukset	Heikko skenaario (100 %)	Ilman skenaario- ainotuksia
Odotettavissa olevat luottotappiot	1847	1925	1718	1750	2 414	1618
Vastuiden osuus vaiheissa 2 ja 3	3,46 %	3,91 %	3,46 %	3,94 %	5,10 %	3,78 %

Harkinnanvaraiset lisävaraukset eivät sisälly herkkyysanalyysin lukuihin.

Ongelmasaamiset

Ongelmasaamisina raportoidaan saamiset, jotka ovat yli 90 päivää erääntyneitä ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä saamisista, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto.

Ongelmasaamiset 30.6.2024 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	7 539	7 539	-78	7 460
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	18 038	18 038	-61	17 977
Lainanhoitojoustot	389 199	118 768	507 967	-482	507 486
Yhteensä	389 199	144 345	533 544	-621	532 923

Ongelmasaamiset 31.12.2023 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	7 491	7 491	-36	7 454
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	19 037	19 037	-59	18 978
Lainanhoitojoustot	377 463	113 832	491 295	-570	490 725
Yhteensä	377 463	140 359	517 823	-666	517 157

Lainanhoitajoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitajoustosaamisia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitajoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitajousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitajoustoiksi. Konserni katsoo kyseessä olevan järjestämätön lainanhoitajousto, kun kyseiset myönnytykset tai muutokset annetaan velallisen nykyisten tai odotettavissa olevien taloudellisten vaikeuksien perusteella, eikä konserni olisi suostunut niihin, jos velallinen olisi ollut hyvässä taloudellisessa tilassa. Terveet lainanhoitajoustot luokitellaan odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa tasolle 2 ja järjestämättömät lainanhoitajoustot tasolle 3.

Geopoliittisilla epävakauksilla ei ole ollut suoria vaikutuksia konsernin asiakkaisiin tai saamisiin. Yleinen inflaatio ja korkotason nousu näkyi alkuvuoden 2024 aikana, ja saattavat edelleen näkyä lisääntyneinä lainanhoitajoustotoimenpiteinä, maksuviiveinä sekä asiakkaiden luottokelpoisuuden heikentymisenä.

Toteutuneet luottotappiot

Konsernilla ei ole ollut toteutuneita lopullisia luottotappioita katsauskauden tai vertailukauden aikana.

Liite 12. Velat luottolaitoksille

(1000 €)

	30.6.2024	31.12.2023
Velkakirjat luottolaitoksille	141 756	129 878
Vaadittaessa maksettavat velat luottolaitoksille	-	2 177
Saadut johdannaisvakuudet	183 970	81 640
Yhteensä	325 726	213 695

Liite 13. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

(1 000 €)	30.6.2024		31.12.2023	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	38 757 504	41 405 925	36 614 320	38 680 909
Muut*	3 125 486	3 145 392	3 987 327	4 017 074
Yhteensä	41 882 991	44 551 317	40 601 646	42 697 983

* Erässä esitetään Kuntarahoituksen lyhytaikaiset velkakirjalainat.

Kuntarahoituksen varainhankinta on Kuntien takauskeskuksen takaamaa.

Merkittävimmät liikkeeseenlaskut katsauskauden aikana	Arvopäivä	Eräpäivä	Korko-%	Nimellisarvo (1 000)	Valuutta
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	17.1.2024	2.2.2034	2,750 %	1 000 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	31.1.2024	31.1.2029	4,250 %	1 500 000	USD
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	23.4.2024	23.4.2027	4,875 %	1 000 000	USD

Liikkeeseenlaskut on sisällytetty yllä olevaan taulukkoon arvopäivän mukaisesti. Ohjelmaa koskeva esite on saatavissa englanninkielisenä verkkosivuilta osoitteesta www.kuntarahoitus.fi/en/for-investors/funding.

Kuntarahoitus-konserni huomioi Kuntien takauskeskuksen antaman takauksen liikkeeseen laskettujen rahoitusvelkojensa osalta kyseisen rahoitusvelan käyvässä arvossa nettoperiaatteella.

Liite 14. Varaukset ja muut velat

(1 000 €)	30.6.2024	31.12.2023
Varaukset		
Uudelleenjärjestelyvaraus	407	-
Muut velat		
Vuokrasopimusvelat	8 016	8 837
Johdannaissopimuksiin liittyvät vakuusvelat keskusvastapuolelle	373 743	392 173
Muut velat	17 710	17 265
Yhteensä	399 876	418 275

(1 000 €)	Uudelleenjärjestelyvaraus		Muut varaukset	
	1-6/2024	1-12/2023	1-6/2024	1-12/2023
Kirjanpitoarvo kauden alussa	-	-	-	446
Varausten lisäykset	407	-	-	-
Varausten peruutukset	-	-	-	-446
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	407	-	-	-

Uudelleenjärjestelyvaraus liittyy tytäryhtiö Inspiran liiketoiminnan alasajoon katsauskaudella. Vuonna 2023 tehty varauksen peruutus liittyy verotukselliseen tulkintakysymykseen, johon konserni haki ennakkoratkaisua ja johon se sai Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen alkuvuoden 2023 aikana. Varaus purettiin saadun päätöksen perusteella.

Liite 15. Annetut vakuudet

Omasta puolesta annetut vakuudet (1 000 €)	30.6.2024	31.12.2023
Saamiset luottolaitoksilta johdannaissopimusten vastapuolille*	863 839	1 060 913
Saamiset luottolaitoksilta keskuspankille**	26 098	35 152
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä keskuspankille***	4 688 702	4 598 718
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä takauskeskukselle****	12 975 707	12 701 070
Saamistodistukset keskusvastapuolelle	99 047	70 062
Muut varat johdannaissopimusten vastapuolille*	1 162 128	1 048 412
Yhteensä	19 815 521	19 514 327

* Konserni on pantannut johdannaissopimusten vastapuolille käteisvakuuksia lisävakuussopimusten (*ISDA/Credit Support Annex*) mukaisesti.

** Erä koostuu vähimmäisvarantotalletuksesta keskuspankissa.

*** Kuntarahoitus on keskuspankin hyväksymä rahapolitiikan vastapuoli ja tätä tarkoitusta varten keskuspankkiin on pantattu antolainaukseen liittyviä velkakirjoja kyseiseen asemaan liittyviä mahdollisia operaatioita varten.

**** Konserni on pantannut Kuntien takauskeskukselle antolainaukseensa liittyviä velkakirjoja. Kuntien takauskeskus takaa Kuntarahoituksen varainhankinnan ja Kuntarahoitus antaa takauskeskuksen takauksille vastavakuuksia siten kuin laissa Kuntien takauskeskuksesta on määritelty.

Annetut vakuudet on esitetty raportointipäivän tasearvoilla.

Liite 16. Ehdolliset varat ja velat

Konsernilla ei ole ehdollisia varoja tai velkoja 30.6.2024 eikä vertailuajankohtana 31.12.2023.

Liite 17. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

(1 000 €)	30.6.2024	31.12.2023
Luottolupaukset	3 006 180	3 071 228
Yhteensä	3 006 180	3 071 228

Luottolupauksiin liittyvä odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on 17 tuhatta euroa (15 tuhatta euroa). Lisätietoa saamisten ja sitoumusten luottoriskeistä on liitteessä 11.

Liite 18. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat:

- Kuntarahoitus Oyj:n osakkeenomistajat, joilla on yli 20 % yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä. Yli 20 %:n äänimäärän ylittävä osakkeenomistaja on Keva.
- Johtoon kuuluvat avainhenkilöt: toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, muut johtoryhmän jäsenet, hallituksen jäsenet sekä näiden henkilöiden puoliset, lapset ja huollettavat sekä puolisoitten lapset ja huollettavat.
- Yhteisöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät joko välittömästi tai välillisesti määräysvaltaa, toisen kanssa yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa.
- Emoyhtiön lähipiiriin kuuluu myös tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy.

Konsernin toimintaa rajaa Kuntien takauskeskuksesta annettu laki ja Kuntien takauskeskuksen kanssa allekirjoitettu puitesopimus, joiden perusteella Kuntarahoitus voi myöntää rahoitusta ainoastaan lain mukaisille tahoille (kunnat, kuntayhtymät, kuntien määräämisvallassa olevat yhtiöt, hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät, niiden omistamat tai määräämisvallassa olevat yhteisöt ja hyvinvointialueiden liikelaitokset sekä valtion viranomaisten nimeämät asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittavat yhteisöt).

Konserni on toteuttanut lähipiiriin kuuluvien luonnollisten henkilöiden kanssa ainoastaan työsuhdeperäisen palkan- ja palkkiomaksun eikä konsernilla ole laina- tai rahoitussaamia mainitulta luonnollisilta henkilöiltä. Tytäryhtiö Inspiran kanssa toteutetut liiketapahtumat käsittävät hallintopalveluihin liittyviä veloituksia ja Kuntarahoituksen Inspiralta ostamia asiantuntijapalveluita.

Lähipiiritapahtumissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2023 jälkeen.

Liite 19. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Kuntarahoituksen hallituksen tiedossa ei ole sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat olennaisesti konsernin taloudelliseen asemaan katsauskauden päättymisen jälkeiseltä ajalta.

Raportti Kuntarahoitus Oyj:n osavuosi-informaation 1.1.–30.6.2024 yleisluonteisesta tarkastuksesta

Kuntarahoitus Oyj:n hallitukselle

Johdanto

Olemme tarkastaneet yleisluonteisesti Kuntarahoitus Oyj:n konsernin taseen 30.6.2024, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, oman pääoman muutoksia koskevan laskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot kyseisenä päivänä päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tämän osavuosi-informaation laatimisesta IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti. Suorittamamme yleisluonteisen tarkastuksen perusteella esitämme johtopäätöksen osavuosi-informaatiosta.

Yleisluonteisen tarkastuksen laajuus

Yleisluonteinen tarkastus on suoritettu kansainvälisen yleisluonteista tarkastusta koskevan standardin ISRE 2410 "Yhteisön tilintarkastajan suorittama osavuosi-informaation yleisluonteinen tarkastus" mukaisesti. Yleisluonteiseen tarkastukseen kuuluu tiedustelujen tekemistä pääasiallisesti talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä asioista vastaaville henkilöille sekä analyyttisiä toimenpiteitä ja muita yleisluonteisen tarkastuksen toimenpiteitä. Yleisluonteinen tarkastus on laajuudeltaan huomattavasti suppeampi kuin tilintarkastusstandardien mukaisesti suoritettava tilintarkastus, ja siksi emme pysty sen perusteella varmistumaan siitä, että saamme tietoomme kaikki sellaiset merkittävät seikat, jotka ehkä tunnistettaisiin tilintarkastuksessa. Näin ollen emme anna tilintarkastuskertomusta.

Johtopäätös

Yleisluonteisen tarkastuksen perusteella tietoomme ei ole tullut mitään, mikä antaisi meille syyn uskoa, ettei osavuosi-informaatiota ole laadittu IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti.

Helsingissä 13.8.2024

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Jukka Paunonen
KHT

Kuntarahoitus Oyj on Suomen suurimpia luottolaitoksia. Kuntarahoituksen omistajiin kuuluvat kunnat, Keva ja Suomen valtio. Konsernin tase on yli 50 miljardia euroa.

Kuntarahoituksen asiakkaita ovat Suomen kunnat ja kuntayhtymät, hyvinvointialueet, hyvinvointiyhtymät, näiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä valtion tukema asuntotuotanto. Asiakkaat rahoittavat Kuntarahoituksen tarjoamilla rahoitusratkaisuilla ympäristön kannalta kestäviä ja yhteiskunnallisesti vastuullisia kohteita, kuten julkisen liikenteen hankkeita, kestäväää rakentamista, sairaaloita ja terveyskeskuksia, päiväkoteja ja kouluja sekä erityisryhmien asumista.

Kuntarahoitus Oyj

Jaakonkatu 3 A, PL 744

00101 Helsinki

Puh. 09 6803 5666

www.kuntarahoitus.fi

info@kuntarahoitus.fi

Kuntarahoituksen asiakaskunta on kotimaista, mutta toimintaympäristö on globaali. Yhtiö on aktiivinen suomalainen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija kansainvälisillä pääomamarkkinoilla sekä ensimmäinen suomalainen vihreiden ja yhteiskunnallisten joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija. Kuntarahoituksen varainhankinnalla on Kuntien takauskeskuksen takaus.

Lue lisää: www.kuntarahoitus.fi

Kuntarahoitus